

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 454

Poznań, środa dnia 5 października 1932

Rok XXVII

Poznań, 4 października

Wybory w Genewie

Wybór Polski do Rady Ligi Narodów nie ulegał w tym roku szczególnej wątpliwości. Pisma genewskie, a zwłaszcza „Journal de Genève”, mający kontakt ze sferami Ligi Narodów, zgóry zapowiedziały, że wniosek Polski o prawo do reelekcji nie napotka na większą opozycję. Według „Journal de Genève” jedyną kontrkandydatką Polski mogła być Turcja, lecz ta ze względu na swoją przyjaźń z Polską wogóle nie rozpoczęła akcji na rzecz swego wejścia do Rady Ligi Narodów.

Wybory do tej instytucji międzynarodowej stają się coraz bardziej schematyczne. Wszyscy wiedzieli, że po Jugosławii wejdzie w tym roku do Rady Ligi Narodów — Czechosłowacja, gdyż jedno z miejsc w Radzie jest już zwyczajowo zarezerwowane dla państw Małej Ententy, które kolejno zmieniają się w Radzie. Również wiadano zgórą, że następcą Peru w Radzie Ligi Narodów będzie Meksyk, w myśl również pewnego prawa zwyczajowego, które rezerwuje dla państw amerykańskich trzy miejsca, kolejno przez nie obsadzone. Polska, Meksyk i Czechosłowacja otrzymały w wyborach mniej więcej tę samą ilość głosów. Nie było zatem większych wahań i wątpliwości. Jeśli chodzi o kandydaturę polską, to postępowanie niemieckie w ostatnich czasach przyczyniło się waleń do zapewnienia jej wyboru.

Brutalne i agresywne wystąpienie Niemiec o przyznanie Rzeszy prawa do równości zbrojeń, rozumiane jest wszędzie jako dążenie Berlina do rozpoczęcia zbrojeń na wielką skalę. Gdyby to się stało, konferencję rozbrojeniową i Ligę Narodów spotkałaby największa kompromitacja: zamiast stać się inicjatorką ograniczenia zbrojeń, instytucja genewska przyczyniłaby się do wyścigu zbrojeń na niebywałą skalę. Większość państw ocenia zatem politykę rządu von Papena bardzo krytycznie, czemu dała wyraz Anglia w swym niedawnym oświadczeniu na temat stanowiska niemieckiego w dziedzinie zbrojeń. Oczywiście nastroje, nieprzychylnie Niemcom, nie przesadzają samej sprawy rozbrojenia. Właśnie dzisiejsze depesze donoszą o nowej interwencji angielskiej na rzecz nakłonienia Francji do ustępstw.

Pozatem same metody dyplomacji niemieckiej stają się coraz bardziej rażące. W Genewie nie lubią polityki ultimatum. Postawienie przez Niemcy sprawy w ten sposób, że albo przyjmiecie mój punkt widzenia, albo opuście konferencję rozbrojeniową, uważane jest w kołach międzynarodowych za gorszące. Odrzucenie przez Niemcy wszelkich formułek kompromisowych, wysuniętych ostatnio przez przewodniczącego konferencji rozbrojeniowej p. Hendersona, również nie zjednało im sympatii. Wreszcie wyjazd z Genewy niemieckiego ministra spraw zagranicznych p. von Neuratha w przededniu mowy p. Herriota uznano za arogancję, zwłaszcza że p. Herriot uprzedził p. von Neuratha, iż będzie przemawiał.

Projekt Mac Donalda konferencji pięciu mocarstw

*Premjer brytyjski chce wyrzucić nacisk na Francję w sprawie ustępstw na rzecz Niemiec
Przyjazd min. Simona do Paryża — Nieugięte stanowisko Herriota*

Genewa, 4. 10. (Tel. wł.) Propozycja Mac Donalda zwołania konferencji pięciu mocarstw z udziałem Niemiec do Londynu w sprawie omówienia kwestii rozbrojenia przed posiedzeniem biura konferencji i komisji głównej wywołała niezadowolenie w kołach francuskich i zbliżonych do nich.

Koła te wskazują na niewłaściwość podobnego postępowania. Francja jest zasadniczo przeciwna temu, gdyż według niej sprawy sporne, oraz kwestię stanowiącą Niemiec i ich żądań równouprawnienia zbrojeń należałoby załatwić w ramach Ligi Narodów oraz konferencji rozbrojeniowej a nie poza plecami tej ostatniej.

Wczoraj również odbyło się posiedzenie porozumiewawcze państw Małej Ententy, na którym wszystkie państwa bez wyjątku opowiedziały się przeciwko propozycji Mac Donalda.

Paryż, 4. 10. (Tel. wł.) Dziś w południe przybył tutaj samolotem angielski min. Simon, który natychmiast udał się do Quai d'Orsay gdzie odbył z Herriotem dłuższą rozmowę. Rozmowa ta dotyczyła angielskich propozycji odbycia konferencji pięciu mocarstw w Londynie oraz uzgodnienia stanowiska mocarstw co do żądań niemieckich.

Jak słychać z kół angielskich min. Simon ma przekonać premiera francuskiego o potrzebie współpracy Rzeszy niemieckiej w rozbrojeniu i m. i. również nowymi ustępstwami na rzecz Francji skłonić ją do przyjęcia stanowiska angielskiego.

W kołach politycznych Paryża podkreśla się jednak, że stanowisko Francji jest zupełnie jasne i że w żadnym wypadku nie może odstąpić od swoich postulatów. Zaznaczają, że Herriot ze swej strony nie ustąpi pod naciskiem Anglii.

Sprawa Mandżurji komplikuje się

Głosy prasy o raporcie t. zw. komisji Lyttona — Stanowisko poszczególnych zainteresowanych państw

Londyn, 4. 10. (PAT.) Opublikowany ostatnio raport komisji Lyttona stwierdzający, że w Mandżurji Japonczycy wywołali sztucznie ruch niepodległościowy i że Mandżurja powinna pozostać autonomiczną prowincją Chin — wywołał tu dobre wrażenie. Dzienniki wyrażają jednak obawę, że Japonja raportu nie przyjmie.

Korespondent tokijski „Times” stwierdza, że reakcja w Japonji jest nieprzychylna, aczkolwiek nie tak ostentacyjnie wroga, jak można było oczekiwać. Natomiast korespondent waszyngtoński tegoż dziennika podkreśla wielkie zadowolenie, jakie raport wywołał w Ameryce, gdzie uważają, że sugerowane już dawno przez

Stimsona solidarne wystąpienie Ameryki, Francji i W. Brytanji w sprawie mandżurskiej urzeczywistni się na podstawie tego raportu.

Paryż, 4. 10. (PAT.) Prasa paryska interesuje się sprawozdaniem komisji Lyttona z punktu widzenia jego wpływu na sprawę autorytetu Ligi Narodów. Składając hołd wysiłkom i bezstronności komisji, pisma wyrażają nadzieję, że konflikt obecnie sprowadzi się do rozmiarów sporu, który Liga Narodów będzie mogła załatwić zgodnie z zaleceniami komisji.

Londyn, 4. 10. (PAT.) „Times” zapytuje, czy propozycje komisji będzie można niezwłocznie wprowadzić w życie.

„Daily Telegraph” i „Morning Post” sądzą, że jedną z największych przeszkód w załatwieniu konfliktu będzie konkluzja sprawozdania, iż pierwszym koniecznym warunkiem jest powstanie silnego centralnego rządu chińskiego. Możliwość utworzenia takiego rządu należy uważać — zdaniem tych pism — za bardzo daleką.

Kilka dzienników zaznacza, iż pożądana jest ścisła współpraca Wielkiej Brytanji i Ameryki.

Waszyngton, 4. 10. (PAT.) Korespondenci pism nowojorskich donoszą, że, aczkolwiek departament stanu powstrzymuje się od komentowania sprawozdania komisji Lyttona, to jednak jasną jest tendencja rządu Stanów Zjednoczonych, zmierzająca do wywarcia wpływu na urzeczywistnienie propozycji Lyttona. Ze źródeł miarodajnych donoszą jednak, że rząd Stanów Zjednoczonych nie będzie występował w tej sprawie w chwili obecnej, uważając, iż jedynie słusznym stanowiskiem jest czekać na akcję Ligi Narodów.

Nankin, 4. 10. (PAT.) Do chwili obecnej rząd chiński nie wypowiedział jeszcze swego zdania. Jeden z wyższych urzędników chińskich oświadczył w wywiadzie prasowym, że sprawozdanie rozpatrywane jest wszechstronnie i że w Chinach nie żywi się zbyt dużego zaufania do Ligi Narodów w związku z tą sprawą.

Walka z Kościołem w Meksyku

Meksyk, 4. 10. (PAT.) Prezydent Rodriguez oświadczył, że w kościołach katolickich nie będzie wolno odbywać praktyk religijnych, jeżeli trwać będzie nadal sytuacja obecna i nie ulegnie zmianie stanowisko Kościoła, ujawnione w ostatniej encyklice papieskiej. Kościoły zmienione zostaną na szkoły i sklepy oddane na usługi proletariatu.

NIECH NIKOGO NIE ZABRAKNIE — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.I

Po wyborze Polski do Rady Ligi Narodów

Prasa francuska daje wyraz swemu zadowoleniu. — W Niemczech komentują wybór Polski jako wzmocnienie wpływów Francji w Lidze

Paryż, 4. 10. (PAT.) Prasa francuska obszernie rozpisuje się o wczorajszych wypadkach w Genewie.

Należy podkreślić rzucające się w oczy u wszystkich delegatów intencje polityczne w obliczu niemieckich prowokacji. Zgromadzenie chciało z jednej strony utrzymać dla Polski, której przyznano charakter wielkiego mocarstwa, możliwość odpowiadania swojemu sąsiadowi na stopie zupełnej równości, a z drugiej — udzielić przedstawicielowi Rzeszy poważnego ostrzeżenia.

„Nikogo zresztą nie dziwi nasze zapewnienie — piszą dzienniki — że nigdzie pokojowe zwycięstwo polskie

nie zostanie przyjęte z uczuciem większego zadowolenia, niż we Francji”.

Berlin, 4. 10. (PAT.) Prasa niemiecka w depeszach z Genewy komentuje ponowny wybór Polski i Czechosłowacji, jako znaczne wzmocnienie wpływów Francji w radzie Ligi Narodów.

„Vorwärts” podkreśla, że Polska jeszcze nigdy nie otrzymała tyle głosów i przypisuje tę okoliczność — jak się ironicznie dziennik wyraża — wielkim sympatiom, które cieszy się obecny rząd Rzeszy. Ponowny wybór Polski wskazuje na wielką izolację Niemiec w całym świecie.

Minister niemiecki posunął swoją impetynencję do tego stopnia, iż, opuściwszy Genewę, wyraził ubolewanie, że nie mógł widzieć się z p. Herriotem, jak gdyby od niego oczekiwał wizyty, której p. Herriot, jako szef rządu, nie potrzebował składać pierwszy p. von Neurathowi, jako ministrowi.

Wszystkie te wystąpienia wytworzyły w Genewie dla Niemiec atmosferę niezyczliwą. Mało kto mógł myśleć w takiej chwili o robieniu im takiej satysfakcji, jak utracenie wyboru Polski, której obecność w Radzie jest konieczna dla interesów Ligi i dla różnych względów politycznych, jak sąsiedztwo z Rosją.

Niemcy zresztą, skoncentrowawszy obecnie wszystkie wysiłki na sprawie zbrojeń, nie chciały sobie sprawiać nowych trudności przez uprawianie szerzej pojętej i trudnej agitacji przeciw wyborowi Polski. Ograniczono się do „protestów” i „oburzenia” w prasie, by

znowu móc pisać o „niesprawiedliwości”, jaka dzieje się Niemcom.

Tak więc rząd p. von Papena, który dla wewnętrznej popularności stawia, w braku innych argumentów, swoje postulaty z polityki zagranicznej w sposób brutalny, kanciasty i demagogiczny, przyczynił się do wytworzenia warunków, sprzyjających wyborowi Polski do Rady Ligi Narodów. Większość państw, zebranych w Genewie, coraz lepiej rozumie ten wybór jako rzecz naturalną i korzystną przede wszystkim dla samej Ligi Narodów.

Polsce zresztą należy się bezwzględnie miejsce w Radzie Ligi Narodów. Z miejsca tego nie możemy zrezygnować za żadną cenę i dlatego byliśmy przeciwni niefortunnym głosom pewnych pism „sanacyjnych”, które niedawno wyraziły opinię, że nie warto ubiegać się o wybór do Rady Ligi Narodów.

Życie na emigracji

„Sainte Geneviève” przytulkiem dla starych i schorowanych Rosjan

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, 2 października.

Legenda mówi, że raz pewnego św. Genowefa, patronka Paryża — ówczesnej Lutecji — zabłąkała się w odległych lasach. Po pewnym czasie, nękana pragnieniem, spostrzegła ze zdziwieniem wytryskujące źródło, przed chwilą jeszcze nie istniejące. Święta nie tylko zaspokoiliła w niem swe pragnienie, ale potem, dzięki tej źródła, chore na oczy. Stąd też, jak niesie podanie, pochodzi nazwa „Sainte Geneviève-des-Bois”.

Jest to uroczą miejscowość, położoną o jakie 30 klm. od Paryża. Zmierza my do niej poprzez pola i lasy. W głębi właśnie zarysowują się mury obszernego pałacu, otoczonego pięknym parkiem, a zamienionego obecnie na „Maison de repos” dla starych, ułomnych i niezdolnych do pracy emigrantów rosyjskich.

Wchodzę do biura tej instytucji. Na moje spotkanie ukazuje się wysoki, szczupły mężczyzna: jest to książę Sergiusz Gagarin, były szef kancelarii ministerstwa dworu cesarskiego. W bułonicie jego widzę odznakę oficera Legii Honorowej; otrzymał on ją, kiedy przed wojną z carem Mikołajem II przybył do Francji. Dzisiaj jest mieszkańcem domu wypoczynkowego Sainte Geneviève-des-Bois, w którym pełni funkcję bibliotekarza. Przyjęcie spotyka mnie nad wyraz kurtuazyjnie. Ponieważ zaś zbliża się pora obiadowa, więc zostaje zaproszona na śniadanie.

Przechodząc do sali jadalnej, mijamy obszerny salon. W jednym, jak i drugim pokoju znajdują się piękne stare portrety, przedstawiające różnych carów rosyjskich, jakimś nadzwyczajnym sposobem wyniesione z ambasady, dzisiaj zajętej przez władze bolszewickie.

Duża jadalnia. Okrągłe stoły nakryte są białymi ceratami. Zasiadamy przy jednym z nich. Powoli zapelniają się i inne. Wchodzą podeszli wiekiem panowie, wchodzą panie o dostojnych ruchach. Pomiedzy stolami obnoszą zupę z makaronem, a później zrazy z kaszy, oraz na zakończenie czarna kawa. Obnoszą, ale kto? — Generalowie i autentyczni książęta. Kiedy zbliża się do nas sylwetka młodego jeszcze księcia Golicyna z dymiącym półmiskiem, trudno oprzeć się jakiemś dziwnie przykreemu wrażeniu. Odać jej można jednym tylko słowem: „les déracinés” — „ludzie wykorzeni”.

W Sainte Geneviève, jednak znaleźli ci wszyscy wygnani i uchodźcy, podeszli wiekiem, wyczerpani przejęściami, nie tylko dach nad głową, ale i atmosferę swojską, która kojąco działa na wyczerpane nerwy. Doskonale odczuwać się też daje panujący nastrój: wszyscy żyją wspomnieniami, przeszłością!

Ale oto kończy się posiłek. Przechodzimy do obszernego hallu. W nim to generał L. oraz hrabia P. w towarzyszyście dwóch pań zasiadają do partii bridge; inne na ławkach przed gazetem czytają gazety, lub oddają się robotkom. Przesuwają się sylwetki jedne ze drugimi, odziane w ubrania zniszczone, ale czyste, defiluje jednym słowem przed naszymi oczami Rosja arystokratyczna. Nietylko ta jednak. W Sainte Geneviève bowiem znajdujemy również stare służące tych rodzin, traktowane na równi ze swymi panami i paniami.

Obok stołowego pokoju znajduje się zaopieczona mała kaplica. Ciemne firanki okrywają okna; po środku są naturalnie „carskie wrota”, po bokach ikony, a oto tutaj, na prawo, święcony chleb. Wokół kadzidła panuje przejmująca, jakkolwiek msza jest odprawiana jedynie w niedziele i święta.

Idziemy dalej. W bibliotece, liczącej około 3.000 tomów, znajdujemy ciekawy mebel, a mianowicie fotel-tron, który również został wyniesiony z ambasady ex-cesarskiej. Pokryty czerwonym aksamitem, a ozdobiony godłem czarnego dwugłowego orła, jest starannie przykryty pokrowcem. Zwiędzamy kolejno pierwsze piętro, na którym znajdują się prywatne sypialnie — czyż potrzeba zaznaczyć, że wypełnione, jeżeli nie bibelotami, to przynajmniej fotografiami, wiążącymi teraźniejszość z przeszłością? Fotografije te sposurzęjemy zarówno w poko-

jach, zajmowanych przez dawne panie dworu cesarskiego, jak w pokojach ego szambelanów, lub generałów.

Oprócz domu głównego, niewystarczającego już do pomieszczenia starych emigrantów, posiadają oni także w Sainte Geneviève aż 7 wynajętych will oraz nowy dom, noszący godło św. Teresy z Lisieux. Dlatego też pod jej mianem został zainaugurowany ten nowy przytułek.

— Kto jednak decyduje i na jakiej podstawie odbywa się przyjęcie danych kandydatów?

— Prezeska „Maison de repos” w Sainte Geneviève jest księżna Meczerska. Zależnie od wieku i od ułomności kandydatów są oni przyjmowani, albo też muszą czekać stosowniejszej chwili. Miejsc, ogółem wzięwszy, jest w Sainte Geneviève tylko 237. Opróżniając się one i tak dosyć szybko przez zgony. Od 1 sierpnia r. b. począwszy, mamy już np. 7 zmarłych.

Gdy wychodzimy, widzę zarysowujące się w oddali białe mury cmentarza. Udajemy się tam z kolei. Na lewo znajdują się groby francuskie; na prawo rosyjskie z ich charakterystycznymi podwójnymi krzyżami i napisami w języku rosyjskim. Opodal wznoszą się zupełnie świeże mogiły, dokoła których pracuje w pocie czoła stary ogrodnik. Wszystkie bowiem niemal są ozdobione cementem, bardzo starannie utrzymane i pełne kwiecica. Chowani zaś są na tym cmentarzu nie-

tylko Rosjanie, zmarli w samej Sainte Geneviève-des-Bois, ale także i inni z Paryża, pragnący spocząć pomiędzy swoimi.

Gdy przekraczamy bramę cmentarną, powracając do pałacu, rozlega się dzwonek: to pora podwieczorkowa. O godz. 7 jeszcze kolacja, złożona z jednego dania oraz herbaty, a o godz. 10 gąsna świątla w przytulku Sainte Geneviève-des-Bois, pograżając w śnie wygnanców z Rosji, który najprawdopodobniej już do końca życia kraju rodzinnego nie zobaczą.

Nie można też się dziwić, iż w murach tego przybytku panuje pomimo wszystko pewna nostalgia. Dni płyną za dniami, nie przynosząc pozornie żadnych zmian. Pragnienie spokoju jest, zdawałoby się, życzeniem wszystkich. Kto jednak nad nim czuwa, kto zarazem zabezpiecza strawę kilkuset emigrantom-starcom? Na czele instytucji stoi młoda Angielka, bardzo bogata, należąca do sfer arystokratycznych i przemysłowych angielskich. Jakże jednak zapoznała się ona z potrzebami emigracji rosyjskiej? — W sposób bardzo prosty. Księżna Meczerska posiada w Paryżu rodzaju pensjonatu dla młodych panien, głównie cudzoziemek, pragnących ukończyć edukację w Paryżu. Jedną z jej elewek była właśnie miss L. Jej szczodroliwa natura wzruszyła się na widok wielkiej nędzy Rosjan i ona to jest inicjatorką rosyjskiej instytucji dla starców w Sainte Geneviève.

Dla instytucji tej kupiła wspomniany pałac i łoży na nią niezawodnie miliony, gdy się pomyśli, iż jej mieszkańcy, oprócz ubrania i osobistych wydatków, mają wszystko za darmo. Hojna ta dobroczynność spotyka się oczywiście z wdzięcznością tych wszystkich, którzy zdala od kraju i zdala od swoich mogą tu żyć spokojnie, tworząc jakgdyby wielką wspólnotę wygnanców.

I. BRIARES.

Ci, co „robują” rewolucję

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Warszawa, 3 października.

W pierwszych dniach października partje socjalistyczne urządzały demonstracje swojej partyjnej młodzieży. Urządziła manifestację także B. B. S., która mianuje się oficjalnie „P. P. S. dawna Frakcja Rewolucyjna”. Nawijając do tych tradycji rewolucyjnych, przewodzący poprowadzili wśród śpiewów i pieśni rewolucyjnych młodzież „szlakiem czynów bojowych”. W organie bebesowców „Walc” znajdujemy taki ustęp w opisie manifestacji:

„Młodzież szła... wznosząc entuzjastyczne okrzyki. W okrzykach tych ogniskowała się miłość młodzieńcza do naszej niezłomnej Partji. Padaly okrzyki na rzecz socjalistycznego budownictwa, okrzyki na cześć mścicieli ludu robotniczego z tow. Blachowskim na czele, okrzyki piętnujące sojusz z tow. Buruchą Szulmanem, który jest czczony przez cały naród z tow. Szulmanem, bojowcem socjalistycznym.”

Frakcja Rewolucyjna jest anachronizmem w życiu Polski. Przeciwnie, komu organizują ci panowie rewolucję? Po co się wodzi młodzież „szla-

kiem czynów bojowych”? W umysłach młodych i niedojrzałych zaciera się całkowicie wartości moralne czynów życia. „Walka” pisze, komu oddawano hołd: na jednym poziomie zestawia hołd Nieznanemu Żołnierzowi i „bohaterom bitwy grzybowskiej oraz czynowi tow. Burucha Szulmana, który cisnął bombę na zleniawionego satrapę Konstantynowa...”

Przedewszystkiem trzeba się zastrzec przeciwko traktowaniu demonstracji socjalistycznej jako „bitwy grzybowskiej”, a wręcz niedopuszczalne jest zestawienie Nieznanego Żołnierza, który jest czczony przez cały naród z tow. Szulmanem, bojowcem socjalistycznym.

Zdumienie ogarnia wprost, gdy się czyta uwielbienie „mścicieli ludu robotniczego z tow. Blachowskim na czele”. Blachowski zastrzelił naczelnego dyrektora Żyrardowa. Był to akt zemsty. Dzisiaj młodzież bebesowska bezkarnie oddaje cześć „mścicielowi Blachowskiemu”, pasując go tem samem na bohatera. Czy ten kult jest

W niedzielę, dnia 9 października o godz. 12 odbędzie się w sali kina Apollo przy ul. Piekary 16/17

WIELKIE ZEBRANIE

celem omówienia bieżących zagadnień politycznych w związku z obecną sytuacją. Na zebraniu tem przemawiać będą pp.:

senator dr. Marjan Seyda
poseł Franciszek Górczak
poseł Ryszard Piestrzyński

Prawo wstępu mają na zebranie członkowie Stronnictwa Narodowego i O. W. P. za legitymacjami, oraz zaproszeni sympatycy za biletami, po które można zgłaszać się od czwartku w następujących miejscach: w redakcji „Kurjera Poznańskiego” św. Marcin 70, II. ptr. od godz. 10 do 14; u p. Antoniego Pawłowskiego, ul. Patrona Jackowskiego nr. 25, od godz. 10 do 20; u p. insp. Wł. Michalskiego ul. Wybieckiego 23; u p. Stanisława Libery Chwaliszewo 38/39; u p. Kapalczyńskiego ul. Wybieckiego 1 (od 17 do 19); u p. Kaczorowskiego ul. Górna Wilda 32 m. 1; u p. Lorensa ul. Rolna 29 m. 7; u p. Jana Pieczki w Starołęce przy ul. Starołęckiej (od 17 do 18); u p. Mariana Trzeciakowskiego przy ul. Leonarda 8 na Winarach i u p. Augustyniaka w fabryce papieru na Malcie.

O liczne i punktualne przybycie na powyższe zebranie uprasza Zarząd Stronnictwa Narodowego na m. Poznań.

Miliony gospodyń przekonały się, że twarde i zupełnie wysuszone

Mydło Regera

jest mydłem najoszczędniejszym a tem samem i najtańszem. Pa 4557 R 1517

wyrazem kierunku, w jakim poszłaby rewolucja, tak opiewana przez „sanacyjną” Frakcję Rewolucyjną?...

Jakież są stanowiska władz wobec młodzieży, przesiąkniętej taką ideologią? H. W.

„Rodowód — bata”

Jak wiadomo, w obozie „sanacyjnym” nie brak zwolenników polityki — bata, który dźwiga się do poziomu ideału, nieomal symbolu-berła. Tymczasem obecnie ogłasza p. W. Rzymowski w „sanacyjnym” „Expressie Porannym” pod nagłówkiem „Rodowód — bata” takie uwagi:

„W Rosji istnieje tradycja głęboka tylko jedna. Tradycja Iwana Groźnego, która, wzmagając się i rosnąc, zatrumfowała w Piotrze I i Mikołaju I, a niewątpliwie potężna stała się odskocznią dla Lenina i Stalina. To, co w Rosji było istotne, to pozostało trwałe...”

„Iwan IV urządził raz w Moskwie publiczną kaźń djaka, który wsławił się zdradą i między innymi raz otrzymał od nekanej ludności gęs pieczoną, nadzianą pieniądźmi. Car sam z katowskim humorem kierował egzekucją: popytywał katów, czy umieją rozciąć gęs pieczoną, poczem kazał odrąbać djakowi stopy, ręce powyżej łokcia i wciąż go pytał, czy smaczna jest gęś. Oto typowy wzorek systemu, tłumaczy Kucharzewski: mieszanina dzikości, okrucieństwa, chytryści i carskiej demagogii...”

„Ale, ślejąc nienawistę w społeczeństwo, podżegając jedne klasy przeciw drugim, judząc lud przeciw szlachcie i urzędowi, urzędy zaś i szlachtę szcując przeciw chłopom, car, ów najwyższy, ukoronowany władca, był jednocześnie najwyższym w swoim państwie anarchistą i buntownikiem: burzył wszelkie siły społeczne, łamał prawa nabyte, kruszył wszelką trwałość nawet własnych urzędów.”

„Lecz cóż bywa najpospolitszem narzędziem i orężem buntu: czy nie gwałt i terror, więzienie, plagi, tortury, śmierć?...”

„To też batog wisiał w każdym domu rosyjskim na widocznym miejscu i goście, spoglądając na narzędzie kary, figlarnie pytali dzieci, czy spróbowały tego poczęstunku. Okrucieństwo, sięgające miary sadyzmu, przybierało formy, w których obrzędowość łączyła się z wirtuozyją. Wypracowano sposoby obezwładniania delikwenta tak, aby w czasie egzekucji nie wyrwał się z rąk opiekunów.”

„Kucharzewski, wskrzeszając te potworne sceny z wczorajszego dnia Rosji, zdawał sobie oczywiście sprawę, jak ciężka i przynębiająca będzie ich lektura dla czytelnika, wychowanego na kulturze zachodu...”

„To pewna że kto szuka niewoli, ten ją zawsze znajdzie, a skoro znajdzie, nie zabraknie mu wyobraźni, aby wmówić w siebie, że więzy jej nie przynębiają, lecz... podnoszą do wyżyn.”

Zajmujące uwagi. Od początku do końca.

Dymisja Mac Neilla

London, 4. 10. (PAT.) Biuro Reutersa dowiaduje się, że król na wniosek de Valery przyjął dymisję Mac Neilla ze stanowiska generalnego gubernatora Irlandji.

Przypomnieć tu należy, że przed niedawnym czasem Mac Neill zaprotestował przeciwko zdecydowanemu brankowi kurtuazji ze strony dwóch ministrów wolnego państwa, przyczem zagroził swą dymisją w razie, gdyby nie uzyskał zadośćuczynienia.

Przywiązanie parafjan do swego duszpasterza

Śmierć na posterunku dzielnego i ofiarnego kapłana, ks. prob. Ryniewicza — Sprawa miejsca wiecznego spoczynku jego zwłok

Warszawa, 4. 10. (Tel. wł.) W sobotę zmarł proboszcz parafji Matki Boskiej Częstochowskiej przy ul. Łazienkowskiej ks. kan. Marcei Ryniewicz.

Był to człowiek ogromnie popularny i przy wielkim zaparcu się przystąpił do budowy kościoła przy ul. Łazienkowskiej. Podczas tej budowy przeżył się i zmarł.

Wczoraj wieczorem miał odbyć się pogrzeb świątobliwego i ukochanego przez parafjan kapłana. Rodzina ks. Ryniewicza, zamieszkała w Mińsku Mazowieckim, miała zamiar przewieźć jego zwłoki do rodzinnego miasta. Zamiar ten nie zgadzał się z wolą ks. Ryniewicza, pragnął on bowiem spocząć na wieczny odpoczynek w podziemiach kościoła, którego był twórcą.

Było to także życzeniem parafjan, ale prawo kanoniczne nie pozwala na grzebanie w kościołach nikogo innego prócz głowy państwa, głowy diecezji lub fundatora kościoła. Z tego powo-

du władze kościelne postanowiły, że pogrzeb ks. Ryniewicza odbędzie się na cmentarzu powązkowskim.

Kiedy po nabożeństwie żałobnym odprawionem w obecności ks. kardynała Kakowskiego, ksiądz z kazalnicy uczciwszy zasługi zmarłego zakomunikował wiernym o przeniesieniu zwłok do kościoła Karmelitów, a następnie na cmentarz podniósł się głos wśród zebranych, że parafianie na to nie pozwolą, że to są ich relikwie. Dostojnicy kościoła opuścili podziemia a parafianie wysłali zaraz delegację do ks. kardynała Kakowskiego z prośbą o pozostawienie zwłok w krypcie podziemi kościoła. Tysiące podpisów pokryło podanie.

Kiedy decyzja władz nie była jeszcze wiadoma, tłumy parafjan postanowiły ukochanego proboszcza pogrzebać w krypcie kościoła, gdzie zwłoki istotnie zamurowali. Jak się sprawa rozstrzygnie, jeszcze niewiadomo. (w)

Tragiczny wypadek nieletnich konstruktorów

Dwaj chłopcy sporządzili strzelbę, która pękła przy próbnym strzale zabijając jednego

Kępno, 4. 10. (PAT.) Z Wielunia donoszą, że we wsi Kasinowice (pow. wieluński) zdarzył się tragiczny wypadek, którego ofiarą padli dwaj młodzi konstruktorzy, 14-letni Stanisław i 16-letni Józef Gawronowie.

Bez niczyjej pomocy sporządzili oni strzelbę-jednorurkę. Chłopcy postanowili strzelbę wypróbować w lesie i jako cel wybrali drzewo, od którego oddalili się o 10 mtr.

W czasie strzału próbnego, który oddał Józef Gawron, skutkiem wadliwej konstrukcji lufa pękła a odłamki żelaza rozbiły chłopcu czaszkę. Stojący opodal Stanisław uległ również poważnym obrażeniom ciała.

Ciężko rannych przewieziono do szpitala, gdzie Józef zmarł. Policja prowadzi dochodzenia, by ustalić, skąd chłopcy mieli proch i materiał do konstruowania strzelby.

Ujęcie młodocianego mordercy

Stanie niebawem przed sądem doraźnym

Kępno, 4. 10. (PAT.) W uzupełnieniu wiadomości o ohydnych morderstwach, popełnionych dnia 1 bm. na osobach Adama i Władysława Łupaków donoszą z Wielunia, że miejscowa komenda policji uruchomiła specjalny oddział pościgowy, który przeprowadził obławę w całej okolicy.

W wyniku obławy zdołano ująć zbrodniarza, którym jest 19-letni Ignasiak ze wsi Raducki Folwark, syn go-

spodarza. Dochodzenia ustaliły, że Ignasiak zabił najpierw ojca, poczem dogoniwszy uciekającego syna, kilkoma pchnięciami nożem położył i jego trupem. Zbrodniarz wsiadł następnie na wóz zamordowanych udał się do Wielunia, gdzie sprzedał zboże Łupaków za 182 złote.

Potworny morderca stanie przed sądem doraźnym.

Hakatystyczne judzenie

Berlin, 4. 10. (PAT.) W Pile odbyło się manifestacyjne zebranie niemieckiego „Ostmarkenvereine“ z udziałem Stahlhelmu, związków wojskowych, oraz innych organizacji ojczyznianych.

W szeregu przemówień i referatów podkreślano rzekome niebezpieczeństwo, grożące Niemcom od wschodu i nawoływano do prowadzenia aktywnej polityki wschodniej. Przewodniczący „Ostmarkenvereine“ major Wagner z racji 85 rocznicy urodzin Hindenburga, który jest honorowym członkiem „Ostmarkenvereine“, oświadczył m. in.:

„Niemiecki „Ostmarkenvereine“ wszystkimi siłami przeciwstawi się zamiarom Polski zagarnięcia Prus, a przez to i Niemiec bądź drogą pokojowego zalewu, bądź też przez zajęcie zbrojną ręką naszego wschodniego pogranicza. Niemiecki „Ostmarkenvereine“ domaga się przedewszystkiem siły ochronnej wschodniego pogranicza Niemiec“.

Narady Labour Party

Leicester, 4. 10. (PAT.) Otwarcie dorocznej konferencji Labour Party zaznaczyło się gwałtownymi atakami przeciwko rządowi narodowemu, a specjalnie przeciwko zawartym w Otawie układom o taryfie celnej. W konferencji brali udział Maxton oraz koledzy jego z niezależnego odłamu Labour Party, którzy ostatnio na skutek rozdziewku powstrzymywali się od udziału w tych konferencjach.

Haderson odpierał ataki przewodniczącego konferencji Lathana, określającego program protekcyjnistyczny rządu jako zamaskowane dążenia reakcyjne dodając, że rzekoma polityka koalicyjna okazała się prostopadłą reakcją torysów.

„Konieczność niezwłocznych kroków, zmierzających do realizacji pro-

gramu socjalistycznego, stała się bar-dziej palącą niż kiedykolwiek, — mówił Lathan. — Nie można przeto nie zmienić w programie i metodach Labour Party“.

Tropienie przemytników

Rybnik, 4. 10. (PAT.) Strażnicy graniczni placówki straży w Olzie zauważyli 5 przemytników, przekradających się z Niemiec do Polski. Na widok straży przemytnicy rzucili się do ucieczki, pozostawiając 2 blaszanki z 80 kg eteru. Strażnicy dali do przemytników kilka strzałów, nie zranili jednak nikogo. Ujęto 1 przemytnika.

Królewska Huta, 4. 10. (PAT.) Wczoraj w nocy natknęli się strażnicy graniczni w Łagiewnikach na szajkę przemytników, złożoną z 6 osób. Przemytnicy zaczęli uciekać, a gdy mimo wezwania nie zatrzymali się, jeden ze strażników strzelił 4-krotnie i ranił przemytnika, Leona Zawisę, w obie nogi. Przewieziono go do szpitala. Reszta zbiegła.

Wędrowną górą

Zurych, 4. 10. (PAT.) Wskutek długotrwałych deszczów zbocze góry Kilchembock (Kanton Glarus) znów zaczyna się obsuwać, zagrażając miejscowości Linthal. Należy się spodziewać katastrofy. Ludność zagrożonych okolic została ponownie ewakuowana.

Nowa placówka

Zarząd główny T. C. L. otwiera w środę 5 października nową Bibliotekę i Czytelnię w domu oświatowym przy ul. św. Marcina 37 I ptr. Poświęcenie lokalu nastąpi o godz. 17, a otwarcie Czytelni o 17.30. Uprasza się członków i sympatyków T. C. L. o wzięcie udziału w poświęceniu, którego dokona ks. dyr. Ludwiczak.

Czytelnia bogato zaopatrzona w

dzienniki, pisma periodyczne, ilustrowane z Polski i zagraniczne. Wstęp do Czytelni wolny.

Biblioteka narazie w pełnym przygotowaniu, jej otwarcie nastąpi już w dniach najbliższych. Zawierać będzie dzieła treści naukowej i powieściowej w wielkim wyborze.

Przepowiednia pogody na środę: Po mroźnej nocy w ciągu dnia cieplej, słabe wiatry zachodnie. poza tem pogodnie.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 4. 10. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznania, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć-litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 70,6 kg (120,1 ft. w hol.), 2) żyta pomorskiego 69,35 kg. (118,2 ft. w hol.), 3) pszenicy poz. i pomorskiej 72,95 kg. (124 ft. w hol.), 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43,55 kg. (74,1 ft. w hol.).

Ceny transakcyjne

Żyto 140 tonn par. Poznań . . . 15,40

Ceny orientacyjne

Żyto . . . 15,00—15,30

Uspokobienie spokojne . . . 23,00—24,00

Pszenica . . . 14,75—15,25

Uspokobienie spokojne . . . 15,25—16,00

Jęczmień 64—66 kg . . . 17,75—19,25

Jęczmień 68—69 kg . . . 17,75—19,25

Uspokobienie słabe . . . 13,75—14,25

Jęczmień browarowy . . . 23,00—24,00

Uspokobienie spokojne . . . 36,50—38,50

Maka żytnia 65% wł. work. . . 8,75—9,00

Uspokobienie spokojne . . . 9,00—10,00

Maka pszenna 65% wł. work. . . 10,00—11,00

Uspokobienie spokojne . . . 34,00—35,00

Otręby żytnie . . . 34,00—39,00

Otręby pszenne . . . 36,00—42,00

Otręby pszenne (grube) . . . 20,00—23,00

Rzepak . . . 31,00—34,00

Rzepik . . . 120,00—160,00

Gorczyca . . . 0,00—0,12½

Groch Victoria . . . 78,00—86,00

Groch Folgera . . .

Koniczyna biała . . .

Ziemniaki fabr. za kilo % . . .

Mak niebieski . . .

Ogólne uspokobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

żyta 250 tonn, pszenicy 90 tonn jęczmie-

nia 45 tonn, otrąb żytnich 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

**Urząd. we sprawozdanie targowe
Komisji Notowania Cen.**

Poznań, 4. 10. 1932 r.

Spędzono: wołów 42, buhajów 115, krów 220, świń 1860, cieląt 370, owiec 145, razem 2752 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi)

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:

Pełnomięsiste wytuczzone nie-

opregane . . . 66—70

Mięsiste tuczone młodsze do

lat 3 . . . 56—64

Mięsiste tuczone starsze . . . 46—52

Miennie odżywione . . . 40—44

Buhaje:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . 54—58

Tuczone mięsiste . . . 48—52

Nietuczzone dobrze odżywione

starsze . . . 42—46

Miennie odżywione . . . 38—42

Krowy:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . 62—70

Tuczone mięsiste . . . 52—56

Nietuczzone dobrze odżywione

Miennie odżywione . . . 30—40

Jalowice:

Wytuczzone pełnomięsiste . . . 66—70

Tuczone mięsiste . . . 56—64

Nietuczzone dobrze odżywione

Miennie odżywione . . . 48—54

Młodzież:

Dobrze odżywione . . . 40—44

Miennie odżywione . . . 34—38

Cielęta:

Najprzedniejsze cielęta wytu-

czzone . . . 90—100

Tuczone cielęta . . . 80—86

Dobrze odżywione . . . 70—78

Miennie odżywione . . . 56—60

OWCE:

Wytuczzone pełnomięsiste ja-

gnięta i młodsze skopy . . . 60—62

Tuczone starsze skopy i ma-

ciórki . . . 00—56

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150

kg. żywej wagi . . . 110—116

Pełnomięsiste od 100 do 120

kg. żywej wagi . . . 104—108

Pełnomięsiste od 80 do 100

kg. żywej wagi . . . 94—98

Mięsiste świnie ponad 80 kg.

żywej wagi . . . 80—90

Maciory i późne kastraty . . . 94—100

Przebieg targu bardzo spokojny.

Świnie bekonowe z powodu małych obro-

tów nie notowane.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk niem. w dewizach 211.70 zł., gotówką 210.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.11 do 173.37 zł., gotówką 172.77 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4. 10. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pożyczek państwowych poszukiwano przy małej podaży 5 proc. pożycz. konwers. po 39 proc., zaś 3 proc. pożycz. bud. handlowo po 37—38 w oddaniu; poatem poszukiwano 4 proc. premj. dol. po 48.— bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 8 proc. listami dol. staremi po 60 proc. w transakcjach, natomiast poszukiwano 8 proc. listy dol. amort. po 51½ proc. Z dłuższych papierów P. Z. K. ofiarowano — bez obrotu — 4 proc. listy zast. konwert. po 29½ oraz 6 proc. listy żytnie po 12.50.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych handlowano Bankiem Polskim po 87.— 88.— w oddaniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 39% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred.

60% +

8% listy dolarowe w złocie amort. P. Z. K.

51½% P.

(Kurs w złotych)

3% Pożyczka budowl. serja I 37—38.— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 87—88.— O.

Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 4. 10. 1932 r.

Dewizy:

trans. sprzed. kup.

Gdańsk 173.45 173.88 173.02

Holandja 358.40 359.30 357.50

Londyn 30.79 30.94 30.64

Nowy Jork . . . 8,918 8,938 8,898

czeki . . .

Nowy Jork . . . 8,923 8,943 8,903

kabel . . . 34,94½ 35,03 34,86

Paryż . . . 26,40 26,46 26,34

Praga . . . 158,50 159,30 157,70

Sztokholm . . . 171,98 172,42 171,56

Szwajcaria . . . 45,76 45,98 45,54

Włochy . . . 212,00

Berlin . . .

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożycz. bud. 38,40—38,45

4% pożycz. inw. szt. ser. 103,00

5% pożycz. konw. 40,00

4% pożycz. dolarowa 49,00

6% pożycz. dol. 54,25

7% pożycz. stabil. 52,75—52,88

w odcinkach po 100 57,50

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski 88,50

Lilpop 13,75

Starachowice 9,40

Wysoka 47,00

Ostrowieckie s. B. 33,00

Tendencja przeważnie utrzymana.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 4. 10. 1932 r.

Pszenica march. 76 kg. 203,00—205,00

Tendencja spokojna.

Żyto march. 80—81 kg. 156,00—158,00

Tendencja natychm. zał. słabsza, późn. dost. niejednolita.

Jęczmień browarowy 174,00—184,00

„Wojna powietrzna“

Coraz silniejszym echem rozbrzmiewa w świecie dyskusja nad rzeczami powietrza. Sprawy dotyczące wojny powietrznej zaczynają interesować coraz szersze warstwy.

Ludzie bądź to przejęci troską o losy swego kraju, bądź też niepokojący się o swój własny los w niedalekiej przyszłości, zaczynają coraz częściej stawiać sobie pytanie, co jest prawdy w ponurych przepowiedniach, wróżących zniszczenie ludności całych miast zapomocą dynamitu, trucizn i bakterij, i jaka będzie rzeczywista rola lotnictwa w przyszłych wojnach.

Od czasów wielkiej wojny, która właściwie lotnictwo stworzyła, rządy poszczególnych państw zajmują się organizowaniem lotnictwa w ramach swych armij. Powstał szereg mniej lub więcej do siebie zbliżonych systemów lotnictwa, które jednak w znacznej mierze opierają się na doświadczeniach wojny światowej.

Ważnym wydarzeniem w tej dziedzinie było ukazanie się tego roku we Francji książki „La guerre de l'air“ („Wojna powietrzna“). Książka ta opracowana i wydana przez redakcję pisma „Les Ailes“, jest syntetycznym ujęciem teorii włoskiego generała Giulio Douhet.

Generał Douhet w sposób wprost genialny przewidział już przed wojną przyszły decydujący wpływ lotnictwa na losy wojny. Opublikował on w włoskich pismach lotniczych szereg prac i artykułów, ale dopiero na krótko przed śmiercią doczekał się tego, że uznano jego teorie za godne urzeczywistnienia.

Od kilku lat wprowadzają Włosi coraz wyraźniej w czyn zasady Douheta, a dziś jest już rzeczą widoczną, iż organizacja lotnictwa włoskiego wysuwa je na pierwszy plan.

Celem wydawców było wywołanie we Francji dyskusji na temat organizacji lotnictwa francuskiego i ratowanie go z bezwładnego brnięcia w biurokratycznych przyzwyczajeniach i parlamentarnych intryguach. W Polsce jest obudzenie w szerokich sferach zainteresowania rzeczami lotnictwa podwójnie ważne. Położenie polityczne Polski jest wyjątkowo trudne, a publiczność jest w Polsce o rzeczach lotnictwa informowana mniej i gorzej, niż na zachodzie. Książkę Douheta winni w Polsce czytać wszyscy, dlatego wskazane byłoby jak najszybsze wydanie jej w polskim przekładzie.

Mysł przewodnia generała Douheta da się streścić w tezie, że w przyszłych wojnach decyzja musi należeć do lotnictwa, bo lotnictwo posiada zalety wojenne bez porównania wyższe od wszystkich innych broni, — bo przeciw lotnictwu niema skutecznej broni ani na ziemi, ani w powietrzu, — bo najsilniejszy nawet front nie jest przeszkodą dla samolotów, które z jednokrotną prawie łatwością mogą dosięgnąć każdego obiektu, znajdującego

się na terytorjum nieprzyjacielskiem, — bo lotnictwo jest bronią taną.

Lotnictwo jest bronią przedewszystkiem, a raczej jedynie aktywną, zaczepną, a do defenzywy jest niezdolne. Stąd wniosek, że jedynym skutecznym sposobem obrony przed lotniczymi atakami jest opanowanie powietrza nieprzyjacielskiego.

Opanowanie powietrza, to pozabawienie przeciwnika możliwości latania przez zniszczenie jego lotnictwa, a więc fabryk, lotnisk i urządzeń lotniczych. Takie opanowanie może być zdobyte tylko przez specjalną armję lotniczą.

Jak najszybsze i jak najenergiczniej wykonane opanowanie powietrza będzie osiągnięte zupełnie niezależnie od sił lądowych, a ponieważ jest ono czynnikiem decydującym, więc w kierunku jego uzyskania muszą się skoncentrować wszystkie wysiłki i zasoby, jakie naród na swoją obronę przeznacza. Każdy wysiłek, nie zmierzający do tego celu, jest straconą szansą zwycięstwa.

Od czasu wielkiej wojny we wszystkich prawie lotnictwach przeważa typ t. zw. lotnictwa pomocniczego, t. j. służącego w drodze współdziałania operacjom armji lądowej lub floty. Zdaniem Douheta lotnictwo pomocnicze jest bezużyteczne, zbyteczne i szkodliwe. Bez użycia jest ono, gdyż nie może działać skutecznie bez opanowania powietrza, a do tego opanowania nie może się wydatnie przyczynić.

Jest zbyteczne, bo strona, która powietrze opanowała, może zawsze część swej armji lotniczej przydzielić do pomocy innym broniom. Jest szkodliwe, gdyż, będąc kosztowne, odwraca część środków od głównego celu, którym jest właśnie opanowanie powietrza.

W przyszłej wojnie będzie konieczne zdecydowanie się na bierne wytrzymanie pierwszego ataku lotniczego, przy równoczesnym dążeniu wszystkimi siłami do możliwie najszybszego opanowania powietrza. Skutecznie atakować i zniszczyć lotnictwo można tylko w jego gniazdach i urządzeniach lądowych stosunkowo łatwo osiągalnych, bez których ono obejść się nie może.

Dlatego zasadniczym składnikiem armji lotniczej będą samoloty bombowe. Za prawdopodobnie najracjonalniejsze typy samolotów uważa Douhet krążownik powietrzny o dużym zasięgu, dużym ładunku bomb i względnie silnym uzbrojeniu i jednoosobowy szybki samolot wywiadowczy, mało albo wcale nieuzbrojony.

Trzeba koniecznie zrozumieć i przyjąć pewnik, że decyzja musi w przyszłości należeć do lotnictwa, a że decyzję tę może dać tylko specjalna armja lotnicza. Nie wolno czekać na to, ażeby inni udowodnili pierwszy słusność tej zasady. Dzisiejsza krótkowzroczność to jutrzejsza klęska.

JORDAN.

Żydzi ciążą zawsze ku Berlinowi

Przed dwoma tygodniami zaczęły wychodzić w Warszawie dwa nowe pisma socjalistyczne: „Głos Stolicy“ i „Pismo Codzienne“. Oba dzienniki popularne, popołudniowe, 10-groszowe. Pierwszy wydają związki zawodowe, a przedewszystkiem p. Toeplitz, działacz socjalistyczny samorządowy, brat słynnego Toeplitza z Banca Commerciala. Drugi wydają „bundziści“, t. j. socjaliści żydowscy, a drukują go w żydowskiej drukarni. Po fabrykach

rozrzucone jest przedewszystkiem „Pismo Codzienne“.

Oba dzienniki zasilane są przez dziennikarzy z „Robotnika“, którzy się rozdzielili. Ten „Pismo Codzienne“ nadaje przedewszystkiem radny Alter, przewodca „bundowców“.

Otóż poniedziałkowy numer „Pisma Codziennego“ uległ konfiskacie za artykuł wstępny, akceptujący rewizjonistyczne stanowisko niemieckie i wyrażające żal z powodu niedojścia do skutku „Anschlusu“.

Żydzi są jednacy. Ciążą zawsze ku Berlinowi.

Marjański hufiec u stóp Jasnogórskiej Pani

W wieczór płatkowy dnia 23 września rojno i gwarno było na głównym dworcu. Mniejsze i większe grupy, przygotowane do podróży, przybrane w niebieskie kokardki, śpieszą na peron. To pielgrzymka sodalicyjna. Nieskończenie długi pociąg zda się nie pomieścić tej napływającej fali ludzkiej. Zabrać musi około 1000 osób. Pp. dyżurni pod wodzą niezmordowanego p. Adamczewskiego krzątają się przy wagonach, wskazując miejsca. Już sztab pielgrzymki z ks. prał. Prądzyńskim na czele zebrał się. Chwila odjazdu zbliża się. Ostatni uścisk dłoni bliskich i znajomych, jeszcze słyhać prośby o modlitwę na Jasnej Górze, i już rusza pociąg z wybieciem godziny 10.

Czas jazdy mija szybko. Pątnicy wypełniają go sobie pieśnią i modlitwą, aż znużenie poczyna zamykać po-

wieki. Rankiem o godz. 4,30 staje pociąg w Częstochowie. Niebo wystawia nas na próbę. Po pięknej nocy gwiazdowej, jaka nas zagnała w Wielkopolsce, okazuje nam oblicze zachmurzone, wnet poczyna padać deszcz, który nieco poczyna nam psuć szyki. Trwa to jednak chwilę tylko. Rażno i ufnie idziemy naprzód z pieśnią na ustach. Wkraczamy na piękną i szeroką ulicę Jasnogórską. U jej wylotu wylaniają się przy szarym świetle majestatycznie kontury wysmukłej wieży jasnogórskiej. Radosnie zabili serca, zbliżamy się do celu naszej wędrówki, przychodzimy do stolicy Matki Bożej. Jakoby za Jej łaskawym uśmiechem niebo wypogadza się. Chmury rzędą, wnet słońce zabłyśnie i będzie nam przychylnie przyświecać już do końca pielgrzymi

Zbliżamy się do figury św. Prokopa na szerokim placu przedklasztornym. Jest to miejsce powitań pielgrzymek. W serdecznych słowach przyjmuje nas o. generał Przedździecki. Wkraczamy do kaplicy Matki Bożej. Nadchodzi niezapomniana, tajemniczym dreszczem przejmująca chwila odsłonięcia cudownego obrazu. Po mszy św. słowo Boże głosi ks. prof. Lison. Po komunji św. pątnicy rozchodzą się na kwatery.

Po zwiedzeniu skarbcza, klasztoru i wieży odbywa się po południu droga krzyżowa, którą prowadzi ks. prob. Kurpisz. O godz. 4 nabożeństwo przed cudownym obrazem celebrował ks. Marlewski. Poczem w słowach podniosłych, chwytających za serce przemawia od ołtarza ks. prał. Prądzyński.

Wieczorem na wałach klasztornych procesja z światłami. Celebrował ją ks. arcyb. Zichy z Węgier w towarzystwie bisk. Kubiny, otoczony duchowieństwem. Procesja ta ma swój urok, któremu każdy musi ulec. Pod jej wrażeniem długo pozostaniemy. Na zakończenie słowo Boże od Szczytu głosi o. superjor Gołębiowski. W niedzielę wczesnym rankiem już wszyscy skupieni w kaplicy M. B. Po odsłonięciu msza św., pożegnalne kazanie głosi o. Szopiński. O godz. 10 zbiórka. Pożegnania Jasnej Góry. Żegna nas o. generał. W ordynku ruszamy na dworzec.

Wracają wszyscy w podniosłym nastroju. Stąd przejazd do Poznania upływa szybko. Wszyscy radośni, podniesieni na duchu.

W Poznaniu formuje się imponujący pochód do fary. Ulice rozlegają się śpiewem. U bram świątyni wita pątników ks. oficjał Zwolski. Świątynia wypełnia się. Po nabożeństwie żegna rozchodzącą się pielgrzymkę ks. prał. Prądzyński.

A rozchodzący się mówili: Cemuż tak szybko upłynęły te godziny błogosławione. Oby było ich w życiu naszym jak najwięcej.

Pątnik.

Co wiedzieć należy o Uniwersytetach Ludowych T. C. L.

Wojna światowa i bolszewicka porobiły wielkie szczyby na naszych ziemiach. Śmierć naszych najbliższych, zniszczenie tysięcy wsi i miast, a wreszcie obniżenie duchowe i moralne, niekiedy prawie zupełny zanik kultury serca, to rezultat miedzy innymi wielkiej wojny. Widzimy jasno i wyraźnie, że często bożyszczem ludzi staje się pieniądź bez względu na drogi, jakimi się do niego dochodzi. Zanikają ideały, panoszy się materializm, obok głodu i chłodu rozwija się zbytek i przepych, rozpusta i samolubstwo, przelewa się zawiść i nienawiść, a ziemia czasami staje prawdziwym przedpiekłem.

Jasniej patrzące jednostki poczynają szukać w tym odmieńcu zła i upadku dróg wyjścia. W poszukiwaniu tem zgadzają się na jedno: podnieść wartości wewnętrzne człowieka, zaczynając od podstaw, od młodzieży.

Na tej drodze oślniła ich swym blaskiem wielka idea Uniwersytetów Ludowych, która ongiś z podobnego położenia wydzwignęła naród duński. Po czeto sprawie tej przyglądać się z bliska a jasne i niezawodne korzyści wystąpiły wnet w całej pełni i okazałości, boć to przecież rzecz nie mowa; Uniwersytet Ludowy świecił w dziejach ludzkości swe triumfy już od roku 1844, kiedy te zbawienne i natchnione myśli męża tej miary, jakim był wielki wychowawca duński Mikołaj Grundtvig, ucieleśniały się, wydając na świat pierwszy Uniwersytet Ludowy (Hoejskole) w Roedding. Ze idea ta przetrwała do dziś i rozwinęła się, dając setki Uniwersytetów Ludowych w różnych krajach, to najlepszy dowód, że musi nieść korzyści niezaprzeczane ogółowi jak i jednostce.

Patrząc na pracę naszych polskich Uniwersytetów Ludowych, istniejących nie tak długo, bo od roku 1921, ośmielamy się twierdzić, że łączą one jedno z drugim, boć celem polskiego Uniwersytetu Ludowego jest również: „uczyć lud miłować Boga, swych bliźnich i Ojczyznę, dać wykształcenie ogólne, sta-

rając się w młodym umyśle rozszerzyć horyzont pojęć, nauczyć myśleć, rozwijać szlachetne uczucia, drzemające w każdej młodej duszy, wskazać młodym ambicjom piękne i wzniosłe ideały społeczne. Słowem cel ten pokrywa się z celem pedagogiki: wychować ucznia tak aby jemu było z ludźmi dobrze i ludzom z nim.

Chodzi o to, aby przez wychowanie prawego obywatela, przyspieszyć nadejście wyczekiwanego lepszego jutra. Wiadomo bowiem, że w społeczeństwach, składających się z światłych obywateli, stosunki życiowe są lepsze i jaśniejsze, że oświecona gromada — to siła!

Jeśli i my tym wywodom oddamy słuszną, jeśli damy się przekonać o ich skuteczności, to winniśmy corychlej powiększyć grono ludzi, którzy idee te ukochali i szerzą ją na ziemiach naszych i to w ten sposób, aby krzewić zrozumienie wśród najszerzych warstw społeczeństwa naszego, a zwłaszcza ludu naszego, aby posyłać młodzież na poszczególne kursy, zasilać wątłe fundusze przez nadsyłanie dobrowolnych datków, tworzenie Kół Przyjaciół Uniwersytetów Ludowych itp.

Nauka w Uniwersytecie Ludowym jest prowadzona tak dla kobiet, jak i mężczyzn i to według następującego planu: od listopada do końca marca trwa kurs męski 5 miesięczny, od maja do końca sierpnia — kurs żeński 4 miesięczny.

Zgłaszać się mogą wszyscy bez względu na przygotowanie i posiadane wykształcenie, wymaga się natomiast, aby kandydaci mieli ukończony przynajmniej 16 rok życia. Zgłoszenia przyjmują i udzielają informacji po nadesłaniu znaczka pocztowego na odpowiedź: Dyrekcje Uniwersytetów Ludowych, Odolanów Wlkp. ul. Bartosza 7. oraz w Dalkach pod Gnieznem. Dobrowolne datki nadsyłać na konto P. K. O. nr. 209 339.

Zakład znajduje się w mieście tuż przy dworcu i posiada internat. Koszty nauki są minimalne, bo tylko 15 zł miesięcznie za naukę i 45 zł za utrzymanie i mieszkanie w internacie.

Nie należy zwlekać z nadesłaniem wniosku, bo kurs rozpoczyna się 4 listopada br., a ilość miejsc jest ograniczona. Dla niezamożnych przewidziane są stypendja częściowe.

Strzeżcie się, panowie krawcy!

Żydzi używają wszelkich sposobów, ażeby się dostać na teren tutejszy i opanować nietylko nasz handel, ale i rzemiosło. Wyzyskując więc obecny kryzys i bezrobocie, wysyłają również Polaków-chrześcijan jako domokraców i agentów swoich do warsztatów krawieckich, aby zalecali im towar wprost z hurtowni i fabryk z pominięciem miejscowych kupców. Istnienie tych ostatnich agencji przedstawiają krawcom według otrzymanych wskazówek jako zbyteczne tylko przedrażnianie towaru, w rzeczywistości jednak chodzi o to, żeby po ich zniszczeniu mogli się tu osiedlić kupcy Żydzi.

Ale wtedy ukazałaby się też wszystkim którzy dziś może nieogłębnie pragną dać posłuch pozornie jakoby słusznej argumentacji owych wysłanników żydowskich — również druga strona medalu. Żydzi staliby się z czasem niejednokrotnie pracodawcami krawców, a będąc już panami sytuacji poczęliby im dopiero dyktować ceny za robociznę. I nietylko to. Po miastach i miasteczkach dalszych województw istnieją przecież całe rzesze rzemieślników żydowskich, czekających tylko hasła, ażeby tu przyjąć i zająć miejsca naszych, których wtenczas już nikt i nie nie obroni. W zawodzie krawiecko-kuśnierskim naprzekład już dzisiaj są widoczne w tym kierunku bardzo daleko posunięte usiłowania.

Więc jeszcze raz, strzeżcie się panowie krawcy!

Obeznany.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTęgĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ponad wszelką wątpliwość wyższy

jest środek, który został wynaleziony po latach całych poważnej pracy i oddany do rąk publiczności dopiero po przeprowadzeniu klinicznych doświadczeń przez wybitnych naukowców. Jeśli więc po 30 latach środek ten cieszy się na całym świecie uznaniem z powodu swej skuteczności, czystości i nieszkodliwości, to można twierdzić, że jest wyższy ponad wszelką wątpliwość. Aspirina Isinieje tylko jedna! Do nabycia w aptekach.

Kryzys wśród inteligencji pracującej

Położenie inteligencji pracującej z każdym miesiącem staje się coraz cięższe, bezrobocie bowiem i trudność znalezienia pracy ciągle wzrasta i w żadnej grupie pracowników zawodowo czynnych sytuacja nie przedstawia się tak tragicznie, jak właśnie wśród pracowników umysłowych.

Gdyby chcieć sądzić na podstawie danych, ogłaszanych przez Główny Urząd Statystyczny, można by wyciągnąć wniosek optymistyczny, w styczniu bowiem 1932 r. liczbę pracowników umysłowych, pozostających bez pracy, podawano na 41.071, w maju na 48.692, a w sierpniu już tylko na 35.048 osób. Bezrobocie zatem powinno się zmniejszyć.

Niestety, rzeczywistość wygląda o wiele gorzej. Tak np. w lipcu r. 1930 ilość zatrudnionych podawano na 787.645 i bezrobotnych na 193.687, razem 981.332 osoby. W lipcu 1931 — zatrudnionych 773.199, bezrobotnych 255.179, razem 1.028.378 osób, t. j. o 4,8 proc. więcej, aniżeli w roku poprzednim, co przy płynności masy robotniczej i związanej z tem trudności ustalenia dokładnych liczb jest zupełnie możliwe i nie nasuwa poważnych wątpliwości. Ale w r. 1932 mamy w lipcu zatrudnionych 566.491 i bezrobotnych 264.147, razem 830.638 osób, t. j. o 197.740 osób mniej, aniżeli w r. ub., co stanowi o 18,3 proc. mniej. Co się stało z 200 prawie tysiącami pracowników, niewiadomo i cyfry takiej zwykłym ruchem na rynku pracy wytłumaczyć nie można.

To też wniosek o poprawie położenia pracowników umysłowych, wypływający ze zmniejszenia się w sierpniu r. b. liczby bezrobotnych w porównaniu z majem, nie odpowiada rzeczywistości i poprawa w tej mierze jest tylko pozorna.

Niezależnie od wzrostu stosunkowego odsetka pracowników umysłowych wśród ogółu bezrobotnych, położenie inteligencji jest tem dotkliwsze, że w mniejszym stopniu może liczyć ona na znalezienie pracy. Według wykazów Państw. Urzędów Pośrednictwa Pracy w r. 1929 na 1933 wolnych posad dla pracowników umysłowych było tylko 240, co stanowi 12,1 proc.

ogólnej ilości wolnych miejsc, w r. 1930 — 7,5 proc., w r. 1931 — 7,9 proc.; w styczniu r. b. nastąpiła poprawa, bowiem na 707 wolnych posad dla inteligencji było 108, t. j. 15,2 proc., ale już w maju r. b. odsetek ten spadł do 3,7 proc., a w lipcu nawet do 2,8 proc. (30 na 1.085 wolnych miejsc).

Do podobnego wniosku doprowadza również obliczenie możliwości otrzymania jakiegoś zajęcia. Okazuje się, że w żadnej grupie pracowników możliwości te nie są tak znikome, jak właśnie w grupie inteligencji pracującej. Bezrobotni liczyli bowiem na 100 miejsc wolnych w r. 1931 — 3.342 kandydatów, a pracownicy umysłowi — 6.599, a styczniu r. b. odpowiednio 3.310 i 8.264, w maju r. b. — 1.398 i 9.566 i w lipcu r. b. — 1.169 i 7.192. Ponieważ szansa otrzymania zajęcia jest wielkością odwrotnie proporcjonalną do ilości kandydatów na każdą wolną posadę, przeto, oznaczając liczbą 100 szansę bezrobotnych wogóle (dla wszystkich grup), stwierdzimy, że możliwość taka dla pracownika umysłowego w r. 1931 wyraża się cyfrą 50,6, w styczniu 1932 — cyfrą 40,1, w maju — 14,6 i w lipcu r. b. — 16,3. Ten szereg cyfr w sposób dobitny ilustruje położenie inteligencji bezrobotnej.

Jeżeli chodzi o stosunki w poszczególnych dzielnicach naszego kraju, okazuje się, że stosunkowo najmniej bezrobotnych inteligentów liczą woj. centralne, gdyż stanowią tam oni tylko 13,8 proc. ogółu bezrobotnych (11.961 na 86.845 bezrobotnych), w samej Warszawie — 15,4 proc. Drugie miejsce zajmują woj. zachodnie, liczące 15,9 proc. (17.718 inteligentów na 111.300 bezrobotnych), dalej woj. południowe — 26,4 proc. i wschodnie — 28,9 proc.

Z ogólnej liczby bezrobotnych pracowników umysłowych najwięcej przypada na woj. zachodnie (50,6 proc.), drugie miejsce zajmują woj. centralne (34,1 proc.), na woj. południowe przypada 11,5 proc. i na wschodnie 3,8 proc. Tym sposobem olbrzymia większość inteligencji, pozostającej bez pracy, koncentruje się na terenie woj. centralnych i zachodnich, jako najbardziej uprzemysłowionych. Z. K.

raczej o to, że psują się wcale niepokojowe rachuby Niemiec w kierunku użycia Rosji do zaburzenia Europy.

Dalsze judzenia żydowskie

Markus Turkow, publicysta żargonowy, wyraża w „Momencie” z dn. 26 września b. r. niezadowolenie z głosów prasy obozu narodowego, wypowiedzianych na tle jego broszury w języku polskim „Gdańsk na wulkanie”, która jest przekładem artykułów z „Momentu” z maja i czerwca r. b.:

„Rozpoczęta obecnie przeciw Żydom nagonka ma oryginalny charakter: endecy czynią krzyk, że Żydzi chcą zawładnąć Pomorzem, opanować polski brzeg morski. Żydzi połączyli się z „sanacją”, aby zlikwidować polski ruch narodowy, Obóz Wielkiej Polski...”

Po przytoczeniu szeregu ustępów ze „Słowa Pomorskiego” i innych pism obozu narodowego, krytykujących stanowisko żydowskie, wyrażone w wymienionej broszurze, autor w końcu pisze:

„Niema wątpliwości, że endecy pragną utrudnić rządowi jego pracę polityczną i wysysają także ten argument w walce, prowadzonej przez endecję przeciw „sanacji”. Pozostaje jednak pytanie: dlaczego milczą organy urzędowe i nie przeszkadzają nagonce...?”

Jak widzimy, apetyty żydowskie rosą. Dotychczasowe wysiłki prasy „sanacyjnej” nie wystarczają.

Objawy trzeźwości żydowskiej

„Hajnt” z 15 września przytacza treść przemówienia m. in. dr. Nachuma Goldmana na dorocznym zjeździe sjonistycznym z terenu Rzeszy Niemieckiej, odbytym we Frankfurcie, w którym wzięli udział również delegaci z zagranicy:

„Dr. Nachum Goldman wygłosił referat o stanie żydostwa w różnych częściach świata. W swoim referacie m. i. powiedział: idea emancypacji załamała się. Niema możliwości rozwiązania zagadnienia żydowskiego w diasporze. Równocześnie rozwija się legenda o „bogactwach narodów żydowskich”. My cierpimy większą nędzę, niż najbardziej z najbardziej z naszego otoczenia...”

Załamano się idea „emancypacji”, czyli koncepcja żydowska narzucenia narodom rdzennym obowiązku znoszenia „praw” żydowskich, czyli pasywności żydostwa w krajach ojczyznianych narodów rdzennych.

„Rozwiązanie” zagadnienia żydowskiego w diasporze nie jest możliwe. Stwierdza to wybitny działacz żydowski. A więc i Żydzi zaczynają wyzywać się obłędu panowania nad światem w imię „misji” od Jehowy.

Rozwiązanie placówek hallerczyków na Podhalu

Katowicka „Polonia” donosi z Krakowa:

„Starosta wadowicki p. Müller wystosował do kierowników oddziałów Związku Hallerczyków w okolicach Makowa Podhalańskiego pismo, zarządzające rozwiązanie placówek hallerowskich z tego powodu, że jakoby zajmowały się one polityką, nie współdziałały z władzami wojskowymi, a istnienie ich zagraża bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu.

„W motywach do zarządzeń, rozwiązyjących placówki hallerowskie starosta wadowicki twierdzi, że zarządzane niedawno przez Związek Hallerczyków zebranie z udziałem gen. Hallera było nielegalne, że miało na celu „urabianie słuchaczy w pewnym określonym kierunku politycznym” i t. d.

„Jak nas informują, rozwiązano również placówki Związku Hallerczyków w Milówce pow. Żywiecki, w Nowym Sączu i w kilku innych miejscowościach na Podhalu”.

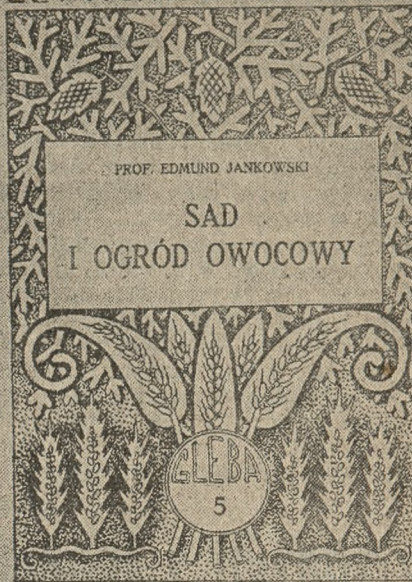
Dekret o praktyce lekarskiej

Dziennik Ustaw R. P. z dnia 30-go września 1932 roku nr. 81 podaje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 25 września 1932 roku o wykonywaniu praktyki lekarskiej. Prawo stałego wykonywania praktyki lekarskiej mają osoby, które są obywatelami państwa polskiego, posiadają dyplom, wydany lub uznany przez jeden z wydziałów lekarskich uniwersytetów w państwie polskim, odbyły jednoročną praktykę szpitalną po uzyskaniu dyplomu lekarskiego i są zapisane na listę członków Izby Lekarskich. Równoznaczne z dyplomami le-

Z I serii książek

dla abonentów „Kurjera Pozn.”

PODRECZNIKI I MONOGRAFIE NAUK ROLNICZYCH, LEŚNYCH I POKREWNYCH

NAKŁADEM KSIĘGARNI S. WOJCIECHA

W zastępach naszych Czytelników posiadamy liczne koła, zajmujących się już to zawodowo, już też pobocznie sadem i ogrodnictwem owocowym. Dla nich to wybraliśmy 2-tomową książkę **Edmunda Jankowskiego**, który jest niejako autorytetem w dziedzinie hodowli krzewów i drzew owocowych. Dzieło to składa się z 2 tomów, — tom 1, objętości stron 384, obejmuje część ogólną, tom 2 zaś (stron 176) omawia hodowlę poszczególnych gatunków owocowych. Całość ozdobiona licznymi ilustracjami, napisana jasno i przystępnie, zajmie z równym pożytkiem nawet początkujących. Znakomite to i przez fachowców wysoko cenione dzieło powinno się znaleźć w ręku zarówno ziemian, jak i gospodarzy, oraz właścicieli mniejszych ogródków i działek podmiejskich, którzy z hodowli drzew owocowych niemają mogą uzyskać dochód. Cena obu tomów zamiast zł 26,— tylko zł 13,— dla abonentów „Kurjera Poznańskiego”.

Oprócz powyższych, włączyliśmy — jak wiadomo — do serii I, październikowej, jeszcze następujące powieści: W. Miłazewskiej „**Młyn w Bożej Woli**” (zamiast 4,— zł tylko zł 2,—), J. Ostrowskiego „**Cathacara**” (zamiast 4,— zł tylko zł 2,—), Fl. Barclay „**Biała Księżka z Worcestera**” (zam. 5,— tylko zł 2,50) oraz Chesterona „**Niedowiarstwo ks. Browna**” (zam. 5,— tylko zł 2,50).

Wszystkie te książki abonenci „Kurjera Poznańskiego” nabywać mogą (całą serię lub poszczególne z niej dzieła) po cenie wyżej podanej, poważnie zniżonej, za gotówkę w administracji pisma naszego. Abonentci zamiejscowi dopłacają do sumy ogólnej na koszt przesyłki 80 gr.

Ceny powyższe wyjątkowo zniżone obowiązują jedynie w okresie do 31-go października b. r.

karskimi, wydaniami lub uznaniami przez uniwersytety polskie są: dyplom doktora wszech nauk lekarskich, wydany lub uznany przez uniwersytety b. cesarstwa austro-węgierskiego przed dniem 1 listopada 1918 roku; dyplom uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej (aprobata) na terytorium Rzeszy Niemieckiej, wydany przed dniem 27 grudnia 1918 roku; dyplom doktora medycyny lub lekarza, wydany lub uznany przez uniwersytety b. cesarstwa rosyjskiego przed dniem 27 listopada 1918 roku; dyplom zagraniczny, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej na zasadzie zezwolenia, udzielonego przez tymczasową Radę Stanu Królestwa Polskiego.

Przed przystąpieniem do wykonywania praktyki lekarskiej lekarz obowiązany jest zarejestrować się u wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, składając dowody swych uprawnień.

Pożyczka obligacyjna stolicy

Warszawa, 4. 10. (PAT.) Prasa donosi, że celem pokrycia zaległych zobowiązań zarząd gminy m. Warszawy postanowił wypuścić nową pożyczkę obligacyjną na 15 milj. złotych. — Będzie to pożyczka krótkoterminowa w złotych w złocie, oprocentowana o 1 procent wyżej od stopy dyskontowej Banku Polskiego.

Skutki metod komunistycznych

Potworna nędza żywnościowa w Rosji

Z Moskwy donoszą:

Obecnie, kiedy wszystko zboże jest już żęte i ułożone w stogi, członkowie gospodarstw kolektywnych, jak również samodzielni gospodarze, ba nawet gospodarstwa sowieckie starają się zmniejszyć wszelkimi sposobami ilość zboża, jakie należy oddać do magazynów państwowych, aby tylko pozostało im jak najwięcej zboża dla własnych potrzeb. W tym celu wymyśla się najrozmaitsze sposoby. Czujna G. P. U. wykrywa jednak często takich gospodarzy, którzy chcą oszukać władze. Pisma sowieckie przepełnione są wiadomościami o kradzieżach zboża. Rolnicy starają się tajnie wymiścić zboże i ukryć ziarno. „Skradzione” zboże młóca w jaskiniach i różnych kryjówkach, aby tylko ukryć się przed okiem policji państwowej.

„Socjalistyczne Zeddelje” donosi, że na rynkach prywatnych znalazło się zboże już wtedy, kiedy rozpoczęte zostały rekwizycje dla państwa. „Spekulant zbożowy zmienił swe sposoby, pisze wspomniane pismo — przeniósł się do warstw niższych. Nie czeka aż zboże dowiezione jest na targ, ale sam jedzie do gospodarstw kolektywnych, ba wprost na rolę i tam zakupuje zboże”. Pismo to donosi dalej, że „spekulanci bezkarnie przewożą w

ten sposób uzyskaną zboże kolejami i statkami”.

Moskiewskie „Izwestija” domagają się, aby zboże sprowadzano wprost do magazynów państwowych, a nie układano je po wsiach. „Wymiłone zboże — piszą „Izwestija” — ma być odwożone zaraz do punktów zbiorczych, a nie jak to czyni się obecnie. Stan obecny jest wynikiem agitacji „kulackiej”. „Kulak” i jego pomocnicy agitują za gromadzeniem zboża w gospodarstwach kolektywnych, aby mieć w ten sposób możliwość rozkradania tego zboża”.

W wielkich ośrodkach sowieckich już obecnie czyni się zarządzenia, aby spotrzebowano jak najmniej zboża. W Moskwie np. dnia 18 września urządzono t. zw. „mobilizację grzybową”. W fabrykach ogłoszono, że w niedzielę odbywa się gromadna wyprawa do okolicznych lasów, gdzie ma się zbierać grzyby. Z Moskwy wyjadą specjalne pociągi z uczestnikami wyprawy. Grzyby mają zastąpić zboże. Jakie wyniki przyniosła ta kampania grzybowa, prasa sowiecka nie pisze.

Ogonki przed sklepami spożywczymi rosą zato z dnia na dzień, a odżywianie się szerokich rzesz jest coraz gorzej. W samej Moskwie nędza jest wręcz potworna.

także dla Niemiec. W Paryżu bowiem pochlebiali sobie, że przez podpisany już pakt polsko-rosyjski związek polityczny między Rosją i Niemcami został wprowadzony nie zerwany, ale jednak dotknięty, gdyż Polsce odpadła troška na froncie wschodnim. To oddziaływanie powiększyłoby się jeszcze, zdaniami Francji, przez układ francusko-rosyjski. Może nie można tu mówić o nowej polityce okrażania, ale jednak o zamiarze ochłodzenia stosunków Rosji z Niemcami. W każdym razie rozbili się we Francji nadzieje niektórych kół o stworzeniu wspólnego frontu (z Niemcami) przeciw Rosji...”

Znamienna rzecz, że także centrowo-katolickie pismo niemieckie nie zajmuje się wogóle pokojowym znaczeniem tych układów, a troszczy się

W Niemczech niezadowolenie z umów z Rosją

Berlińska „Germania” (nr. 272) w korespondencji z Paryża pisze o umowach z Rosją Sowiecką o wzajemnym niezaczepianiu się, które zawiera Polska, Rumunia i zapewne Francja, dając tym wywodom nagłówki: „Pakty o niezaczepianiu się wzajemnym, w celu odciążenia polskiej polityki zagranicznej”.

Główny ustęp tych wywodów brzmi:

„Można uznać za prawdopodobne, że w najbliższym czasie porozumienie z Rosją, którego się teraz bardzo pragnie we Francji, stanie się rzeczywistością. Polityczny układ o niezaczepianiu się wzajemnym ma znaczenie

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Bezrobotny znalazł 4000 zł i oddał je w policji

Dzisiaj w południe wydarzył się przy Al. Marcinkowskiego wypadek, który dowodzi, że nieprawdą jest, jakoby uczciwość była rzadko dzisiaj spotykaną zaletą. Józef Tomański zam. przy ul. Kanałowej 12 idąc Alejami Marcinkowskiego o godz. 11,30 znalazł na ziemi 4000 zł gotówki. W ciągu 5 minut pieniądze te zdeponowane były w komendzie policji, której dochodzenia wykazały, że pieniądze te zgubił posłaniec jednej z firm zbożowych. Dodać należy, że p. Tomański jest z zawodu flecistą. Przed dwoma laty pracując w orkiestrze symfonicznej, został zredukowany. Przez przeciąg 2 lat przechodził p. T. różne perypetje, na jakie był narażony jako bezrobotny

ojciec rodziny, obarczony żoną i dziećmi. Przed kilku wreszcie tygodniami został p. T. eksmitowany z zajmowanego mieszkania.

To też trudno powstrzymać się od wyrażenia pełnych słów uznania dla człowieka, który znajdując się w takiej sytuacji dał naprawdę przykład rzadko spotykanej uczciwości.

Nie wątpimy też, że uczciwość jego napotka się z ogólnym uznaniem, i że osobistości, które zajmowanemu przez siebie stanowiskiem mogłyby mu pomóc, dołożą wszelkich starań, aby jednostka taka znalazła zatrudnienie i aby temsamem potwierdziła się zasada, że uczciwość zawsze popłaca.

Nie zdążyli z łupem dojechać do Poznania

Szczegóły ujęcia sprawców włamania w Spółdzielni Inwalidkiej w Mogilnie

W sprawie ujęcia włamywaczy, którzy dopuścili się wielkiej kradzieży z włamaniem w inwalidzkiej hurtowni tytoniowej w Mogilnie, dowiadujemy się następujących szczegółów:

Transport kradzionego tytoniu wzięto samochodem półciężarowym. — Podczas przejazdu pod mostem kolejowym na Łazarzu samochód osaczyła policja i zatrzymała go. Na wozie ciężarowym był ładunek wielkiej ilości wyrobów tytoniowych, a mianowicie 33 tys. papierosów „Aromatica”, 22 800 „Płaskich”, 6 000 „Damskich”, paczka cygar zagranicznych i 287 pa-

czek tytoniu różnego rodzaju. Poza-tem znaleziono 9 precyzyjnych wytrychów, koziboczek, łom, korbę, pilniki i obcęgi.

Przytrzymano przytem znanego włamywacza Apolinarego Burzyńskiego z Poznania (ul. Matejki 39) i Józefa Modrzejewskiego, 32-letniego, już kilkakrotnie karanego włamywacza, pochodzącego z Łodzi. Modrzejewski poszukiwany był również przez wydział śledczy w Poznaniu. Obu włamywaczy odstawiono do dyspozycji sądu. (kl)

KALENDARZYK

Wtorek, 4 października 1932.

Słońce: wschód 5,58; — zachód 17,24; — długość dnia 11 godz. 26 min.

Księżyc: wschód 12,18; — zachód 18,54; — przed pierwszą kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska + 3 st. C., pogodnie, cisza, ciśnienie atmosferyczne niskie 751 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 13 st. C., najniższa + 3 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Kal. rzk.: Franciszek Seraf.; jutro Placyda M.

Kal. słow.: Bratysław Bl.; jutro Zastaw.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Sodalitę Dzieci Marji** byłych wychowanków *Sacré Coeur*. W czwartek, 6 b. m. o godz. 9 odprawiona zostanie w kaplicy przy pl. Nowomiejskim msza św. Kongregacji. Zebranie zarządu odbędzie się zaraz po mszy św., a plenarne zebranie o godz. 4 popołudniu również przy placu Nowomiejskim 1.

OSOBISTE

— **Egzamin na mistrzów cukierniczych**. W tych dniach odbył się w Izbie Rzemieślniczej na mocy przejściowego prawa ulgowego egzamin na mistrzów cukierniczych. Egzaminowi temu poddało się 13 mistrzów piekarskich, z których tylko jeden, mianowicie p. St. Łajp z ul. Kościelnej wyszedł zwycięsko, uzyskując tytuł mistrza cukierniczego. Komisja egzaminacyjna złożona była z pp.: Danielewskiego, jako przewodniczącego, Fangrata i Hologii ze Środy. Wojewódzki wydział przemysłowy reprezentowany był przez p. Ign. Kurowskiego, zaś z ramienia zarządu Izby Rzemieślniczej obecny był cechmistrz p. Mikołaj Górski. Egzamin odbywał się w dwóch transzach przed południem i po południu. (z)

— **Egzamin mistrzowski w zawodzie fryzjerskim**. W Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu odbył się egzamin na mistrzów w zawodzie fryzjerskim pod przewodnictwem p. W. Zimniewicza z Poznania. W skład komisji wchodził pp. Aleksander Kolendowicz i Kazimierz Paczkowski również z Poznania. Egzaminu ulegli pp.: Hieronim Cielejewski z Zabikowa, Kazimierz Czajka, Stanisław Richter, Antoni Wiśniewski, Cyprian Poprawski, Władysław Markowski, Edmund Grell, Tadeusz Kałużny, Henryk Koziółek, Marian Łuck, Stanisław Palenkiewicz, Kazimierz Izdebski oraz Władysław Galas wszyscy z Poznania. Po odbytych egzaminie wręczył przewodniczący nowym mistrzom w imieniu Izby Rzemieślniczej dyplomy mistrzowskie. Z okazji tej uroczystości na biednych m. Poznania 18,50 zł.

ZYCIE SOKOLE

— **„Sokół” Poznań I (Śródmieście)**. — Zebranie plenarne i wykład o patronie Sokolstwa, Tadeuszu Kościuszcze, który wygłosił prezes dzelnicy dr. A. Wolski, odbędzie się w środę, 5 bm. o godz. 20,15 w salce przy ul. św. Marcina 65.

— **Sekcja lekkoatletyczna „Sokoła” Okręgu Poznańskiego**. Zebranie odbędzie się 5 bm. o godz. 20 w salce zebrania na boisku „Sokoła”.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Tow. Muzyczne Kolejarzy**. Plenarne zebranie odbędzie się 5 bm. o godz. 18,30 w kasynie Gł. Warsztatów I Kl. ul. Robocza 4. Na porządku obrad dalszy ciąg wykładu „Historia Literatury Polskiej”, wygłoszony przez dr. J. Jančakę.

— **Wydział Lekarski T. P. N.** W piątek, 7 bm. o godz. 20,15 odbędzie się posiedzenie Wydziału Lekarskiego T. P. N. wspólnie z P. Tow. Pediatrycznym, Oddział Poznański, w sali wykładowej Kliniki Dermatologicznej U. P. (Szpital Miejski, ul. Szkolna).

— **Ognisko Polek** urządzi w dniu 5 bm. o godz. 18,30 na sali Stowarzyszenia

Techników, św. Marcin 21, zebranie poświęcone czci Weyssenhoffa. Wykład wygłosi ks. prof. Skaziński. Goście mile widziani.

— **Stow. Inżynierów i Architektów w Poznaniu**. Zwyczajne ogólne zebranie odbędzie się 7 bm. o godz. 20 w sali Szkoły Budowy Maszyn, ul. Bergera 5. Na porządku obrad odczyt inż. J. Szulca pt. „Obieg wody w kotłach wodnorurkowych”.

PODZIĘKOWANIA

— **Na biednych**. Zamiast podziękowań za okazane współczucie z powodu śmierci męża śp. Bolesława Łyskowskiego żona wraz z synami złożyła na biednych 20 zł, za co Stow. Pań Mił. św. Wincentego a Paulo par. św. Marcina składa serdeczne „Bóg zapłać”!

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Dwa skopy za celny strzał**. Na tradycyjnym czwartkowym strzelaniu Bractwa Kurkowego na Szlaku wystawiono ku czci mistrza Zjednoczenia M. Pogorzelskiego, który na kongresie w Katowicach w strzelaniu odniósł świetne zwycięstwo — specjalną tarczę! Nagrody do tej tarczy ufundowali mistrzowie rzeźnicy w postaci skopów. Pierwsze nagrody, a więc wspomniane skopy, zabrał rytmik i jubiler p. St. Zygmunt jeden z najlepszych strzelców.

KRONIKA POLICYJNA

— **Podpalenie stogu?** W majątności Pawłowicach w powiecie poznańskim w

U ludzi z nieregularnym działaniem serca, szklanka naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”, stosowana codziennie zrana naczsto powoduje lekkie wypróżnienie. Zadać w aptekach i drogerjach. ng 5 693

nocy na niedzielę spalili się dwa stogi zboża. Straty ocenia się na 24 tys. zł. — Przyczyny pożaru nie zdołano narazie stwierdzić. Jest przypuszczenie, że ogień podłożono. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Rozprawa o zniewagę min. Piłsudskiego**. W dniu wczorajszym odbyła się w sądzie grodzkim w Poznaniu rozprawa przeciwko p. Feliksowi Holasow i Bernardowi Puckowi, członkom O. W. P. oskarżonym o zniewagę min. Piłsudskiego. W wyniku rozprawy zasądzono oskarżonych p. Feliksa Holasza na 1 miesiąc, a p. Pucka na 1 miesiąc i 2 dni aresztu. — Oskarżeni wnieśli apelację. (z.)

— **Zniewagi nie było**. Dwukrotnie przerywana rozprawa sądowa przeciwko Al. Małachowskiemu, oskarżonemu o obrażenie urzędu prokuratorskiego, została ostatecznie w ubiegły poniedziałek przeprowadzona do końca. Sąd grodzki po kilkunastogodzinnej rozprawie oskarżonego i świadków, uwolnił oskarżonego od winy i kary, wychodząc z założenia, że zniewagi nie było. Prok. Hrabek założył od powyższego wyroku apelację.

Nasi korespondenci donoszą

z Poznańskiego

— **Dolsk**. (Epidemia.) Epidemja płonicy, o której pokrótce donosiliśmy, szerzy się tutaj w zastraszająco szybkim tempie. Dotychczas w przeciągu ostatniego tygodnia zanotowano tutaj aż 6 wypadków bardzo ciężkiego zachorzenia. Ofiary tej groźnej epidemji przewieziono natychmiast po stwierdzeniu choroby do powiatowego szpitala w Śremie. Niektóre z ofiar walczą ze śmiercią. — Z epidemja płonicy rywalizuje u nas epidemja tyfusu. Ostatnio zgłoszono w Magistracie 4 ciężkie wypadki zachorzeń. Osoby dotknięte epidemja oddano pod opiekę lekarską w Śremie. Na obszarze całego powiatu śremskiego zarządzono po wypadkach w Zaborowie i Dolsku wszelkie środki zaradcze. (ek.)

— **Gostyń**. (Z Sodalicii Pań.) Po ks. kanoniku Srebrzowskim został wybrany moderatorem Sodalicii ks. prałat dr. Mędlewski.

— **Jarocin**. (L. O. P. P.) W dniach od 2 do 9 października urządzają miejscowe koła L. O. P. P. tydzień lotniczy. Program przewiduje oprócz wykładów i zbierek także pokaz zbiorowy obrony przeciwgazowej z udziałem drużyn ratowniczych P. Cz. K., straży pożarnej, policji i kolejarzy.

— **Inowrocław**. (Dzieciobójstwo.) Onegdaj w czasie wykopki ziemniaków znaleziono na gruntach rolnika Wincentego Nowaka z Wydartowa, powiatu mogileńskiego, zwłoki noworodka płci żeńskiej. Eneergiczne dochodzenia policyjne ustaliły, iż występną matką była 17-letnia Rozalja K. z Wydartowa, która czyn swój popełniła w obawie przed rodzicami i dla utajenia właściwego swego położenia. Małoletnia matka tłumaczy zakopanie dziecka tem, iż przyszło ono martwe na świat. — Stwierdzeniem tego faktu zajmą się odpowiedzialne organa sądowo-lekarskie.

— (Stary kawał złodziejski.) Mieszkan-ka Jaszczółtowa, niejaka Zofja Kowalska, zgłosiła w komisariacie P. P. w Inowrocławiu kradzież 270 złotych. Wykazało się, że zagadniono ją na ulicy dwoje ludzi, którzy twierdzili, że zabrali znalezione na ulicy pieniądze. Kowalska pokazała im pieniądze i po ich obejrzaniu osobnicy ci oddali jej portfel. Później jednak Kowalska stwierdziła, że zamiast pieniędzy ma w portfelu zwitek papierów.

— **Gasawa**. (Z życia Młodych Polek.) W ubiegłym tygodniu odbyło się w Oświecu nadzwyczajne zebranie Stow. Młodych Polek. Zebrani uchwalili brać czynny udział w „Dniu Katolickim”, rozdano też potrzebny materiał i wybrano członków do kwesty koło kościoła w Gasawie. Następnie postanowiono urządzić w dniu 9 bm. w obecności patronatu intronizację Najświętszego Serca Pana Jezusa. — (P. Cz. K.) Z ramienia zarządu Polskiego Czerwonego Krzyża w Żninie utworzono tu oddział tej organizacji. W skład zarządu weszli pp. W. Jamróży — przewodniczący, Grześkowiak — sekretarz. — (Z Tow. Śpiewu.) W niedzielę, 2 bm. odbyło się zebranie Tow. śpiewu P. Marja Janikówna wygłosiła referat p. tyt. „Pieśń polska”. Następnie prezes p. Tyblewski referował sprawę urzędzenia w dniu 6 bm. obchodu Moniuszkowskiego i przedstawienia. (cg.)

— **Kościan**. (Z życia „Sokoła”.) Towarzystwo gimn. „Sokół” żeński urządzi w dniu 16 bm. na sali „Sokoła” przedstawienie amatorskie sztuki „Przódka pod krzyżem”. Role spoczywają w dobrych rękach.

— (Z Stow. Pań Miłosierdzia.) Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo urządziło w dniu 30 ub. m. swe kwartalne zebranie. Zebraniu przewodniczył ks. prob. Bednarkiewicz. Następnie p. Kaczorowska wygłosiła piękny referat p. t. „Błogosławieni miłosierni”. — Następnie zarząd ogłosił sprawozdania.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej uchwalono czynsz dzierżawny za ogródki działkowe w wysokości 2 groszy od metra kwadratowego. Następnie uchwalono pobieranie dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego, oraz zasilenie kredytu na prace, związane z zatrudnieniem bezrobotnych. Do komisji rozbudowy miasta wybrano następujących radnych pp.: Augustyniaka, Tadeuszaka, Makowskiego i Hausera. Komisja będzie pracowała wspólnie z magistratem nad projektem rozbudowy miasta. (mk.)

— **Krotoszyn**. (Kradzież.) W tych dniach włamali się złodzieje do składu towarów lokciowych p. Leśnego przy ul. Koźmińskiej i skradli wielką ilość towaru. Policja złodziei przychwyciła i osadziła w areszcie, a towar zwróciła poszkodowanemu. Złodzieje pochodzą z Kalisza. — Z okna wystawowego p. Nabdyka przy Ryнку wykradli złodzieje po wytłuczeniu szyby kilka sztuk materiałów. Policja jest na tropie.

— (Kara.) Swego czasu donosiliśmy, że niejaki Jeziorny, filar B. B. i prezes „Strzelca” w Zdunach, zdefraudował z funduszu bezrobocia 4000 zł. W tych dniach odbyła się rozprawa sądowa przeciwko Jeziornemu, który został ukarany 2-letnim więzieniem.

— (Teatr.) Tow. Miłośników Szceny urządziło w niedzielę przedstawienie amatorskie i odegrało sztukę „Kłopoty pana Złotopolskiego”. Sala była przepełniona. (fk)

— **Lubasz**. (Wyjaśnienie.) W związku z wiadomością, podaną w nr. naszego pisma z dnia 22 września rb., p. t. „Ujęcie świętokradców”, zaznaczamy, że ujęty złoczywiec Wacław Gruntkowski, bez stałego miejsca zamieszkania, nie jest identyczny z p. Wacławem Gruntkowskim (nazwisko pisane przez t, a nie przez dl, kupcem białym w Lubasz powiatu czarnkowskiego. Zachodzi tu w przykry sposób zbieżność imion i nazwisk P. Gruntkowski z Lubasza oczywiście nie ma z omawianą sprawą nic wspólnego.

— **Ostrów**. (Srebrne gody.) Onegdaj obchodził mistrz fryzjerski p. Stanisław Finke z swą małżonką 25-lecie pożycia małżeńskiego. Jubilatowi „Szczęść Boże!”. — (Pożar.) Onegdaj rychło rano spaliła się stodoła napelniona zbożem, rolnika Franciszka Koziółka w pobliskich Kamienicach Nowych.

— (Likwidacja Ośrodka Zdrowia.) Tutajsza Kasa Chorych dla braku funduszy zlikwidowała utworzony przed 2 laty w Sieroszewicach ośrodek zdrowia. (n)

— **Ostrzeszów**. (Z ochotniczych straży pożarnych.) Wskutek połączenia powiatów ostrzeszowskiego i kępińskiego zlikwidowane zostały dotychczasowe zarządy okręgowe. W niedzielę, dnia 24 ub. mies. zwolniony został przez Wielkop. Związek Straży Pożarnych zjazd delegatów do Ostrzeszowa, celem wyboru nowego, wspólnego zarządu. Zjazd, poprowadzony mszą św. w kościele farnym, zgali inspektor pożarnictwa z Poznania, p. Busza. Przewodniczył zjazdowi starosta p. Dąbrowiecki. Zjazd był licznie obsesany przez 128 delegatów, reprezentujących 65 ochot-

Zarząd uczestników Powstania Wielkop. Jarocin Stoją od lewej: Debal, Grodzki, Szymański, Kowalewski, Komorowski, Karolczak. Siedzą od lewej: Henzler, Myśliński, s. p. Rybczyński, weteran 63 r., mjr. Krystofiak i Poznański.

niczych straży pożarnych. Po wysłuchaniu sprawozdań, dekoracji kilku zasłużonych członków z Ostrzeszowa i uchwaleniu statutu wybrano nowy zarząd, do którego weszli z wyboru pp. Seydak z Ostrzeszowa, Wilaszek z Kępna, Zygfryd Stawinoga z Ostrzeszowa, Władziński z Kępna, Oton Drzewiec ze Szklarki i Zygfryd Kędzia z Budów. Z urzędu wchodzi w skład nowego zarządu pp. starosta Dąbrowiecki, burmistrz Kokociński z Kępna i Edmund Stawinoga z Ostrzeszowa. Zjazd postanowił odbywać swoje zebrania, odprawy i zjazdy kolejno w Ostrzeszowie i Kępnie. Po solwaniu zjazdu przez przewodniczącego odbyło się zebranie konstytucyjne nowego zarządu. Prezesem wybrano p. starostę, wiceprez. Józefa Wilaszka, sekretarzem p. Władzińskiego, skarbnikiem p. Drewicza, instruktorem p. Stawinogę i Edmunda.

— (Za dusze śp. Żwirki i Wigury.) Z inicjatywy Obozu Wielkiej Polski odbyła się w niedzielę w kościele farnym msza św. za spójność dusz śp. por. Żwirki i inż. Wigury, którą odprawił ks. Pankowski, a ks. prob. Kucharski podczas nauki z ambony wspomnieli o tragicznie zmarłych lotnikach i wezwał parafian do modlitwy za bohaterów. Na zaproszenie Obozu W. P. stawiły się liczne organizacje ze sztandarami do kościoła, a chór Moniuszki wykonał śpiew podczas mszy św. Placówka ostrzeszowska O. W. P. stawiła się w kościele.

— (Kradzieże.) Nieustannie mnożą się w Ostrzeszowie włamania do składów, które niepokoją coraz więcej mieszkańców. W ostatnich kilku dniach dokonano całego szeregu nowych kradzieży. M. in. okradli niewykryci sprawcy ogrodnika p. Trzeciaka, restaurację dworcową i skład fryzjerski p. Fogiera. Wszędzie wyrządzili znaczne szkody. (op.)

— * **Oborniki.** (Dziesięciolecie.) Klub Sportowy „Sparta” obchodził 10-lecie swego istnienia. Odbyło się z tej okazji uroczyste posiedzenie, które zajął prezes p. Rudolf Kasprzyca. Obszerne sprawozdanie z działalności klubu wygłosił sekretarz p. E. Goy. Dyplomy w uznaniu za zasług wręczone zostały pp. M. Mierzwiakowi, St. Cieslańskiemu, M. Gazeckiemu, E. Goyowi, M. i Z. Jaworskim, Kreutzingerowi, B. Dudnikowskiemu, A. Hildebrandtowi i St. Mańczakowi. Popołudniu rozegrano mecz jubileuszowy z „Legią” z Poznania na boisku „Sparty”. Oborniki wygrały zwycięsko 4:1.

— (Kradzież.) W nocy włamali się niewyśledzeni złoczyńcy do sklepu mistrza rzeźnickiego p. Leonarda Pracla i wykradli nieomal wszystkie wyroby mięsne. Wartość skradzionego towaru sięga 400 zł. (Kko.)

— * **Pleszew.** (Z Tow. Własc. Domów.) Dnia 25 ub. mies. Towarzystwo Właścicieli Domów i Gruntów obchodziło uroczystość 10-lecia swego istnienia, połączone z poświęceniem sztandaru. W uroczystości wzięły udział delegacje miejscowych towarzystw, związków i cechów oraz pozamiejscowe z pocztami sztandarowymi. Mszę św. odprawił ks. prałat Niesiołowski i po mszy dokonał poświęcenia sztandaru, wygłaszając przy tej sposobności okolicznościowe kazanie. Po nabożeństwie wyruszone w pochodzie na salę p. Marciniaka, gdzie odbyło się uroczyste zebranie. Zajął je prezes towarzystwa, p. Józef Biernacki. Przewodniczącym zebrania wybrano p. inż. Godlewskiego z Poznania, prezesa Okręgowego Związku Towarzystw Właścicieli Domów i Nieruchomości w Po-

znaniu. Po podpisaniu aktu erekcyjnego obszerny referat wygłosił p. Maikiewicz, prezes Towarzystwa Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu. Sprawozdanie z 10-lecia pracy wygłosił p. Kranz Stanisław, sekretarz towarzystwa. Nie zapomniano też o zasłużonych członkach, pionierach pracy od zarania towarzystwa i nagrodzono ich dyplomami. Otrzymali dyplomy pp. Józef Biernacki, Antoni Piszcz Stanisław Kranz, Józef Owczarek, Stefan Stragierowicz, Kazimierz Karwasinski, Feliks Ligęziński i Filip Bzdok. Po odczytaniu życzeń wbiłano gwoździe pamiątkowe. Odbył się potem wspólny obiad, podczas którego wygłaszano okolicznościowe przemówienia i wniesiono kilka toastów. Wieczór spędzono na miłej zabawie. Do tańca przygrywała orkiestra 70 pułku piechoty.

— * **Pobiedziska.** (Z sali sądowej.) — Przed tutejszym sądem grodzkim toczyły się rozprawy karne. M. in. zasiadło na ławie oskarżonych 10 robotników z majątności Krześlic oraz właściciel tejże, p. Bernhard Brandis, za stawianie oporu komornikowi sądowemu oraz policji podczas licytacji. Po przesłuchaniu obwinionych i świadków sąd uznał się niekompetentnym z powodu ciężkich znamion przestępstwa i przekazał sprawę sądowi okręgowemu w Poznaniu. — Kazimierz Kosmaczewski z Bednar skazany został za przywłaszczenie sobie pieniędzy ze sprzedaży cegiełek na budowę kościoła w Dąbrowce Kościelnej na areszt 3 miesięcy, za kradzież młotka kamieniarskiego na 3 tygodnie aresztu, za kradzież formy do torfu na miesiąc aresztu i za opór władzy na 6 miesięcy więzienia.

— (Przytrzymanie.) Tutejszy posterunek policji przytrzymał w lesie pod Wronczym parę koni z wozem. Okazało się, że konie skradziono gospodarzowi Mizerce Jakóbowi w Rąbczynie. Kradzieży dokonali prawdopodobnie cyganie. (pm.)

— * **Szamotuły.** (Pożar.) W zabudowaniach rolnika Storchy w Przyborowie wybuchł pożar. Spłonęła stodoła z tegorocznym zniwem. Ogień wzniciły przypuszczalnie dzieci.

— (Za zniewagę.) Za zniewagę komornika sądowego, stawienie oporu i znieważenie sądu jak i sędzię grodzkiego skazani zostali Karol Lichocki na 1 miesiąc i 1 tydzień aresztu, Stanisław Lichocki na 1 miesiąc aresztu, Stanisław Piotrowski na 1 tydzień aresztu i Marja Piotrowska (wszyscy z Dusznik) na 1 miesiąc aresztu. Wszystkim zawieszono karę warunkowo na 2 lata. (sc.)

— * **Wolsztyn.** (Wieczór pieśni.) W ub. niedzielę odbył się wieczór pieśni, na którym występowało Stow. Młodych Polek z bardzo obfitym programem, pod dyrekcją miejscowego patrona. Dobór pieśni jak i wykonanie świadczy o intensywności pracy. Bardzo licznie zgromadzona publiczność słuchała z zainteresowaniem występu chóru Młodych Polek. Ładne urozmaicenia uzupełniły całość. Podkreślić tu trzeba wspaniały wprost rozwój S. M. P., szczególnie w ostatnim czasie.

— * **Wleńkowiec,** powiat poznański. (Pożeganie.) Dnia 29 ub. mies. odbyła się piękna uroczystość pożegnania tutejszego kierownika szkoły p. Adama Łukomskiego, który odchodzi w stan spoczynku po 40 latach pracy nauczycielskiej, a 30 latach pracy w szkole tutejszej.

— * **Żerków.** (Kradzież.) W czwartek włamali się nieznani złoczyńcy do wiatrak p. Edmunda Nawrowskiego i skradli mu karabin oraz gazę mylną do przesiewania maki. Poszkodowany oblicza szkody na 250 zł. Policja wszczęła energiczne śledztwo. (zl.)

Z Pomorza

— * **Chojnice.** (Samobójstwo.) Nauczyciel Teodor Nowak lat 25, który od dłuższego czasu cierpiał na rozstrój nerwowy, przerwał naukę w szkole, udał się na tor kolejowy i rzucił się pod nadchodzącą z Brus motorówkę. Koła odciały mu głowę. Samobójca pozostawił list do swych w Iłowie zamieszkałych rodziców.

— * **Wąbrzeźno.** (Groźny pożar.) W Dąbrowieje spłonęły wszystkie budynki gospodarcze kolonisty Riecherta oraz kilka stogów zboża i paszy, które stały w pobliżu; w płomieniach zginęło kilka świń.

i drób. Strata wynosi około 28 000 złotych. Poszkodowany był ubezpieczony. Dochodzenia w toku. (x.)

— * **Toruń.** (Tragiczna śmierć kolejarza.) W dniu 28 ub. m. na dworcu kolejowym Mokre w Toruniu, w czasie przeciągania wagonów dostał się pod koła pracownik kolejowy Jan Falkowski i poniósł śmierć na miejscu. Prawdopodobnie śp. F. padł ofiarą własnej nieostrożności.

— (Pożar.) Dnia 27 ub. m. po północy wybuchł pożar w zabudowaniach rolnika p. Wojciecha Lerner w Rumli, pow. toruńskiego. Ogień zniszczył stodołę z marnym inwentarzem i chlew z drobiem i trzodą chlewną. Spaliła się krowa, 8 szt. świń i ok. 100 szt. drobiu. Ogień rozszerzał się tak gwałtownie, że nie było mowy o uratowaniu biednych zwierząt. Ogień przenosił się na sąsiednie zabudowania p. Tekli Elwartowej i zniszczył chlew. Ogólne straty przekraczają 21 000 zł. Przyczyn wybuchu pożaru nie ustalono. (wd)

Wyrok śmierci za zdradę stanu

Oficer rezerwy — szpiegiem państwa ościennego

Grudziądz, 3 października. W sobotę, niedzielę i poniedziałek toczył się przed sądem wojskowym w Grudziądzu, przy drzwiach zamkniętych, proces przeciw oficerowi rezerwy Plitowi oskarżonemu o zdradę stanu na rzecz jednego z państw ościennych. W poniedziałek wieczorem zapadł wyrok, skazujący Plita na karę

śmierci. P. pochodzi z rodziny włościańskiej; matka jego posiada w pow. grudziądzkim większe gospodarstwo. Władze bezpieczeństwa śledziły P. przez kilkanaście miesięcy i aresztowały go, mając niezbite dowody w ręku. P. został przed kilku tygodniami aresztowany. ski.

Srebrne lisy, nurki i dzikie łabędzie

Wizyta w farmie hodowlanej w nadl. Zbicznie pod Brodnica

Brodnica, w październiku. Srebrny lis jest na najlepszej drodze zdobycia sobie wśród zwierząt naszego kraju prawa obywatelstwa; jego cenne futerko, z którego wyrabiają się strojne kołnierze, jest przecież marzeniem modnych pań.

W nadleśnictwie Zbiczno, niedaleko Brodnicy, urządzona została pierwsza na Pomorzu hodowla srebrnych lisów, której kierownictwo państwo powierzyło nadleśniczemu p. Soboczyńskiemu. Lisia farma w Z. obecnie składa się, razem z przychowkiem, z 120 drapieżników o czarnym futerku, przez które przebijają lekko włosy o srebrzystym połysku; jedynie końce ogonów są białe. Z „kondycji” tych przedstawicieli lisiego rodu, którego właściwą ojczyzną są dalekie kraje północy, wnosić należy, że hodowla w Z., w którą jako kapitał zakładowy włożono około 130 000 zł., znajduje się w dobrej opiece. Osiągnięto, jak dotąd, dobre rezultaty, a roczny zysk w ub. latach wynosił ponad 20 000 zł. Przychowek sprzedany został w kraju jako materiał hodowlany. Lisy rozpłodowe sprowadzone zostały przeważnie z Kanady. Przed kilku jeszcze laty płacono za parę 10 000 zł. Wskutek kryzysu gospodarczego spadła obecnie ich wartość, lecz mimo to płać się w Niemczech jeszcze 2000—3000 zł. za parę na chów.

Lisia farma w Zbicznie, obejmująca 40 odrutowanych zagrod, znajduje się na wolnym, słonecznym miejscu, otoczone wysokim parkanem. Dogład i opiekę nad kolonją sprawuje dwóch ludzi.

Obok lisiej farmy znajduje się w ogrodzie hodowla nurków (Nerz), zwierzętek, podobnych wielkością i kształtem do kun; kolonja nurków w Z. liczy obecnie ponad 100 sztuk. Zwierzątka przy starannym dogładzie i odpowiednim odżywianiu zaaklimatyzowały się dobrze; chowają się w cieniu, ażeby wrażliwe na słońce futerko, które ma barwę gliniastą, nie wypłowiało. Nurki stoją wysoko w cenie; za parę na chów płać się więcej niż za parę wyjazdowych koni.

Nadleśnictwo Zbiczno, położone w najromantyczniejszym ustroniu pojezierza brodnickiego, ma jeszcze jedną atrakcję: są to dzikie łabędzie, przebywające latem od dawna już na jeziorze w Sumówku, jest to jedyna para łabędzi na pojezierzu brodnickim. Wychowały one w obecnym roku potomstwo, składające się z 4 łabędzi. Dzikie łabędzie należą do ptaków wędrownych. Odloty ich następują późną jesienią. Jako rzadkie okazy przyrody rodzimej dzikie łabędzie są tak, jak i czarne bociany objęte przepisami ochrony. (x)

Wystawa sztuki w Lesznie

W dniu 1 bm. dokonane zostało uroczyste otwarcie wystawy sztuki w Lesznie w gmachu sądu okręgowego, w dawniejszym pałacu Leszczyńskich i Sułkowskich. Wystawa przedstawia się wspaniale. Komitetowi organizacyjnemu z p. dr. Pileckim na czele udało się zebrać przeszło 800 eksponatów.

Reprezentowane są wszystkie działy sztuki jak malarstwo, ostatnich lat 50, rzeźba, stare portrety i sztychy oraz sztuka kościelna. Wspaniałe ramy starego pałacu Leszczyńskich ze swymi salami dają doskonałą oprawę rozmieszczonym dziełom sztuki.

Już na schodach spotykamy piękne, ogromne portrety książąt Sułkowskich, własność magistratu m. Leszna oraz szereg pięknych portretów królów kurkowych Bractwa Kurkowego w Lesznie z 18 i 19 wieku. Przy wejściu na salę widzimy trzy portrety królów polskich Augusta II, Augusta III i Stanisława Augusta, dzieła sztuki wielkiej wartości.

Pierwsze cztery sale obejmują obrazy malarzy wyłącznie polskich. Znajdujemy tu płótna Juliusza Kossaka, Malczewskiego, Męciny Krzesza, Wlastymila Hofmana, Wyczółkowskiego, Fałata Zmurki, Wywiórskiego, Wojciecha i Jerzego Kossaków, Skoczylasa, Popiela Chelmońskiego, Alfreda W. Kowalskiego, Pautscha, Chelmońskiego, Augustynowicza i wielu innych.

W salach rozmieszczony jest też cały cykl rzeźb znanego artysty poznańskiego Haupta. Znajdujemy tu jego najlepsze prace, jak „Życie”, „Orkę” i kilka portretów.

Następna sala poświęcona jest sztuce kościelnej: na pierwszym planie Matejki Św. Stanisław, własność wydziału powiatowego. Dalej znajdujemy kilka ślicznych starych obrazów jak i rzadkie okazy sztuki kościelnej. Sala nowego malarstwa przedstawia się okazale: dużo portretów, kwiatów i krajobrazów, w tem dużo płócien artysty malarza Hannykiewicza i Karpńskiego. W małym gabinecie oryginalnych rysunków kredkowych spotykamy cykl widoków starej Warszawy Jabczyńskiego.

W jednej z sal znajduje się pokazna ilość portretów ziemi leszczyńskiej od najdawniejszych czasów jak Komeniusza, Cassiusa, generała Turny, generała Morawskiego, wojewody Ostrowskiego, portrety księży z Osieczny i pastorów z Leszna. Znajdujemy tu dzieła Lampego i Otta. W ostatniej sali zebranych jest kilkadziesiąt starych angielskich, francuskich i niemieckich. Prawdziwymi białymi krukami wystawy są cztery sztychy polskie, przedstawiające sceny z pamiętników Paska. Ogromny korytarz udekorowany jest dwoma szeregami portretów królów kurkowych oraz pięknymi makatami, dywanami i kilimami.

Dzięki wspaniałym salom pałacu oraz dobrze pomyślanemu rozmieszczeniu dzieł sztuki, całość robi wrażenie bardzo dodatnie. Należy podkreślić, że cała wystawa składa się, poza kilkoma tylko eksponatami, wyłącznie z dzieł, będących własnością miasta Leszna i powiatu leszczyńskiego.

Wystawa otwarta będzie do 9 bm. włącznie. Dochód z niej przeznaczono na Dom Żołnierza w Lesznie.

Z Gdyni

Nowy lokal K. K. O. — U sokolic — Dzielny sposób reklamy

W niedzielę, dnia 2 bm., po uroczystym nabożeństwie w kościele N. Panny Marji, ks. Bielicki poświęcił nowy lokal Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Gdyni, mieszczący się w domu p. Lisieckiego, przy ul. Świętojańskiej. Dawny lokal „Grand Café”, której egzystencję podciągały podatki, zamieniony został w krótkim przeciągu czasu w nowoczesne ubikacje bankowe.

Przeniesienie K. K. O. do nowej siedziby zbiegło się z dziesięcioletnim jubileuszem pracy dyrektora Franciszka Linkego, którego zasługą jest obecny wysoki poziom instytucji. Według danych, które w czasie uroczystości poświęcenia nowego lokalu podał członek zarządu, p. Kawczyński, obroty K. K. O. miasta Gdyni wzrosły z 6 milionów zł w roku 1926 do 207 milionów zł w roku 1931, a liczba kont oszczędnościowych wzrosła z 44 w roku 1926 (na kwotę 65 000 zł) na 3 245 na kwotę 2 400 000 zł w pierwszym półroczu rb.

Po akcie poświęcenia, dyrekcja K. K. O. podejmowała gości śniadaniem w sali „Hotelu Centralnego”. Wśród gości obecny był p. dyr. Garstkiewicz, który reprezentował „Komunalny Bank Kredytowy” w Poznaniu.

W ubiegłą sobotę żeńskie gniazdo tutejszego „Sokoła” urządziło swoją

pierwszą zabawę w „Polskiej Riwje-rze”. Wbrew pesymistycznym przepowiedniom przybyło zgórą dwieście osób i bawiono się ochoczo do godziny 4 rano. Czysty zysk — przeznaczony na zakup sprzętów gimnastycznych — wyniósł około 450,— zł. Gospodyni zabawy — z niestrudzoną przeszką p. mecenasową Zięciakową na czele — mogą być zadowolone ze swojej pracy i swoich zabiegów.

Teatr Domu Ludowego w Gdyni, mieszczący się w sali opłacanej przez tutejszy związek towarzystw, rozesłał do prasy komunikat następującej treści:

„Która panna pragnie wyjść za mąż, niech przyjdzie do Teatru Domu Ludowego w Gdyni dnia 2 października rb. o godz. 20,15. Praktyczny kurs kokieterji i chwytności męża. Szczyt erotyzmu i perwersji (!) według najnowszej sztuki słynnego naszego dramaturga Korzeniowskiego p. t. „Panna męczatka”. Dla młodzieży wzbronione”.

Reklamowanie pogodnej komedji korzeniowskiej jako „szczytu erotyzmu i perwersji” przez instytucję społeczną, jaką jest Dom Ludowy w Gdyni, uważamy przynajmniej za niesmaczne. S. B.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

Z PRACOWNI POZNAŃSKIEJ

DLA TYCH CO KORZYSTAJĄ Z BIBLIOTEKI RACZYŃSKICH

Biblioteka Raczyńskich, której jubileusz święciliśmy w Poznaniu w r. 1929, ogłosiła obecnie drukowany katalog swoich zbiorów. Jest to dalszy ciąg Katalogu, wydanego w r. 1885 (w opracowaniu M. F. Sosnowskiego i L. Kurtzmanna), obejmujący nabytki Biblioteki do roku 1931. Zamiar wydania powziął i częściowo przeprowadził śp. Antoni Bederski, wykonał zaś go w całości i opublikował obecny dyrektor instytucji, dr. Andrzej Wojtkowski. Drukowane katalogi biblioteczne są zawsze przedmiotem ambicji i uzasadnionych dążeń wszystkich publicznych bibliotek. Przemawiają za nimi różne ważne względy: nie tylko bibliotekarskie, lecz także ściśle naukowe i społeczne. Biblioteka, dając do rąk czytelników drukowany katalog, udostępnia tem samem w całej pełni swe zbiory, ułatwia znakomicie korzystanie z nich, udoskonala organizację pracy na terenie bibliotecznym. Biblioteka Raczyńskich ma już w tym zakresie dawną swoją tradycję, którą obecnie chlubnie kontynuuje.

Wydawnictwo składa się z dwóch części: 1) z katalogu rękopisów i 2) z katalogu druków. W części pierwszej — zwartej i jednolitej — co do opracowania — opisano rękopisy, nabyte po roku 1885. Autor Katalogu, dyr. Wojtkowski, wysunął w opisie manuskryptów na plan pierwszy nie ich stronę formalną, lecz tytuł i zawartość. Kierował się bowiem słusznym i racjonalnym założeniem, że czytelnika, szukającego materiału do pewnych zagadnień, interesuje przede wszystkim i głównie treść badanych rękopisów. Opisy treści, wykonane bardzo sumiennie i pracowicie, a z wielką rzetelnością i znajomością, świadczą wymownie o tem, że autor nie żałował trudu, by nasuwać się kwestje należycie i wszechstronnie zbadać, sprawdzić i wyjaśnić. Cenne są uwagi, dotyczące historii i proveniencji rękopisów, tudzież literatury przedmiotu; niezmierne pożyteczne indeksy: osób i miejscowości, oraz skorowidz rzeczy, grupujący materiał według działów, przyczem jedne z nich (np. historie) opracowano szczegółowo z podaniem elementów rzeczowych, inne (np. literaturę) ograniczono do zacytowania stron i numerów. Wogóle najobficiej reprezentowana jest historia, szczególnie historia polska; po niej idzie literatura, teologia, prawo, językoznawstwo, geografia i t. d. Metoda autora, zapewniająca badaczom dobrą i szybką orientację w zbiorze rękopisów Biblioteki, zasługuje na pełne uznanie i może być wzorem do naśladowania.

Część druga jest katalogiem druków (obejmuje litery A do K). Przydałby się krótki wstęp, wyjaśniający zasady opracowania tej części katalogu, a więc metodę opisów bibliograficznych, posługiwanie się odsyłaczami, traktowanie pseudonimów, transkrypcji, pisowni etc. Co się tyczy pseudonimów, wiele z nich rozwiązano, niektóre (jak: Boleski, Emski, Jedlicz, Króliński i in.) pozostały w tej formie, kryjąc właściwe nazwiska autorów (Baumfeld, Szykowski, Kapuściński, Denes). Pozycja Bolesławity (na str. 65) znajduje się też pod Kraszewskim (str. 454 n.). Okazuje się, jak bardzo jest potrzebny słownik pseudonimów i kryptonimów polskich, któryby w takich razach dawał dokładne i wyczerpujące informacje. (Wydanie jego przygotowuje dr. A. Bar w Krakowie). Bardzo dobre są odsyłacze rzeczowe (np. „Gdańsk”, „Gniezno”), grupujące materiał według kryteriów realnych. Zakres ich wartoby w następnym tomie rozszerzyć, są one bowiem bardzo celowe i pożyteczne.

Dyr. Wojtkowskiemu, redaktorowi całości wydawnictwa, należą się wyrazy wdzięczności za doprowadzenie do skutku tej ważnej publikacji. Życzymy mu szczerze, by wkrótce mógł ogłosić drukiem następny tom pożytecznego wydawnictwa.

Dr. Stefan Wierczyński.

Poznań.

*) Katalog Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu, 1885 — 1931. Tom I. Dokumenty nr. 231 — 237. Rękopisy nr. 360 — 499. Druki A do K. Poznań, 1932. Nakł. Biblioteki Raczyńskich. Z zasilkiem *Miniat. W. R. i O. P.* 8° w. str. C, 496

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Oddział Poznański Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie posiedzenie w środę, dnia 5 października r. b. o godz. 10-tej w Seminarjum Historycznym w Zamku. Na porządku dziennym odczyt prof. dr. Kazimierza Chodnickiego pt. „Geneza unii brzeskiej”.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Ratowanie katedry wileńskiej. Z Wilna donoszą nam: Ratowanie wspaniałego portyku naszej katedry jest jedną z najpilniejszych prac nad jej umocnieniem. Wiadomo, że murem grozi zawałenie wskutek podmycia i obsuwania się gruntu. W tych dniach zaczyna jedną z firm sosnowieckich roboty nad zabezpieczeniem portyku. Sprowadzono już świdy do wiercenia gruntu, zbiornika stężonego powietrza itd. itd. Prace potrwać czas dłuższy. (zw)

MUZYKA

Romans biograficzny o Mozarcie. Pod tytułem „Requiem” wydał w Grazu p. Erwin Weill „powieść-życiorys” Mozarta. Tytuł pochodzi stąd, że ostatnim dziełem Mozarta było, jak wiadomo, „Requiem”, o którym Mozart, dręczony przecuciem rychłego zgonu, sam przypuszczał, że będzie ostatnią jego kompozycją, jak też się w istocie stało. Nie zdążył on nawet „Requiem” wykończyć i dokonał tego jeden z jego uczniów na podstawie szkiców mistrza. Przecucia Mozarta były podstępne, jak wiadomo, tajemniczymi okolicznościami, w jakich „Requiem” zostało u niego zamówione. Złożył się mianowicie do Mozarta jakiś czarno ubrany człowiek i nie mówiąc, kto go przysłał, zamówił owo „Requiem”. Potem, w miarę postępu pracy, zgłaszał się jeszcze parokrotnie, przy naglając o pośpiech. Odwiedziny te wywierały na Mozarta wrażenie przynębiające. Zaniepokojony nim, ustawicznie powtarzał, że pisze „Requiem” na swój własny pogrzeb i w istocie autosugestia ta mogła się do przedwczesnej śmierci jego przyczynić. Potem się okazało, że ów tajemniczy nieznajomy był wysłannikiem hr. Walsegga i że magnat ten zamówił „Requiem” u Mozarta z tem zastrzeżeniem, iż rzecz zostanie w tajemnicy, a zamawiający będzie miał prawo podać je za swój własny utwór. (!) Ten to moment posłużył autorowi powieści biograficznej o Mozarcie za asumpt do tytułu. (mn)

JAK „ODKRYTO” OLTARZ WITA STOSZA

Z Krakowa donoszą nam: Zdawałoby się, że nie można odkryć rzeczy dawno odkrytej — a taką jest chyba przecudny oltarz Marjański Wita Stosza, oglądany od wieków przez miliony ludzi. A przecież zaszedł wypadek, który każe niejako zrewidować zdanie, wypowiedziane na wstępie. Bo jeśli nie odkryliśmy stoszowskiego oltarza jako takiego, to porobiliśmy w nim takie odkrycia, które ukazują to światowe arcydzieło i chlubę naszej kultury w nowym świetle. A stało się to tak:

Cała świątynia Marjańska podlega obecnie odnowieniu i remontowi, a to za inicjatywą i opieką finansową czcigodnego proboszcza tego kościoła, ks. infułata Kulniewskiego. Wśród restaurowanych obiektów musiał się znaleźć także oltarz stoszowski, gdyż odczyszczenia i odnowienia konieczne wymagał. Dla opieki nad temi pracami powstał osobny komitet uczonych, na czele jego stanął tyle zasłużony dla zabytków krakowskich

dr. Stanisław Tomkiewicz. Zaczęły się prace, które kierował zrazu profesor J. Makarewicz, potem zaś prof. Jan Rutkowski. Wielkopolanin, tak dobrze zasłużony odnowieniem Obrazu Jasnońskiego oraz Ostrobramskiego. I przysłał niespodzianką.

Oltarz, składający się jak wiadomo z mnóstwa figur, był pokryty grubą, czarniawą powłoką werniksu, kopciu i kurzu. Wskutek tego rzeźby wydawały się jakby bezbarwne, tło zaś, na którym są umieszczone, wyglądało jak złożone z czarnych placków. Teraz zaczyna występować niesłychane bogactwo barw i złoceń. Ba, w tłach znaleziono malowane z niesłychaną precyzją pejzaże, zamki, ogrody, w ogrodach kwiaty i rośliny, wykonane z ładu botaniczną ścisłością. W ten sposób wspaniały nasz oltarz nie tylko przyoblecze się w jeszcze większe piękno, ale jako przedmiot badań nad twórczością Wita Stosza ukaże się w nowym i dla nauki świetle. K. T.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Góra Gostyń. Niejednokrotnie już na łamach naszego działu omawialiśmy zaślony miesięcznik regionalny „Kronikę gostyńską”. Teraz powstało nowe wydawnictwo regionalne, wywodzące się z Gostynia. Jest to dodatek bezpłatny do „Gazety gostyńskiej” ukazujący się pod tytułem „Z naszego zakątka”. Przynosi on drobne notatki o wypadkach ważniejszych z lat ubiegłych, notuje miejscowe legendy i podania, podaje wiadomości o przeszłości stowarzyszeń S. M. P. oraz kółkach rolniczych. Widać, że Gostyń nie ustaje w pracy i naprawdę krzewi wśród mieszkańców okolicznych miłośność do „swego zakątka”. (J. St.)

SZKOLNICTWO

Podręcznik historii literatury polskiej. Ministerstwo W. R. i O. P. postanowiło ogłosić dwutomowy podręcznik historii literatury polskiej, obejmujący całość wraz z bibliografią, profesora uniwersytetu poznańskiego Grabowskiego. Zaznaczyć należy, że autor zwracał się przedtem do firm prywatnych. Poznańska (św. Wojciech) odmówiła, a Ossolineum — w sposób nader przykry — zawiadło.

ILEŻ LAT MA SZYMANOWSKI?

Niedawno odbył się w Radjo wiedeńskim wielki koncert z dzieł Szymanowskiego, zanotowany uroczystością w programie dnia, jako uczczenie pięćdziesiątletniej rocznicy urodzin znakomitego kompozytora. Wiedeń czuł się do tego szczególnie powołany, jako że wielkie tamtejsze wydawnictwo Universal Edition znajduje się w stałych stosunkach z Szymanowskim. Równocześnie rozeszła się w polskim świecie muzycznym wiadomość, iż Filharmonia warszawska obrała już termin na swój jubileuszowy koncert z dzieł Szymanowskiego. Wobec tego Poznań postanowił skorzystać z okazji, jaka się nadarza na dzień 9 października, w którym nasza orkiestra symfoniczna miejska wykona w Teatrze Wielkim po raz pierwszy wogóle czwartą symfonię Szymanowskiego, autor zaś weźmie udział w wykonaniu obejmując part fortepianową. Zwrócono się do Szymanowskiego, aby uprzedzić go o zamierzony uroczystości, lecz odpowiedź wypadła zgoła niespodziewanie.

Oto omyliło się radjo wiedeńskie, omyliły się sfery muzyczne warszawskie i w omyłkę tę został także wciągnięty Poznań, który na ich wiarę poczynania swoje inicjował. Data urodzin Szymanowskiego, podawana w podręcznikach, w encyklopedji i w idących za temi źródłami artykułach dziennikarskich, jest błędna. Szymanowski urodził się nie 13 września 1882, ale 3 października 1883 roku, tak że w roku obecnym kończy nie lat 50, ale dopiero czterdzieści dziewięć. Ale gdy w rozmowach nigdy o ten temat się nie potrafiło, jako że Szymanowski ma inne sprawy do omawiania, z przyjaciół zaś nikt go, na wiarę encyklopedji, o to nie zagadywał — przeto stało się tak, iż jubilat został swoim jubileuszem najzupełniej zaskoczony i zdziwiony.

Będziemy więc musieli odłożyć fetę urodzinową do przyszłego roku — co nie ujmie jej ani znaczenia, ani nastroju — tym razem zaś przyjmijmy Szymanowskiego nie jako jubila, ale jako twórcę nowego wielkiego dzieła muzyki narodowej: czwartą symfonię jego pióra. W wykonaniu jej dał on Poznaniowi pierwszeństwo przed centrami muzycznymi całej Polski, a zawdzięczamy to stworzonej przez miasto naszej instytucji koncertów symfonicznych w Teatrze Wielkim, które stawiają nas w pierwszym rzędzie placówek kulturalnych polskich tego zakresu.

Z WIDOWNI I Z ZA KULIS

„LE THEATRE EN POLOGNE”

Z Warszawy donoszą nam:

Ważne pismo wydaje „Związek Polskich Autorów Dramatycznych”, oraz „Towarzystwo Propagandy Sztuki Polskiej wśród obcych”. Jest nim francuski: „Le Théâtre en Pologne”, którego drugi zeszyt niedawno się ukazał, o czym pokrótce donosiłem. Warto poświęcić jeszcze parę słów jego treści, która ma informować czytającą po francusku zagranicę o drogach rozwoju naszych teatrów.

Ten ostatni temat znalazł się na czele numeru w związku i przejrystym ujęciu Jana Lorentowicza. Wybitny znawca teatru, b. dyrektor Teatru Narodowego, daje skrót dziejów sceny polskiej od r. 1831 i przedstawia jej losy po odbudowaniu naszego państwa. Rzeczowy ten zarys nie ukrywa bynajmniej trudności, z jakimi walczy nasze życie teatralne. W szczególności poświęca Lorentowicz wyczerpujące uwagi działalności ZASPu, przedstawiając jego ujemny wpływ na artystyczny poziom i znaczenie scen polskich. Artykuł jest ilustrowany widokami ważniejszych scen w Warszawie i poza stolicą.

Następują artykuły o inscenizacji współczesnej w teatrach polskich (dr. W. Zawistowski) o dekoracjach (dr. M. Treter), informacje o wystawie teatralnej w Paryżu i o udziale w niej Polski, dalej idzie rodzaj kroniki obejmującej sztuki polskie grane zagranicą i sztuki obce grane w Polsce, przegląd ostatnich premier (M. Rulikowski), oraz sylwetki wybitniejszych postaci teatralnych, więc dr. Stefana Krzywoszewskiego (przez J. A. Hertza), dyr. Arnolda Szyfmana (przez dr. A. Guttryego), który jest redaktorem tego pisma) oraz Karola Huberta Rostworowskiego (przez red. Witolda Noskowskiego). Sylwetki te mają przedstawić działalność bądź pisarską, bądź organizatorską danych osobistości, aby ich praca dotarła do czytelników zagranicznych. Są też ujęte zwięźle i ograniczone do rysów podstawowych. W ten sposób potraktował w szczególności W. Noskowski swoją sylwetkę Rostworowskiego, ukazując, co w dziełach naszego znakomitego dramaturga jest wartością ogólną ludzką, która ma prawo dotrzeć do całego świata i zyskać jego zainteresowanie jako myśl etyczna i społeczna, oraz jako swoisty, oryginalny artyzm teatralny.

„Le Théâtre en Pologne” powinien znaleźć przyjaciół nie tylko zagranicą, którą dobrze i pożytecznie informuje. Jest to przesłane wydawnictwo, okaz graficzny dużej klasy, który będzie na miejscu w każdym kulturalnym salonie czy pracowni, a swoją ceną (2 złote) powinien się szeroko uprzestępnić. T. W.

Trzy sztuki Pawlikowskiej. Z Krakowa donoszą nam: Pisałem niedawno, że teatr nasz ma wystawić nową sztukę p. Marji z Kossaków Pawlikowskiej-Jasnowskiej. Teraz się okazuje, że subtelna poetka napisała jeszcze dwie inne sztuki. Nasza nazywa się „Egipska pszenica”, ale pozatem czeka wystawienia „Korkociąg” (złożony w teatrach szymonowskich w Warszawie) oraz „Czarujący tato” (który czeka wystawienia w warszawskim Teatrze Nowym). Razem z „Szoferem Archibaldem” ma już więc Pawlikowska w dorobku cztery sztuki. Co do „Czarującego taty”, to tytuł jest bardzo obiecujący, a w naszych kołach artystycznych krąży pytanie, czy Pawlikowska nie zacerpnieła przypadkiem wzorku ze... swego ojca? Bo więcej niż pewna, że bardziej czarującego taty niż Wojciech Kossak, trudno by sobie wymarzyć nawet poetkę wyobraźnią. (kt)

Czem zaczęło Wilno? Wileńskie teatry miejskie, prowadzone przez dyr. M. Szpakiewicza, rozpoczęły sezon. W teatrze na Pohulance wystawiono Rostworowskiego „Przeprowadzkę”, w „Lutni” umieszcila się operetka, która gra „Wiktoria i jej huza-ra”.

Jutro: DLACZEGO MARNUJEMY TAKIE SKARBY?

przez
dr. Alfreda Brosiła.

Książki nadesłane

„W hołdzie Żółkwi”. Uczennice prywatnego Seminarjum nauczycielskiego żeńskiego Zgromadzenia SS. Felicjanek w Żółkwi. Odbita w drukarni OO. Bazylianów w Żółkwi. 1932.

SLAWISTYKA

Pomnik Vuka Karadzića w Beogradzie. Zrany w literaturze światowej zbieracz i wydawca serbskich pieśni ludowych Vuk Karadzić uczczony zostanie w najbliższym czasie pomnikiem dłuta beogradzkiego rzeźbiarza Gjoki Jovanovića, który kosztownym wystawi przy ul. Karadzićewo Serbska Spółdzielnia Księgarska. (tp.)

Pisma nadesłane

„Przegląd Księgarski”. Nr. 18. Treść: „Współdzielczy Bank Księgarski”. — Do Wydawców Podręczników Szkolnych — Kronika. — Komunikaty. — Adr. Red. Warszawa Świętokrzyska 28.

„Przegląd Budowlany”. Zesz. 8/9 Treść: Inż. A. Konopka: „Roboty publiczne i Liga Narodów”. — „Wystawa „Tani Dom Własny” — S. Pronaszko: „Opis i uwagi techniczne”. — Inż. S. Hempel: „Na marginesie wystawy”. — „Wielkie dzieło belgijskie — kanał Alberta”. — Inż. I. Luft: „Administracja i formalności w zakresie świadczeń społecznych”. — Niedyskrecje budowlane. — Statystyka. — Budowy i przetargi. — Rynek Materiałowy. — Rynek Pracy. — Ustawy, prawodawstwo i orzecznictwo sądowe”. — Pytania i odpowiedzi. — Z rejestru firm budowlanych. — Adr. Red. Warszawa, Widok 22

Dziwne przygody mjr. Kinga w podróznikowej Afryce

W niewoli ludu Oi-thum

Umieszczono nas w budynku z kamienia, który wziąłem za małą świątynię. Codziennie odwiedzał nas milczący mężczyzna w białym habicie w charakterze lekarza, był nim kapłan Doma. Po czterech tygodniach, kiedy już byłem zdrow, obcięto mi brodę i włosy i oddano w naukę kapłanowi Domie, który zaczął wtajemniczać w mowę i religję plemienia. Kapłan Doma posiadał kulturę, przypominającą kulturę starożytną Egipcjan. Z wyglądu jego można go było wziąć za kogoś, kto powstał z grobów królewskich, i podjął na nowo pielgrzymkę ziemską, nietknięty przez tysiąclecia. Znał on bieg ciał niebieskich i po-dział roku na 12 miesięcy księżycowych. Poza tym posiadał on niektóre wiadomości astronomiczne.

Przedmiot nauki zajmował uwagę moją w najwyższym stopniu. Dowiedziałem się o rzeczach, o których nauka dzisiejsza już nie wie albo jeszcze nie wie.

— Zapiszę to sobie — odezwałem się do kapłana.

Sprzeciwia się to prawu — odrzekł Doma — tylko kapłanom wolno pisać.

Pewnego dnia, kiedy już rozumiałem jako tako mowę kapłana, wprowadzono mnie i Umbalę na polanę w lesie przed oblicze naczelnika plemienia. Na polanie zgromadzonych było około 400 wojowników w rynsztunku wojowym. U bioder ich zwisały się krótkie, szerokie miecze brązowe, jakie już widziałem u dozorców więziennych, pozatem niektórzy mieli także artystycznie ozdobione łuki i strzały. Przywódcy zaś ubrani byli w koszulki pancerne, wysadzone drogie-mi kamieniami. Wyglądały one jak okazy muzealne z przed kilku tysięcy lat. Nad krawcem lasu wznosiły się ruiny świątyni spowite w liany. Obok ołtarza stało krzesło naczelnika, ozdobione znakami pisma obrazowego, jakiego nigdy przedtem nie widziałem. Kapłan Doma mówił do mnie:

— Życie twoje będzie ci darowane, gdyż skóra twoja ma barwę księżycą, lecz pozostajesz naszym jeńcem. Mu-rzyn natomiast stanie się ofiarą dla bogów, jak tego wymaga prawo.

Umbala wyprowadzony został w głąb lasu, skąd już nie wrócił.

Rozchorowałem się, a kiedy po-

wróciłem do zdrowia, oddano mnie w ręce kapłanów, u których kształciłem się w dalszym ciągu. Nie wolno mi było wszakże z nikim innym rozmawiać. Kapłani posiadali klucz do pisma hieroglifowego. Od nich dowiedziałem się, że naczelnik szczepu uchodził za syna słońca, do którego się modła. Sami nazwali się Oi-thum czyli dalekimi wędrowcami. Według dawnej legendy wypędzeni zostali z swych siedzib przez Barbarzyńców, odkąd osiedli między temi górami, unikając wszelkiej styczności z innymi plemionami. Ludzie kolorowi, skazani byli na śmierć, biali mogli być przyjęci w służbę naczelnika. Wszystkie potrzeby ludności pokrywano produktami własnymi, handel był wymienny. Dzieci chowano wspólnie w lesie, chorych na ciele i umyśle strącano w przepaść. Lekarzem państwa Oi-thum był Doma. Posiadał on dość obszerne wiadomości z dziedziny leczenia ziołami. Stosował także szczepienie przeciwko rozmaitym chorobom, szczególnie także przeciwko ukąszeniu żmiji.

Nie ulegało dla mnie wątpliwości, że wpadłem w ręce plemienia, o którym ani nauka, ani sąsiednie szczepy murzyńskie nic nie wiedziały.

Stosunek mój z kapłanami ukształtował się przyjaźnie, szczególnie też z kapłanem Doma, którego nazwisko znaczy „badacz księżycy“.

W rozmowach z nim częstokroć poruszaliśmy piramidy, o których Doma miał szczególnie wyobrażenie. Czerpał on je ze starego pergaminu, którego wiek liczył się na tysiąc lat, a który pochodził od praojców plemienia i z tej ojczyzny, z której zostali wyparci. Kiedy to było? Nie wiadomo, chyba przed 5 000 lat.

— Od 5 000 lat mieszkacie w tych górach — pytałem Domy?

— Nie, wędrowaliśmy po całym świecie, a w tych górach mieszkamy dopiero od czasu naszych praojców, może od 200 lat. — O Europie kapłan słuchał z szczególną uwagą. Usiłowałem w nim wzbudzić coraz większe zainteresowanie nauką i kulturą europejską, co mi się też całkowicie udawało.

zepsuty człowiek, w koronie papierowej na głowie. Lubi flirtować i pić, lubuje się w intrygach, poluje na koronę, ale niema w nim śladu obłąkania. Również Ofelja jest w rosyjskiej inscenizacji zupełnie trzeźwa i przytomna. Młoda, ujmująca i kokieteryjna dziewczyna, która pragnie za wszelką cenę ujarzmić księcia. A teraz proszę siedzieć mocno — bolszewicka Ofelja jest pijacką i topi wszelkie swe troski w wódec. Król i królowa to figury niezwykle śmieszne.

Wobec takiego stanu rzeczy dziwić się nie można, że recenzenci i krytycy rzucili się na wykonawców i pomysł podobnego zbezczerstwienia tradycji, z słusznym oburzeniem. Tymczasem znalazły się indywiduala wśród artystów, które starały się wariacje swoje usprawiedliwić, twierdząc, że generacje przeladowały Hamleta pesymizmem i bezsensownym filozofowaniem nad kulturą kapitalizmu. „Nowa, świeża kultura sowiecka rzuca przeszłość na śmietnik i poddaje „Hamleta“ nie rewizji, ale odrestaurowaniu. W ten sposób zbliżamy się więcej do „oryginału niż klasyczne, prze-

Hamlet po bolszewicku

Przedstawienie „Hamleta“ w moskiewskim teatrze musiało być aż nadto groteskowe, czego dowodem recenzje angielskich i amerykańskich krytyków. Nie miało ono, jak twierdzą ludzie po fachu, nic wspólnego z dawnym Shakespearem i jego dziełami i wprowadziło europejskiego widza w zdumienie nie do opisania.

W bolszewickim ujęciu staje się wielka tragedia hulaśliwą farsą. Dla widza, przyzwyczajonego do tradycyjnych przedstawień Shakespearowych, staje się całość budzą nieznośną. Duch ojca Hamleta nie jest w pojęciu bolszewickim duchem, lecz Hamletem samym, który ubrany w szaty ojca, przechadza się w świetle księżycy a bierze „na kawał“ straż. Bolszewicy nie wierzą bowiem w rzeczy nadprzyrodzone. Tak charakterystyczne w sztuce „być albo nie być“ jest poćwiartowane, filozoficzny monolog, który był zawsze punktem kulminacyjnym „Hamleta“, staje się dialogiem skutkiem tego, że Horacie jest przy tem i wtrąca się do rozmowy. Rosyjski Hamlet to młody,

Rzym pod znakiem obrony przeciwgazowej. Powyższe zdjęcie przedstawia nam żołnierzy w specjalnych ubraniach gumowych i maskach, zajętych niwelowaniem skutków próbnego ataku gazowego w okolicy gmachu ministerstwa wojny

Trzęsienie ziemi w Grecji. Pierwsze to zdjęcie nadeszło obecnie po katastrofie, przedstawia nam mieszkańców Salonik, nocujących pod gołym niebem — z obawy przed nowym trzęsieniem ziemi.

starzałe pojęcia. — To mówi za siebie, nie potrzeba komentarzy, aby zrozumieć, jak bardzo jest spaczona dusza bolszewika. (alk)

Sezonowość chorób zakaźnych

Jest prastare wierzenie, że choroby, nawiązujące człowieka, pozostają w ścisłym związku ze stanem pogody. Wyniki doświadczeń bakteriologicznych wierzenie to wprowadziły mocno zachwiały, lecz nie zdołały go całkowicie z umysłu ludzkiego wykorzenić, zwłaszcza, że cały szereg objawów zdaje się na taką właśnie łączność wskazywać. I tak: ludzie, cierpiący na reumatyzm lub mający stare zabliźnione rany, twierdzą stanowczo, że dolegliwości ich wzmagają się przy każdorazowej zmianie pogody. Powszechnie mówi się też o pogodzie „od grypy i katarów“ i przyznać trzeba, że nowsze badania wierzeniom tym dają pewną naukową podstawę.

Zależność całego szeregu chorób od stanu pogody jest dziś w dość znacznej mierze ustalona. Poza tymże ze statystyk medycznych, prowadzonych przez dziesiątki lat, wynika fakt, że choroby zakaźne pojawiają się regularnie w pewnych miesiącach, a przynajmniej, w pewnych porach roku: Chorobą typowo wiosenną jest odra. Żółtaczka i malarja są chorobami letnimi, zaś różę nazwać można chorobą zimową. Najczęstsze wypadki zakaźnego tęcza zachodzą w styczniu i lutym, gdy epidemie cholery osiągają punkt kulminacyjny w lipcu. Najmniejszą ilość wypadków duru brzuszkiego wykazuje maj. Potem krzywa idzie stromo w górę, dochodząc do najwyższego punktu we wrześniu, zaś w lutym równie szybko znów spada. Podobnie biegunka ujawnia najmniejszą liczbę zachorowań w maju — który to miesiąc uchodzić może za najzdrowszy w całym roku — zaś największą we wrześniu. Potem krzywa spada gwałtownie, osiągając stała najniższy w listopadzie. Ze w sierpniu i wrześniu nagminnie panuje Heine-Medina (porażenie dziecięce), o tem rodzice, ku swemu przerażeniu, czytali ostatnio w prasie codziennej aż nazbyt często.

Szkarlatyna pojawia się w październiku, a najrzadziej zdarza się w lipcu. To samo można powiedzieć o dyfterji, która w lipcu osiąga swój stan najniższy, lecz potem szybko się wzmagają aż do listopada, który nazwać można miesiącem dyfterji.

Powody kolejnego zwiększania i zmniejszania się liczby chorób zakaźnych nie zostały dotąd jeszcze dostatecznie usta one. Nieodczuwalne dla każdej choroby są dwie okoliczności: Podatność organizmu ludzkiego dla danej choroby i sprzyjające warunki dla rozwoju chorobotwórczych pierwiastków. Z małym wyjątkiem (odra, żółtaczka i cholera), choroby osiągały szczyt rozwoju w miesiącach jesiennych i zimowych, to też nasuwa się przypuszczenie, że zbyt słabe nasłonecznienie wywiera niekorzystny wpływ na organizm ludzki, tak jak z drugiej strony sprzyja rozwojowi bakterji. Natomiast inne momenty jak: ciśnienie powietrza, temperatura, wilgoć, wiatry itp., według dotychczasowych badań uważać można za nieodgrywające poważniejszej roli. Istnieje jednak prawdopodobieństwo, że pewne wydarzenia elektryczne w atmosferze sprzyjają tworzeniu się chorób.

Nie absolutnie pewnego nie jest w tym względzie wiadomem, natomiast pewnem jest, że człowiek, narówni z rośliną, pozostaje w bezpośredniej zależności od atmosfery i pogody i że wszystkie wydarzenia życiowe, a więc i choroby, mają ścisły związek z potężnymi przejawami przyrody. K r.

Powieściopisarz i telefonistki

Znany powieściopisarz francuski, Paul Achard, wydał niedawno powieść pt. „Damy z centrali telefonicznej“, w której podał ostrej krytyce telefonistki. Od tego czasu telefonistki wypowiedziały mu wojnę, którą prowadzą w dotkliwy sposób. Ledwo Achard zdąży wywołać numer, już go wita miły głosik kilkoma epitetami w guście: „brutal“, „ordynus“, „glupiec“ itd. Gdy któryś z przyjaciół Achard'a w rozmowie z nim użył zwrotu „mój drogi Achardzie“, usłyszał natychmiast reprimendę: „Jako, więc takich wybiera pan sobie przyjaciół? Nie wstyd to panu utrzymywać stosunki z podobnym indywiduum?“ Dopro-

Ferenc de Vecsey, słynny węgierski skrzypek wirtuoz, wystąpi w czwartek, 6 bm., w VI koncercie symfonicznym w Teatrze Wielkim.

wadzony do rozpacz Achard wytoczył w końcu sprawę sądową telefonistkom. Cały Paryż literacki i elegancki bawi się kłopotami Achard'a.

Omyłki drukarskie

Zona: — Jasiu, w mojej książce kucharskiej znajduje się dużo błędów zecerskich. Maż: — Przekonałem się o tem przy obiedzie. (Le Rire)

Teatr Wielki

Dzisiejsze przedstawienie „Cyganki“ zapowiada się jako najważniejsze zdarzenie sezonu operowego i zapisze się złotem zgłoskami w dziejach naszego teatru. Wybitny zespół solistów, pp. E. Bnadrowska, M. Karwowską, K. Czarneckim i Karpackim na czele, to prawdziwa uczta artystyczna dla miłośników śpiewu, to niebawym wyda-rzenie artystyczne, dla którego superlatywy są zbyteczne. Bilety od 0,75 do 4,50 zł.

Czwartkowy koncert symfoniczny

Najbliższy koncert Orkiestry Symfonicznej stol m. Poznania, odbędzie się w czwartek 6 października w Teatrze Wielkim. W koncercie tym wystąpi jako solista słynny węgierski skrzypek - wirtuoz, Franciszek Vecsey. Nazwisko tego wielkiego artysty zapisane jest złotem zgłoskami wśród nielicznych skrzypków o światowej sławie; to też po wczorajszym ogłoszeniu, zapowiadającym występ Vecseya w Poznaniu zainteresowanie czwartkowym koncertem spotęgowało się do niebываłych rozmiarów. W świetnej interpretacji tego znakomitego skrzypka usłyszymy po raz pierwszy koncert Sibeliusa na skrzypce z orkiestrą.

Pod dyrykcją Grzegorza Fitelberga orkiestra nasza wykona Beethovena „Symfonję VIII“, Wagnera „Idyllę Zygryfda“ i Mosołowa „Odlewnia stali“.

Przedprzedaż biletów w firmie A. Szrejbrowski, ul. Gwarna 20, telefon 56-38 w cenie od 1 zł. do 5 zł.

Nikt z cierpiących

na reumatyzm, podagrę i bóle nerwowe nie powinien wątpić w możliwość swego uzdrowienia, gdyż wielu cierpiących odzyskało przy pomocy Togalu swe zdrowie. Tabletki Toga! bowiem wstrzymują nagromadzenie się kwasu moczowego. Nieszkodliwy dla serca, żołądka i innych organów. Spróbujcie i przekonajcie się sami. Do nabycia we wszystkich aptekach. n 5695

DZIAŁ GOSPODARCZY

Jeszcze dokoła reorganizacji sprzedaży wyrobów tytoniowych

Z końcem września podaliśmy wyjaśnienie dyrekcji Państw. Monopoli Tytoniowego, w którym była mowa, dlaczego P. M. T. przeprowadza reorganizację sprzedaży wyrobów tytoniowych. Hurtownicy tytoniowi m. Poznania stwierdzają z swej strony, iż sprawa ta ma się diametralnie odmiennie, aniżeli to przedstawia Państw. Monopol Tytoniowy, czemu dają wyraz w poniższych uwagach:

Hurtownie tytoniowe w Poznaniu (z których 3 z powodu niemożności utrzymania się w bież. r. dobrowolnie się zlikwidowały wzgl. zbankrutowały, przyczem jeden z właścicieli zrozpaczony, w przystępie silnego zdenerwowania targnął się nawet na swoje życie), mają przeciętnie 40—90 tysięcy obrotu miesięcznie, prócz jednej hurtowni sfuzjonowanej, z obrotem około 200 tysięcy zł, w której jednakżełączonych jest 9 udziałowców.

Hurtownie tytoniowe w Poznaniu pracowały do 31 marca 1932 z 3 proc. brutto-zyskiem. Z dniem 1 kwietnia b. r. dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego obniżyła hurtownikom rabat o 1 proc., tak że obecnie pracują z brutto-zyskiem 2 proc. Biorąc pod uwagę wyżej podane obroty wyliczyć łatwo, że zysk brutto takiej hurtowni (przy 2 proc.) wynosi obecnie 800 do 1800 zł miesięcznie. Z tego zysku należy oczywiście opłacić podatek obrotowy oraz wszelkie koszty handlowe (dzierżawę lokalu, personel, opakowanie, zwózki i dostawę towaru detalicznym odbiorcom, świadczenia socjalne, światło, opał i t. d.) nie licząc nawet opłacenia kapitału obrotowego. Faktem jest, że hurtownik przy ogromnym wysiłku, pracuje obecnie z bardzo skromnym miesięcznym netto-zyskiem, przyczem należy wziąć pod uwagę, że hurtownik udzielając swoim odbiorcom niejednokrotnie kredytu celem podtrzymania względnie podwyższenia obrotów, narażony jest na straty. Fantastyczna cyfra 10 000 zł miesięcznego zysku jest wymysłem.

Hurtownicy zadekretnowanego od 1 kwietnia b. r. obniżenia prowizji nie przyjęli z pobłażliwym uśmiechem (sprzeciw w tej sprawie przedstawiono odnośnym władzom). Jeżeli w obecnych trudnych warunkach gospodarczych z wydanem rozporządzeniem pogodzić się musieli, to uczynili to jedynie w trosce o swoje przeważnie dość skromne utrzymanie. Ta sama troska jest przewodnią myślą poczynionych przez hurtowników reklamacji o przywrócenie wypowiedzianych im koncesyj hurtowych (w Poznaniu wypowiedziano koncesje wszystkim hurtownikom bez wyjątku). O ile zaś pomiędzy nimi są tacy, którzy rzekomo nawet sami występują z propozycją jeszcze dalszego obniżenia dotychczasowej prowizji, to należy ich posegregować albo pod kategorię analfabetów, nie umiejących liczyć, lub też osobników, którzy nielegalnym sposobem szukać będą podtrzymania swojej dochodowości. Przypatany szmugiel i t. p. manipulacje niejedno na tem tle już wykazywały.

Wolny handel hurtowy, który po pewnym przejściowym okresie zaprowadzenia na tutejszym terenie tzw. „rejonów”, powołany został ponownie do życia z dniem 1 marca br., dał dostateczne dowody sprawności i staranności w obsłudze sprzedawców detalicznych przez poszczególnych hurtowników, którzy spełniają swoje obowiązki sumiennie mimo skromnego wynagrodzenia.

Zredukowanie poszczególnych hurtowni nie pobudzi do jeszcze intensywniejszej pracy placówek, które w myśl najnowszych zarządzeń mają być utworzone. Pod wpływem zaniku konkurencyjnej pracy należy się nawet liczyć z umniejszeniem tej sprawności, a inowacje, które zamierza się wprowadzić, odbiją się ujemnie nie tylko na drobny handlu detalicznym, ale również na konsumpcji; skarbowi państwa zaś nie dadzą tak bardzo pożądanego rezultatu.

(k) **Możliwość eksportu warzyw i miotu do Polski.** W biurze Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy firmy zainteresowane mogą otrzymać informacje w sprawie możliwości wywozu warzyw do Finlandji, oraz miotu polskiego do Belgji.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Giełdy światowe wykazywały w tygodniu ubiegłym tendencję słabszą. Wprawdzie wzrastająca stale płynność na rynkach pieniężnych oddziaływała dodatnio na rozwój operacji, jednakże z drugiej strony wpływały niepomysłnie na nastroje giełd czynniki polityczne, w szczególności wystąpienie z gabinetu angielskiego ministrów partii liberalnej, zamęt polityczny w Niemczech i niewyjaśniona sytuacja w Genewie, oraz ofensywa gen. Maa w Mandurji. Na giełdzie nowojorskiej dał się zauważyć dość znaczny spadek kursów, wywołany osłabieniem tendencji na rynkach surowców i giełdach zbożowych, pogorszeniem sytuacji w niektórych gałęziach przemysłu i spadkiem zużycia prądu elektrycznego. Pożyczki polskie miały usposobienie słabsze. W dniu 29 września notowano (w nawiasach cyfry z 22 września): 8% Poż. Dillona 58.00 (58.00), 7% Poż. Stab. 51.00 (52.75), 6% Poż. Dol. 52.75, 7% Poż. Śląska 40.75, 7% Poż. m. Warszawy 40.75 (42.00). Obroty na giełdzie londyńskiej były małe, ponieważ zarówno banki, jak i szerokie sfery publiczności wstrzymywały się ze względu na niewyjaśnioną sytuację wewnątrz polityczną z zawieraniem większych transakcji. Brytyjskie papiery państwowe były zaniedbane, pożyczki japońskie uległy dość znacznej niższce. W dziale papierów przemysłowych nieco większym zainteresowaniem cieszyły się akcje kopalń złota. Giełda paryska wykazywała nastroje słabe. Niepomysłna sytuacja polityczna w Niemczech i Anglii odsunęła na plan dalszy wszystkie momenty mogące oddziaływać korzystnie na usposobienie giełdy. Między innymi przeszły prawie zupełnie bez wrażeń wiadomości o pomyślnych wynikach konwersji rent.

Obroty na giełdzie warszawskiej uległy w okresie sprawozdawczym dużemu zmniejszeniu. Giełda po kilkutygodniowym ożywieniu wraca do swojej normalnej martwoty. Na ostatnich zebraniach notowano znowu trzy lub cztery gatunki akcji. Kursy papierów dywidendowych uległy przeważnie dalszemu osłabieniu. W dziale pożyczek państwowych i listów zastawnych obroty również nieco się zmniejszyły. Zapotrzebowanie na waluty i dewizy było umiarkowane. Czeki New York notowano 8.92 — 8.921 — 8.92, kabel 8.924 — 8.926 — 8.925. Dewizy europejskie większym wahaniem nie ulegały. Na rynku prywatnym płacono za banknoty dolarowe 8.91 — 8.91½, a nawet przejściowo 8.92½. Zwyżka kursu dolara tłumaczy się tem, że przed świętami żydowskimi emigranci przesyłają swoim rodzinom w Polsce przez banki przekazy, z poleceniem wypłaty w efektywnych dolarach, wskutek czego popyt na banknoty dolarowe zwiększa się. Za ruble złote płacono 4.61 — 4.60 — 4.59, a za czerwone sowieckie 24.50 — 25 centów amerykańskich.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	26. 9.	27. 9.	28. 9.	29. 9.	30. 9.	1. 10.
Pszonica						
Warszawa	27.50	27.00	27.00	27.0	26.00	—
Poznań	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50
Lwów	26.25	—	—	—	—	—
Lublin	28.50	—	—	—	26.50	—
Żyto						
Warszawa	16.25	16.25	16.25	16.25	16.25	—
Poznań	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.30
Lwów	16.25	—	—	—	—	—
Lublin	16.25	—	—	—	16.00	—
Jęczmień						
Warszawa	16.50	16.50	16.50	16.50	16.50	—
Poznań	17.00	16.50	16.50	16.50	16.40	16.40
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	14.75	—	—	—	15.00	—
Owies						
Warszawa	17.50	17.50	17.50	17.50	17.50	—
Poznań	13.25	13.25	13.25	13.25	13.25	13.50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	18.00	—	—	—	18.25	—

Sytuacja w Stanach Zjednoczonych przedstawia się coraz bardziej zmatowianą. Codziennie przychodzą wiadomości o grożącym strajku farmerów, przyczem odnosi się wrażenie, że wiadomości te są świadomie wyolbrzymiane i co najdziwniejsze, że są w pewnych sferach mile widziane. Rzekome głębokie oburzenie mas farmerskich, mające zresztą swoje uzasadnienie ekonomiczne, jest doskonałym atutem w grze wyborczej, którego zwłaszcza posiadający władze nie mogą z ręki wypuścić. To też równocześnie z reklamą przygotowywanego strajku omawia się w Waszyngtonie konieczność uznania przez kongres 23 milionów dolarów na pokrycie najpilniejszych rat w spłacie długów przez farmy uprawiające pszenicę. Dosadnym wskaźnikiem gry na farmerów jest fakt, że w ostatnich dniach pomimo spadku efektów na giełdzie w Nowym Jorku, silnej niższki cen na kawę i bawełnę, jedynie giełda zbożowa w Chicago utrzymuje notowania na poziomie zeszłotygodniowym bez

względem na spadek cen w sąsiedniej Kanadzie. Dla fachowca zbożowego wypadek ten przedstawia się tajemniczo i do tej chwili, dopóki operuje przesłankami kupieckimi a zapomina o przesłankach natury irracjonalnej, oraz o przesłankach wynikających z celowej, choć sztucznej interwencji rządowej.

Na rynkach kanadyjskich zmalaty dowozy tak, że zamiast 6 milionów buszli dziennie przybywa 3 do 4 milj. buszli. Nacisk więc ze strony rolników zmniejszył się silnie, jednakowoż jest jeszcze na tyle dużym, że zmagający się z dniem każdym eksport nie jest w stanie go zrównoważyć.

Niemal równie pesymistycznie, jak na rynek pszenicy zapatrywać się trzeba na rynek kukurydzy. Przykładu dostarcza w tym względzie Holandia która od 1 sierpnia do końca września rb. zakupiła za ledwie 275 tys. tonn kukurydzy, gdy w zeszłym roku zakupy przenosiły milion tonn. Na rynkach krajowych usposobienie spokojne, ceny zdradzają tendencję niższą.

Nabiał

Sytuacja na rynkach maślanych jest niejednolita. Na rynkach zagranicznych przeważa tendencja słaba wzgl. wyraźnie niżkowa wbrew oczekiwaniom polepszenia się cen na końcu miesiąca. Rynek krajowy jest utrzymany, a nawet częściowo wykazywał do końca tygodnia sprzeczadawczą tendencję mocniejszą. W Katowicach notowano w dniu 30. ub. m. w złotych za 1 kg.: masło deserowe I. gat. 3.20—3.50, II. gat. 3.15—3.30, wiejskie 2.90—3.00 — przy tendencji lepszej. W Warszawie, Łodzi, Lwowie, Krakowie i Poznaniu ceny są naogół utrzymane. Mleczarstwo poznańskie notują w detalu 3.80 zł w obrotach hurtowych 3.40 zł za 1 kg.

W Berlinie notowano w dniu 4. b. m. bez zmiany 111, 101 i 92 Rm. za I, II, i III gat. przy tendencji spokojnej. W Kolonii notowanie obniżono o 3 Rm. Na giełdach bałtyckich notowania obniżyły się pod koniec ub. tygodnia o kilka punktów.

Hurtowe i detaliczne ceny mleka w Warszawie obniżone zostały z dniem 29. ub. m. o 5 gr na 1 litrze. Zapotrzebowanie się zmniejsza, tendencja słaba. Na rynku serów sytuacja bez zmiany.

W ostatniej chwili donoszą nam, iż ceny krajowe wybitnie zwyżkują. Wczoraj i dzisiaj notowano 330 — 340 zł. przy nadal mocnej tendencji. Tłumaczy się to małą podażą a silnym popytem. Dzięki wprowadzeniu nowych cel przywozowych Polska oderwała się od rynków zagranicznych, na których tendencja nie uległa zmianie na korzyść.

Jaja

Tendencja na rynku krajowym utrzymana. Hurtowe notowania jaj (ceny sprzedaży) za 1 skrzynię wynoszą 120—135 zł za gatunki wyborowe, za towar nieprzerobiony płacono 105—115 zł (ceny zakupu). W detalu płaci się 10—12 gr za sztukę. Eksport jaj natrafia na coraz większe trudności. Ostatnio Włochy nałożyły cło w wys. 145 lir. brutto od 1 skrzyni, co uniemożliwia zupełnie eksport do tego kraju. Czechosłowacja ogranicza się do własnej produkcji. Francja i Austria przydzielają nam minimalne kontyngenty, wynoszące zaledwie 20% poprzedniego eksportu do tych krajów. Eksport jest utrudniony również do Anglii, która nałożyła cło w wys. 20% wartości towaru.

Bydło i trzoda

Tendencja na rynku żywca nadal niejednolita. W ub. tygodniu w Poznaniu, Mysłowicach i Grudziądzu ceny trzody chlewnej wykazały niższkę, dochodzącą do 10 zł na 100 kg. Sytuację pogarsza spadek notowań bekoni na rynku londyńskim, gdzie bekoni polski obniżył się w ciągu 2 tygodni o 8—10 sh na 1 cwt. Giełda Mięsa w Warszawie, Lwów i Kraków miały tendencję utrzymaną. Tendencja dla bydła rogatego jest naogół utrzymana, cieleta są w zaofiarowaniu.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Obniżenie stawek podatku spożywczego od win musujących.** Ogłoszone zostało w nr. 82 Dzienniku Ustaw R. P. z 30 września 1932 r. rozporządzenie ministra skarbu z 30 września 1932 r., obniżające stawki podatku spożywczego od win musujących gronowych — do 4 zł od całej butelki i do 2 zł od półbutelki, oraz od win musujących owocowych do 1,80 zł od całej butelki i do 0,90 zł od półbutelki. Znajdujące się w wytwórniach zapasy opasek podatkowych nieużytych do oklejania butelek z winem musującym gronowym i owocowym, mogą być w ciągu 7 dni od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wymienione we właściwej kasie skarbowej na ilość opasek, odpowiadającą ich równowartości. Rozporządzenie wchodzi w życie z 1 października r. b.

Z KRAJU

(k) **Standardy poznańskiej Giełdy Zbożowo-Towarowej.** Na posiedzeniu rady Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu w dniu 30 września 1932 r. uchwalono następujące nowe standardy zbóż z mocą obowiązującą od 3 października 1932 r.,

Przeciwko krzywdzącemu wymiarowi podatku

Na ostatniem posiedzeniu towarzystwa właścicieli domów i nieruchomości w Poznaniu powzięto między innymi także rezolucję przeciwko wymiarowi podatku od nieruchomości, jaki się obecnie stosuje. Rezolucja ta brzmi, jak następuje:

Ustawa o państwowym podatku od nieruchomości przewiduje wymiar tego podatku od brutto komornego. Władze wymiarowe obliczają podatek od całego komornego, któreby winno wpłynąć do rąk właściciela domu, bez względu na to, czy lokator zapłacił lub nie.

Z punktu widzenia sprawiedliwości winien wymiar podatku opierać się na rzeczywistych wpływach z komornego, a nie jak to obecnie ma miejsce, że oblicza się od nieotrzymanego komornego, obciążającego właściciela domu podatkiem od rzeczy, która nie istnieje. O ile w ubiegłych latach niepłatność komornego ograniczała się do sporadycznych wypadków, to obecnie wskutek pogorszenia życia gospodarczego, a przeważnie wskutek moratorium i liberalnego stanowiska sądów w sprawach eksmisyjnych, wstrzymują się coraz więcej z płaceniem komornego nie tylko bezrobotni, ale także lokatorzy, pracujący i mogący płacić komorne, jednym słowem wstrzymanie eksmisji przy małych mieszkaniach aż do końca marca przyszłego roku, zachęciło szerokie warstwy lokatorskie do niepłacenia komornego. Poza tem potęguje niepłatność komornego demagogiczna akcja organizacji lokatorskich o obniżenie komornego.

Są liczne wypadki, że w domach z małymi mieszkaniem nie płaci ¼ a nawet połowa lokatorów komornego, zaś właściciel musi płacić podatek od nieruchomości od całego niezapłaconego komornego.

Niezależnie od tego właściciel domu zmuszony jest płacić wszelkie świadczenia asenizacyjne, jak za wodę, wywóz śmieci, opłatę kanałową, kominiarza od całego domu.

Do tego dochodzą wydatki na reparacje, podatki, procenta od długów i t. p. Składzie więc właściciel domu ma brać pieniądze na uregulowanie podatków i świadczeń, związanych z nieruchomością?

Miarodajne czynniki widocznie nie zdają sobie z tego sprawy, że takie traktowanie własności nieruchomości miejskiej prowadzi konsekwentnie do kompletnej ruiny właścicieli domów.

Mimo orzeczenia Najw. Trybunału Admin., że wydatki, wynikające z art. 7 i 8 ustawy o ochronie lokatorów nie podlegają opodatkowaniu przy wymiarze państwowego podatku od nieruchomości, władze wymiarowe otrzymały zlecenie nieuwzględniania tych potrażeń. Właściciel domu jest teraz dwa razy bity. Płacić musi od pełnego brutto komornego, a więc bez względu na to, że z tego komornego odpada poważne sumy na świadczenia poboczne i że opodatkowuje się komorne fikcyjne.

Zadną miarą zgodzić się nie możemy na taki krzywdzący sposób obliczania podatku od nieruchomości i domagamy się stanowczo ustalenia wymiaru podatkowego od rzeczywiste pobieranie komornego przy równoczesnym potrąceniu sum zużytych na świadczenia, wynikające z art. 7 i 8 ustawy o ochr. lokatorów.

w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyto — 70,6 kg. (120,1 ft. w. h.), 2) pszenica — 72,95 kg. (124 ft. w. h.), 3) owies — 43,55 kg. (74,1 ft. w. h.). Standardu na jęczmień nie ustalono, lecz podzielono go na 3 kategorie: a) 64 — 66 kg., b) 68 — 69 kg., c) browarowy. Jako towar przeciętnej jakości uważa się żyto, które posiada do 1 proc. pszenica do 2 proc. a owies do 3 proc. włącznie porostu. Dla Pomorza ustalono następujące standardy: 1) żyto — 69,35 kg. (118,8 ft. w. h.), 2) pszenica — 72,95 kg. (124 ft. w. h.), 3) owies — 43,55 kg. (74,1 ft. w. h.).

(z) **Akcja Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni w sprawie importu węgla angielskiego.** Import węgla angielskiego do Gdyni i na Pomorze, wzmagający się coraz bardziej w miarę zbliżania się sezonu zimowego, stwarza groźną sytuację dla żyłtu węgla polskiego na Pomorzu oraz zagraża poważnie interesom hurtowników węgla. W związku z tem Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni zwołała w dniu 30 września br. konferencję przedstawicieli koncernów węglowych, celem omówienia wytworzonej sytuacji i środków ochronnych. W wyniku konferencji Izba Gdynska postanowiła wystąpić z memorjałem w powyższej sprawie do Polskiej Konwencji Węglowej.

Myjcie owoce i jarzyny, spożywane na surowo!

„Dzika pszczoła” w Teatrze Polskim. Zespół artystyczny z Bol. Szczurkiewiczem, H. Morstinem i T. Trzcńskim na pierwszym planie.

SPORT

Hokej na lodzie

Zreorganizowany Polski Związek Hokeja na Lodzie rozpoczął już przygotowania do sezonu zimowego. Związek dążyć będzie do uporządkowania stosunków w polskim sporcie hokejowym i do odzyskania kredytu moralnego, jakim cieszył się w latach ubiegłych. W tym celu zwróci główną uwagę na pracę klubów. Ogółem odbędą się w sezonie 4 międzynarodowe turnieje hokejowe. Pierwszy podczas świąt Bożego Narodzenia w Zakopanem, drugi — noworoczny w Krynicy, następnie w lutym dalsze dwa turnieje w Zakopanem i Krynicy. Niezależnie od tych imprez program przewiduje rozegranie mistrzostw Polski oraz jedną lub dwie imprezy w Katowicach o bliżej nieokreślonym charakterze. Udział w imprezach zagranicznych będzie stosunkowo niewielki. Startujemy jednak w mistrzostwach Europy, ponadto, niektóre drużyny wyjadą do Czechosłowacji i Austrii. (PAT)

Pięściarstwo

Sprawa meczu Polska — Finlandja dotychczas nie została ostatecznie załatwiona. Związek fiński nie mógł zaakceptować proponowanego pierwotnie terminu 2. 10. i proponuje ze swej strony koniec października. W rozmowie z helsińskim korespondentem PAT sekretarz związku fińskiego zapewniał, że Finlandja bardzo pragnie, aby mecz mógł dojść do skutku. Przypuszczalnie skład drużyny fińskiej przedstawiałby się następująco: Savolainen M., Savolainen P., Miettinen, Resch, Leskinen, Saari, Koivunen i Bärlund.

Austrjacki Zw. Bokserki wystawił następującą drużynę na mecz z Polską, 9. b. m. w Łodzi: Erben, Weiss, Jaro, Wagner, Fuhrer Beranek, Zehetmeier, Havlicek.

Do obozu treningowego w Poznaniu przed meczem z Niemcami wyznaczono zawodników: Misiorny, Rogalski, Polus, Arski, Majchrzycki, Zieliński, Spodenkiewicz, Cyran, Garnarek, Chmielewski, Stibbe, Konarzewski, Kazimierski, Zieliński (warsz.), Seweryniak, Karpiński, Mizerski, Górecki, Rudzki, Zachlod, Wocka. Obóz zaczyna się w końcu bm.

Życie organizacyjne

Jubileusz 10-lecia obchodziła górczyńska „Admira”, założona w 1922 r. Uroczyste zebranie odbyło się w lokalu p. Nowaka przy ul. Knapowskiego. Wręczono tam nagrody zasłużonym członkom z honorowym prezesem towarzystwa p. Szczepanem Ślebiodą na czele, który też przewodniczył zebraniu. Obszerne sprawozdanie z działalności klubu, zdał p. Frackowiak, składając życzenia na ręce obecnego zarządu z jego prezesem p. Rokiem na czele. Po zebraniu odbyła się wspólna fotografia, a popołudniu — zawody jubileuszowe z drużyną „Pogoni”, które zakończyły się zwycięstwem „Admiry”.

„Sparta” Oborniki święciła uroczystość 10-lecia. Z tej okazji odbyło się jubileuszowe posiedzenie wraz z zaproszonymi gośćmi i delegatami. Z odczytanego sprawozdania wynika, że klub rozwijał się bardzo pomyślnie. Teraz mimo trudności finansowych zdołał wytrwać na swym stanowisku

jako jeden z najstarszych pionierów sportu w okolicy. Zebranie uczciło zasłużonych działaczy klubu z p. Goyem na czele, który z okazji rozegrania trzechsetnego meczu otrzymał wraz z innymi pamiątkowy dyplom oraz odznakę klubową. Popołudniu rozegrano zawody towarzyskie w piłkę nożną pomiędzy „Spartą”, a rezerwami „Warty” ligowej, które zakończyły się zwycięstwem drużyny poznańskiej w stosunku 6:3.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— Gdańsk. Oczywiście może; należy mieć urzędowy dowód osobisty. (K)

— P. Z. Kamzówna. Odpowiedź zapewne już była. Szkoda, że Pani nie powtórzyła zapytania, bo moglibyśmy to sprawdzić. (K)

— W. O. Owszem, prawdopodobnie choroba weneryczna (K)

— A. U. Prawo do pieniężnego wynagrodzenia za niewykorzystany urlop nie przysługuje. (K)

— H. Z. W. Prawo do zasiłków z Funduszu Bezrobocia nie przysługuje Panu. (K)

— L. J. P. Pluciński był generalnym komisarzem Rzplitej Polskiej w Gdańsku, tak jak teraz p. Papée. Prezydentem wolnego miasta był p. Sahm, teraz jest p. Ziehm. (K)

— P. H. 24. Za kapitał około 650 zł (przeliczyliśmy na 60 proc. równoważności, tak jak to przeważnie przelicza się w sądzie). Zaległe odsetki do 1 lipca 1924 należy doliczyć do kapitału, a od tej sumy należą się dalsze zaległe odsetki za 4 lata. Odsetki w wysokości ustalonej w hipotecie. (K)

RADJO

Programy radiofonijne:

Środa, 5 października 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 14.15 kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godz. 16.40 (W); godz. 17.00 (W); godz. 17.30 płyty; godz. 17.40 (W); godz. 17.55 płyty; godz. 18.20 kwadrans gospodarczy (wygl. red. Roman Fengler); godz. 18.35 płyty; godzina 18.45 kultura filozoficzna renesansu (wygl. prof. U. P. dr. Michał Sobecki); godzina 19.20 płyty; godz. 19.28 sygnał czasu; godz. 19.30 (W); godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.55 (W); godz. 21.05 (W); godz. 22.00 (W); godz. 22.15 sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.; godz. 22.30 muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 12.45 płyty; godz. 16.00 dialog dla dzieci starszych: „Czy słyszałeś o sztucznym człowieku” — pióra Zofji Dąbrowskiej; godz. 16.13 „Listy od dzieci” omówi W. Tatarkiewicz; godz. 16.25 płyty; godz. 16.40 „Ziemia Krośnieńska” — wygl. p. Melchior Wańkowicz; godzina 17.00 popołudniowy koncert symfoniczny pośw. twórczości Tadeusza Joteyki w wyk. ork. Filharm. Warsz. pod dyr. G. Fitelberga; słowo wstępne wypowie dr. A. Simonówna; godz. 17.40 pogadanka dla

Jutro gra w Poznaniu

VASA PRIHODA.

Jak już donosiliśmy, jutro, t. j. w środę, dnia 5 października 1932 roku, o godzinie 8-mej wiecz., wystąpi w auli Uniwersyteckiej jedyny raz w sezonie genialny, światowej sławy skrzypek-wirtuoz i kompozytor — VASA PRIHODA, nazwany przez krytykę wszystkich narodów: „Paganini redivivus”. — W koncercie wielkiego artysty weźmie też udział fenomenalna wiolinistka ALMA PRIHODA-ROSE. Bogaty program koncertu obejmuje szereg arcydzieł: Bacha, Beethovena, Mendelsohna, Paganiniego oraz samego wykonawcy koncertu — Prihody. — Rzadką sensacją wieczoru będzie odegranie słynnego koncertu Bacha D-moll (na dwoje skrzypiec), jak również pierwsze wykonanie w Polsce Fantazji H moll w interpretacji Prihody — kompozytora.

Bilety od 1 zł do nabycia w Księgarni Uniwersyteckiej (Jana Jachowskiego), ul. Gwarna 19, tel. 24-48. Zamówienia na bilety można kierować ustnie, listownie, telefonicznie i telegraficznie. zg 16 162

sfer pracujących; godz. 18.00 muzyka taneczna; godz. 19.20 „Skrzynka rolnicza”; godz. 19.30 felieton liter St. Adamczewskiego pt. „Życie literackie”; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 recital skrzypcowy Romana Totenberga; godzina 21.05 stare piosenki polskie wesołe i sentymentalne w wyk. Janiny Godlewskiej i Andrzeja Boguckiego; godzina 22.00 „Na widnokręgu”; godz. 22.15 muzyka taneczna; godz. 22.40 odczyt w języku angielskim „Co wnosy literatura polska do skarbcza literatury światowej” — prof. Juljusz Kleiner (Lwów); godz. 23.00 muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Oddz. Pływ. T. S. „Unja”. Plenarne zebranie odbędzie się dziś, 4 bm. o godz. 20 w restauracji p. Jarockiej. Na porządku obrad m. in.: walne zebranie P. O. Z. P. i Oddziału oraz sprawa odznak.

— Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. Hallera Poznań-Jężyce. Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, 4 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jaszyka, ul. Kraszewskiego 16.

— Tow. Czeladzi Cukierniczej przy Cechu r. 1901 w Poznaniu. Zebranie odbędzie się dziś, 4 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8. Przybycie wszystkich kolegów bezrobotnych konieczne, celem sporządzenia listy zapomogowej.

— Klub Wioślarski 1923-32 Poznań. Zebranie odbędzie się 5 bm. o godz. 19.30 na sali p. Beyerowej w Poznaniu przy placu Bernardyńskim.

— Oddział Pozn. Zw. Zaw. Automobili- stów Rz. P. Plenarne zebranie odbędzie się 5 bm. o godz. 20 w lokalu p. Borysia- ka, ul. Sew. Mielżyńskiego 25. Należy z sobą zabrać legitymację związkową.

— Tow. Powstańców i Wojaków im. śp. Fr. Ratajczaka, Poznań-Śródmieście. Plenarne zebranie odbędzie się 5 bm. o godz. 19.30 na sali p. Jarockiej, ulica Masztalarska 8. Prosimy członków o przedłożenie na zebraniu książeczek kasy pośmiertnej i lokalnej, a nieobecnych prosimy wydać takowe kursorowi, który się po odbiór tychże zgłosi. Płatna jest składka do kasy pośmiertnej za październik.

— Stow. Oficerów w st. spocz. Mie- śeczne zebranie odbędzie się 5 bm. o godzinie 17.30 w lokalu Tow. Polsko-Jugo- słowiańskiego, plac Wolności 9.

— Związek Niższych Funkc. Państw. i Sam. Koło Poznań. Zebranie członków odbędzie się 5 października o godz. 19 w lokalu zebrzań przy ul. Wronieckiej 13. Ze względu na ważne sprawy przybycie wszystkich członków jest konieczne.

— Poznańskie Tow. Pływackie. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 5 bm. o godz. 20 w sali „Kasino”, Dom Rzemieś- niczy. Na porządku obrad wykład.

— Związek Inwalidów Wojennych Rze- czypospolitej Polskiej Poznań-Winiary. Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 5 bm. o godz. 19 na sali „Sokoła” przy ul. Obornickiej 1.

— Stow. Młodzieży Polskiej pod wzw. św. Stanisława Kostki — Poznań-Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się w czwar- tek, 6 bm. o godz. 19 w ognisku. Ciekawy referat p. t. „Z dziejów Poznania” wygłosi p. Sobkowiak.

— Koło Przyjaciół Harcerzy przy XII. Druż. Harc. Zebranie plenarne odbędzie się 6 bm. o godz. 20 w szkole przy ul. Kos- yniarskiej. Ze względu na ważność obrad przybycie członków jak i zaintereso- wanych konieczne.

— Koło Przyjaciół Harcerstwa przy 20. Pozn. Druż. Harc. W czwartek, 6 bm. odbę- dzie się w harcówce drużyny, w I. szkole

wydz. ul. Działyńskich 4, roczne walne ze- branie. Początek o godz. 19, w drugim ter- minie o godz. 19.30. Zarząd.

— Tow. Uczestn. Powst. Wielkop. 1818-19 Poznań-Wilda. Zebranie plenarne odbę- dzie się w czwartek, 6 bm. o godz. 20 w lo- kalu p. Fr. Zawadki, G. Wilda 75.

— Tow. Przem. „Dźwignia” Poznań — św. Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się 6 bm. o godz. 20 w lokalu zebrzań, ul. Marsz. Focha 62. Na porządku obrad in- teresujący wykład.

— Pierwszy Poznański Klub Kajakow- ców. Uroczyste zebranie miesięczne z oka- zji zdobytego wicemistrzostwa miasta Po- znania odbędzie się w czwartek, 6 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Piaska, Ostrówek 7 (Śródka). W programie referat n. t. „Roz- wój fizyczny a strona moralna młodzie- ży”.

— Tow. Sport. Wędkarzy „Warta” w Poznaniu. Plenarne zebranie odbędzie się w czwartek, 6 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomczyka, ul. Wroniecka 13. Na porząd- ku obrad: I Nowa Ustawa Rybacka wrę- czenie dyplomów, regulamin związku i wiele innych bardzo ważnych spraw.

— Koło Absolwentów IV szkoły wydzia- łowej. Zebranie plenarne odbędzie się 6 bm. o godz. 20 w szkole. Wieczorek towa- rzyski 15 bm w Łoży”.

— T. U. P. Wielkop. z r. 1918-19. Ple- narne zebranie odbędzie się w czwartek, 6 bm. o godz. 19.30 w Kasynie Obywatel- skiem. Na porządku obrad ważne sprawy. Obecność wszystkich konieczna.

— Tow. Učni Handlowych Sekcja Zw. Pracowników Kupieckich. Zebranie od- będzie się w piątek, 7 bm. o godz. 20 w „Ognisku” Ucznia Kupieckiego. Na po- rzadku obrad sprawozdania za ubiegły kwartał.

— Tow. Cechowej Czeladzi Garnca- rskiej. Kwartalne zebranie odbędzie się w niedzielę, 9 bm o godz. 11 w lokalu p. Ja- rockiej, ul. Masztalarska.

— Związek Pomocników Tapicerów- Dekoratorów w Poznaniu. Zebranie kwar- talne odbędzie się 8 bm. o godz. 19 w loka- lu p. Kubisza, św. Wojciech 1. W razie nieprzybycia odpowiedniej ilości człon- ków odbędzie się zebranie o godz. 19.30.

— Koło Absolwentek Państw. Szkoły Handlowej i Przemysłowej w Poznaniu. Walne zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 9 października w gmachu szkoły.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 3 października zgłoszono: Anto- ni Rosada, urzędnik prywatny, 46 l. — Jan Jankowski, robotnik, 29 l. — Tomasz He- dych, robotnik, 67 l. — Jan Stomian, robot- nik, 86 l. — Aleksander Jankowski, mecha- nik, 39 l. — Marja Pietrzykówna, robotni- ca, 19 l. — Domicela Stachowiakowa, z domu Winklerówna, wdowa, 80 l. — Jan Maik, 7 l. — Mieczysław Wolniewicz, naczelnik biura, 73 l. — Zdzisław Rochowiak, 27 dni — Jerzy Kleinbeitz, 6 l. — Edward Hahn, kupiec sa- modzielny, 55 l. — Jan Piątkowski, farma- ceuta, 39 l. — Andrzej Czarnecki, górnik, 50 l. — Wiktorja Nogajewska, z domu Do- magała, 31 l. — Józefa Wełnicka, z domu Klarówna, 36 l. — Teodor Michał Waliński, 30 dni. — Ryszard Sitarz, 21 dni — Julja Jar- muszkiewiczowa, z domu Kunikiewiczów- na, wdowa, 78 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego zło- żono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: J. Maj- chrzak z Obornik z podziękowaniem za przywrócone zdrowie 10 zł. — B. G. 5 zł. — B. Krauze — Poznań, 3 zł. — Tadeusz Ma- ciejewski — Orzesze, 5 zł. — J. R. z podzię- kowaniem za otrzymane łaski 5 zł. — N. N. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 2 zł. — I. K. z Poznania z podziękowaniem za dotychczasowe, pro- sząc o dalsze łaski, 2.50 zł. — Marja Ga- wrońska 10 zł. — St. Łatecki — Kłodawa, 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowa- nemi 899.90 zł.

Na kaplicę św. Antoniego w Nazarecie: I. K. z Poznania z podziękowaniem za do- tychczasowe i prosząc o dalsze łaski, 2.50 zł. — Razem z poprzednio pokwitowane- mi 81 zł.

Na Komitet tanich kuchni: Rodzina Anston 5 zł. — Razem z poprzednio po- kwitowanemi 35 zł.

Na ociemniałych żołnierzy: Rodzina Anston 5 zł. — Razem z poprzednio pokwi- towanemi 35 zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpo- wiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 1 b. m. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, 4. p.

Aleksander Jankowski

długoletni pracownik naszej firmy. Cześć Jego pamięci! ng 5701
Pogrzeb odbędzie się dnia 5 b. m., o godz. 16-tej, z kaplicy Szpitala Miejskiego w Śremie.

H. Cegielski Sp. Akc.

w Poznaniu.

ng 5701

Dnia 2 października b. r. zmarł nagle nasz długoletni Członek, 4. p.

Ludwik Kurnatowski

Dyrektor Oddziału Banku Wzaj. Ubezpieczeń „Vesta”

W 4. p. Zmarłym straciliśmy znanego Kolegę, którego zachowamy w długiej pamięci.

Pg 4926-40,30

**Związek Reprezentantów
Prywatnych Towarzystw Ubezpieczeń
w Poznaniu.**

Poznań, dnia 4. X. 1932 r.

Dnia 2 października 1932 r. zmarł długoletni nasz urzędnik, k. p.

Mieczysław Wolniewicz

naczelnik biura Wydziału Opieki nad Młodzieżą

przeżywszy lat 73. W Zmarłym straciłmy nadzwyczaj gorliwego, sumiennego i wzorowego urzędnika, który do ostatniej chwili życia poświęcał niestrudzenie swe siły dla dobra miasta i dobrej służby, to też zgon Jego wywołał wśród nas żal serdeczny. Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 października 1932 r., o godzinie 16.30, z domu żałoby, ul. Śniadeckich nr. 15, na cmentarz parafii Jeżyckiej, ul. Dąbrowskiego.

ng 5702

Magistrat stol. miasta Poznania.

W niedzielę, dnia 2 października 1932 r., zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, k. p.

Mieczysław Wolniewicz

długoletni opiekun generalny gminy stol. miasta Poznania i naczelnik biura Wydziału Opieki nad Młodzieżą Magistratu przeżywszy lat 73.

W k. p. Zmarłym straciła uboga działka miasta Poznania troskliwego i wielce ukochanego opiekuna, który stał na straży dobra licznej rzeszy swych pupiłków i przywiązany był do nich całym sercem.

Wydział Opieki nad Młodzieżą Magistratu zaś tęga w Nim swego niestrudzonego i wzorowego naczelnika biura, który prawością charakteru oraz szczerem i koleżeńskim usposobieniem zdobył sobie miłość, szacunek i przywiązanie wszystkich. Służył wiernie przez przeszło pół wieku administracji publicznej, w tym wydziałowi opieki przez lat przeszło 34. Bolejąc nad Jego śmiercią, zachowamy o Nim pamięć na zawsze.

Pogrzeb odbędzie się dnia 5. 10. 1932 r., o godz. 16.30, z domu żałoby przy ul. Śniadeckich 15. dg 1321

W Poznaniu, dnia 3 października 1932 r.

Prawodniczący Gminnej Rady Starej

Motyliński

Decernent Wydziału Opieki nad Młodzieżą Magistratu st. miasta Poznania.

Dnia 3 października 1932 r., o godz. 11.15, zasnął w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, k. p.

Stanisław Sipiński

przeżywszy lat 54.

W żalu pograżona

żona z dziećmi i rodziną.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 6 b. m., o godzinie 4.15, z kaplicy cmentarnej w Dębcu.

Poznań, Ostrów.

zg 16 157

Dnia 1 października 1932 r. zmarł po długich, ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy, najukochańszy, nigdy niezapomniany mąż, najtroskliwszy ojciec, zięć, brat, szwagier i wujek, k. p.

Aleksander Jankowski

długoletni urzędnik f-my H. Cegielski Tow. Akc., jeden z pierwszych czynnych powstańców wielkopolskich ziomł. śremskiej

przeżywszy lat 39. Pogrzeb odbędzie się w środę, 5 października, o godz. 4 po poł., z kaplicy przedpogrzebowej szpitala pow. w Śremsku.

W ciężkim i nieutulonym smutku pograżona

żona z synkiem i rodziną.

Poznań, Śrem, Warszawa, Września. zg 16 170

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mego najdroższego męża i ukochanego ojca, k. p.

Antoniego Undrycha

odprawi się

msza św.

w czwartek, dnia 6. 10. 1932 r., o godzinie 8-miej, w kościele OO. Dominikanów.

zg 16 169

Żona z dziećmi.

Kompl. nowoczesne urządzenie

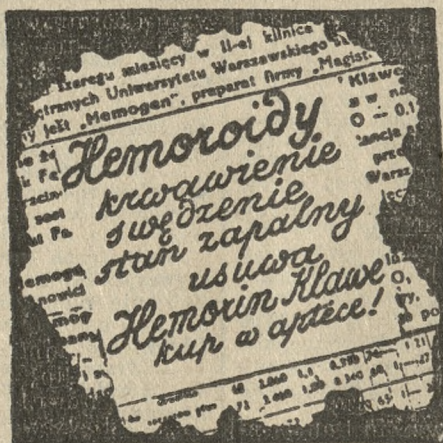
olejarni

kupię. Szczegółowe oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 16 165

2 pokoje

w samym centrum, jasne, na parterze, oddzielne wejście, nadające się na biura itp. zaraz do wynajęcia bez odstępnego. Zgłoszenia do Biura Ogi. „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 39,166

Pg 4 709 39.166

Bacność!

Świeże szczupaki 1/2 kg 90 gr
Świeże liny 1/2 kg 90 gr
oraz wszelkie ryby żywe, wędzone i konserwy rybne poleca

zg 16 160

POZNAŃSKA CENTRALA RYB

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 5

hurt. Telefon 25-71 detal.

Bez pracy — niema kołaczy!

Gwarantujemy 500 zł zarobku miesięcznie dzielnym i wymownym Panom i Paniom przy łatwej i przyjemnej pracy do podróżowania. Oprócz prowizji płacimy koszty podróży i fiksum. — Poszukujemy inkasentów z kaucją.

Oferty pisemne z podaniem referencji kierować:

„DOBRO LUDU“, Katowice, Pl. Wolności 9.

Pg 4 913-71,112

Kupuję

każde ilości kapusty jak i wagonowo za gotówkę

KWASZARNIA KAPUSTY „TRYUMF“

Poznań, ul. Dąbrowskiego 38 — Telefon 61-48.

Dnia 1 b. m. zmarł, wskutek nieszczęśliwego wypadku, nasz długoletni urzędnik rozjazdowy, k. p.

Antoni Rosada

Zmarły był jednym z szczerze naszej Instytucji oddanych współpracowników, to też pamięć o Nim pozostanie na długo w naszej pamięci.

Oddział Ogniowy „Vesty“

zg 16 155

T-wa Wzaj. Ubezp. od Ognia i Gradobicia w Poznaniu.

Nowości Jesiennie - Zimowe

w materiałach damskich i męskich

Futra i Płaszcze Damskie

najmodniejsze i bardzo eleganckie oraz

Błamy i Skóry Futrzane

poleca w wielkim wyborze, solidnie i tanio

F. WOŹNIAK

POZNAŃ

Kramarska 16

Pr 4 923-40.21

Restauracja Ogrodu Zoologicznego

zawiadamia Szan. Gości, że jak w latach ubiegłych tak i w tym roku urządzać będzie w każdy czwartek

Wieczorek Taneczny

i to począwszy od czwartku 6 bm.

Początek o godz. 7.30 wiecz.

Pg 4 920 40.20

Cukiernia „Poznanianka“

Górna Wilda 51

otworzyła swe podwoje po dłuższej renowacji z dniem 2 października b. r.

Szan. Publiczność i Sympatyków upraszam ponownie o łaskawe poparcie.

Z poważaniem

Jan Zaremba, właściciel.

zg 16 156

A. DENIZOT

Luboń (Poznań)

poleca

drzewa i krzewy owocowe,

parkowe i ozdobne róże,

konifery, rośliny na żywopłoty

Ceny niższe.

Cennik na żądanie.

Trzecie ogłoszenie.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 28 maja 1932 r. została uchwalona likwidacja Spółki Akcyjnej „SPÓŁKA STOLARSKA”, Poznań, Stary Rynek 46/7.

Likwidacja została zarejestrowana w rejestrze handlowym Sądu Grodzkiego w Poznaniu dnia 29 lipca 1932 r., nr. rej. 18 R. H. B. 493.

Wierzycieli Spółki wzywa się do zgłoszenia swych roszczeń do firmy w ciągu roku, na ręce niżej podpisanego likwidatora.

Czesław Werwicki, likwidator

Poznań, Stary Rynek 46/7.

zg 16 166

BLOK POLSKI
Drukarnia Polska
Sp. Akc.
Oddział
Bydgoszcz
Jagiellońska 10

KAWA HAG

to kawa ziarnista najlepszego gatunku, pod gwarancją wolna od kofeiny i dlatego zupełnie nieszkodliwa.

Spróbujcie pić kawę Hag przez 4 tygodnie; unikając kofeiny będziecie się lepiej czuli i

spokojniej spali

Pr 4 000 32 56

KOSMETYKA

Z dniem 1 października otworzony został **Gabinet Racjonalnej Kosmetyki p. l.**

"CLOTILDE" zg 16 143
przy ul. św. Marcina 68, I p.

Wykonuje się wszelkie zabiegi wchodzące w zakres współczesnej kosmetyki po bardzo przystępnych cenach.

DOM piętrowy, w którym od lat 20 mieści się mleczarnia z około 2-morgowym łącznym ogrodem położony wśród miasta Kobyliny, jest na sprzedaż.
Przetarg publiczny odbędzie się w czwartek, 13 października r. b., o godzinie 10-tej przed południem na salce Rady Miejskiej. Wadium 500 zł.
Kobylin, dnia 1 października 1932 r. dg 1320
Magistrat.

2. F 5/31. WYWOŁANIE. Zofia Przyczynska z Nekli postawiła wniosek na wywołanie blankietu wekslowego, wypelnionego na kwotę 1000,— wzgl. 900 złotych z akceptem Jana Przyczynskiego i wnioskodawczyni. Blankiet ten nadany w dniu 26 VIII 1931 r. listem poleconym w Nekli zaginął, wobec czego posiadaczka tego dokumentu wywa się, by najpóźniej na terminie w dniu 13 grudnia 1932 r. w południe o godz. 12, w podpiśanym Sądzie (pokój nr 10) odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił i dokument ten przedłożyć w przeciwnym bowiem razie nastąpi umorzenie dokumentu. Pobiedziska, dnia 29 lipca 1932 r. Sąd Grodzki. ng 5572

4. R. Sp. 2. OGŁOSZENIE. W rejestrze spółdzielni pod l. p. 2 Bank Ludowy w Szamotułach, spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną, zapisano dzisiaj jak następuje: „Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 25 4. 1932 r. przyjęto nowy statut”. Szamotuły, dnia 20 9 1932 roku. ng 5571
Sąd Grodzki w Szamotułach.

UCHWAŁA. Kupiec Antoni Jankowski w Grodzisku, zastap. przez adwokata Pawlowskiego w Grodzisku, wniósł o odroczenie wypłat w myśl rozp. Prez. Rzplitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust 27/28). Celem rozpoznania sprawy wyznacza się na zasadzie art 4 powyższego rozporządzenia termin na dzień 26 października 1932 r., o godzinie 10-tej, w podpiśanym Sądzie, pokój nr. 20. Na rozprawie mogą przybyć wierzyciele celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Grodzisk, 30 września 1932 r. Sąd Grodzki. ng 5570

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 5 b. m., o godz. 11 przed poł., sprzedać będą najwięcej dającym za gotówkę w firmie Express. Male Garbary 5
materiały na suknie, pończochy, rękawiczki i t. p. rzeczy. ng 5594
Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.
Dawid, komornik sąd. Śniadeckich 26.

OGŁOSZENIA DROBNE

Głoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia (przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Pierze
świeże darte, niedarte puch poleca Stanisław Dyczkowski Poznań, Wierzbicę 13. zg 31 311/2

Sprzedam parcelę
słoneczną 900 m² Włda tramwaj. elektryczność, kanalizacja. — Oferty Kurjer Poznański zg 30 848/9

Losy
1 klasy, najszybsze, poleca kolektura Kędziory, Poznań, Siemka 5/6, narożnik Nowej. zg 32 065

Firany
najtaniej Raczak, Stary Rynek 94. zg 30 906

Czysty
małec wpięzowy większą ilość ma do oddania Ig. Knopiński, Poznań, ul. Pocztowa 26, telef. 50-96 zg 30 235

Skład kolonjalny
dobrze prosperujący, sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zg 32 362

Szafy żelazne
do efektów szafy żelaznej i 2 kartoteki żelazne sprzedam. Inż. Marian Andrzejewski, plac Wolności 11 I, p. (Radio Poznańskie) w godzinie 12-2. zg 31 473

Blurka
2 debowe, czarne, prawie nowe, natychmiast sprzedam. Krasinskiego 2, mieszkanie 1. zg 32 968

Futro
podróżowe, zupełnie nowe, na wysoką osobę, sprzedam. Krasinskiego 2, mieszkanie 1. zg 32 969

Sypialnia biała
szatyn marmur, z 200. Poznański Dom Komioowy, Dominikańska 3. Pg 4 918-40.23

Motor elektryczny
prądu zmiennego, 1/4 P S., 300 Volt Bergmana, jak nowy — sprzedam. Zakład Elektromechaniczny Kino „Apollo”. Pg 4 917-40.22

Trzy gotowalnie
biała, debowa ciemna, okazynie. Poznański Dom Komioowy, Dominikańska 3. Pg 4 916-40.24

Garnitur klubowy
zobielinowy z 150, drugi mniejszy z 120. Poznański Dom Komioowy, Dominikańska 3. Pg 4 915-40.25

Sprzedam
tanie 3 domki dadana, Puszczykowo Stare 8, poczta i stacja Puszczykowo. zg 32 884

Szafa
do książek antyk i ciężka cukiernicą srebrną między 11-1 godz. Towarowa 20 m. 4. zg 32 932

Maszynę
damską i szewską sprzedam. — Zielona 5, m. 1. dg 3 526

Kawiarenkę
skład cukierków sprzedam. Wielka 12, m. 7. rg 3 525

Zeissa
obiektyw 1:4.5 korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 865

Regał
do kolonialki sprzedam tania. — Kiełczewski, Żydowska 4. rg 3 514

Parcela
20 minut tramwaj, kolej w miejscu korzystnie. Gołecin, Podolany 3. zg 32 879

Browning
mały, niklowany okazynie sprzedam. Wskaże Kurjer Pozn. zg 32 868

Skład
kolonialno-spożywczy, wino, piwa, dobra dzielnica z mieszkaniem, obszernym sprzedam za gotówkę. Adres Kurjer Pozn. zg 32 860

Parcela
centrum Solacza rysunkami, koncesja na budowę 940 mtr kw. zaraz na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. Stary Rynek rg 3512

Samochód
limuzyna Ford 1930 dobrym stanie sprzedam, zamienię na ciężarówkę. Zgłoszenia Barczyski, Strzelecka 12 m. 7. rg 3 506

Niezwykła okazja!
Dobrze prosperujący od 8 lat zaprowadzony skład kapeluszy łamskich, pięknie urządzone w wielkim mieście sprzedam natychmiast bardzo korzystnie. Dobra egzystencja zapewniona. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. rg 3 490

Skład
blawatów urządzeniem, towarami lub bez towaru, ruchliwy punkt, okolica Starego Rynku na dogodnych warunkach zaraz sprzedam. Na życzenie może być wolne 4-pokojowe mieszkanie. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. rg 3 443

Ford
28 rok, dobrym stanie sprzedam. Wielka 22, m. 14. zg 3 523

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań, św. Marcina 34. Specjalny skład okuć, telefon 34-31. dg 542/3

Dom
składem, nowobudowany, 23 000, wpłaty 12 000 złotych, dochód 3 240 rocznie. — Bloch, Poznań, Długa 5. zg 32 698/9

Skład
papieru okazynie. Chwaliszewo 9. zg 32 793

Wózek
dziecięcy tania. Oferty Kurjer Poznański zg 32 742

Trykotaż
swetry, pończochy, najtaniej Centralny Dom Pończoch, Wodna 26. rg 3 509/10

Dom
2 morgi ogrodu, dobrem położeniu, komunikacja autobusowa lub kolejowa, Zabikowo, Spokojna 28, przy Poznaniu. zg 32 869/70

Rzeźniki
skład — kompletnie urządzone, mieszkaniem sprzedam z powodu wyjazdu. Cena 2 000. Oferty Kurjer Poznański zg 32 819/20

Ogród
owocowy (parcela budowlana) 2,550 mtr. kw. na Jeżykach przy przystanku tramwajowym sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 862

58 mórg
buraczanej, inwentarzem, dom 5 pokoi przy Poznaniu, 27 000, wpłaty 15 000. — Bloch, Poznań, Długa 5. zg 32 852/3

Ubranie
smokingowe na średnią figurę sprzedam. Matczyński, Pocztowa 11. zg 32 893/4

Dom
w Poznaniu bardzo tania 22 000, roczny dochód 4 800. Chwaliszewo 35, restauracja. zg 32 739

Ogródek
w kolonii im. Chociszewskiego Łazarz sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zg 33 003

Kino
kompletne aparaty stosowne do podróży i stałe kino. Światło elektryczne i acetelinowe. Filmy „Quo vadis” i inne sprzedam tania. Niefachowca, nauzy darmo. B. Bloch, Kocyna. dg 33 000/1

Maszyna
damska Singer, jak nowa. Szyperska 3 m. 3. zg 32 831

Radio
4 lampowe tania sprzedam. Strzelecka 4. zg 32 561

Dywany Chodniki Kilimy najtaniej
w firmie Dywany Żywieckie — Bracia Górecki, Poznań Stary Rynek 44 I, piętro wejście z ul. Woźnej. Pg 4 773-39.213

Sypialnie
kuchnie tania, Stolarska Kwiatowa 6. zg 30 488

Kolonjalne - restauracje
pełna koncesja, dobrze prosperująca mieszkaniem Inowrocławiu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zg 33 010

Specjalny
skład kawy herbaty i cukrów w dużym powiatowym mieście z powodu zmiany stosunków rodzinnych bardzo korzystnie na sprzedaż Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 32 854

Futro
dla rosnącego mężczyzny spod skunksy kołnierzy wydra, bardzo dobrze utrzymane. Adres Kurjer Poznański zg 32 829

Willa
9 pokoi komfort budynki gospodarcze, obszar 4 morgowy, obecnie składnica drzewa materiałowy budowlanych 40 km. od Poznania 25 000, wpłaty 18 000. Oferty Kurjer Poznański zg 32 834

Rower
tania. Słowackiego 48, mieszkanie 6. zg 32 974

2 jadalnie nowoczesne
bardzo ładne solidna praca, okazynie. Poznański Dom Komioowy, Dominikańska 3. Pg 4 914-40.26

Piec
kapeluszowy Junkers'a sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zg 32 963

Parcela
w Puszczykowie blisko stacji, najmniejcej jednomorgowa i większe korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zg 31 631

Meble
jadalnie okazynie tania. Zakład stolarski Grobla 6. zg 31 999

Maszyny do pisania
dobre okazynie z gwarancją od zł 80, nowe od zł 550, również zamiane, naprawę oraz części oferuje Skóra i Ska Poznań Aleje Marcinkowskiego 23. Pg 3 562-31.47

Drzewka
i krzewy owocowe ozdobne oraz róże po cenach zniżonych. Szkółki Drzew A. J. Jeske, Jelenek, poczta, stacja kolej. Złotniki k. Poznania. Telefon 3. Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik. P 3 569-33.4

Futro
sealowe okazynie tania. Pawełek, Ratajczaka 14. zg 32 405

Kolonjalne
małym mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zg 32 274

Skład
kolonialny mieszkaniem towarami sprzedam. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 32 833

Piece
kuchentki* kafilowe przenośne tania poleca Misch Dolna Włda 121. dg 32 506

Skład
towarów krótkich korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zg 33 004

Masło
dworskie i śmietane wyborowa dostarczam w dom. Oferty do Kurjera Poznańskiego zg 32 649

Gramofon
walizkowy z płytami sprzedam. Łukasiewicz 19 4. zg 32 655

Futro
karakulowe sprzedam. Poplińskich 5 mieszkanie 7. zg 32 659

Gablotkę
i regał ozdobny sprzedam. Adres Kurjer Poznański zg 32 662

Książek
powieściowych około sto poważnych autorów sprzedam bardzo tania. Adres wskaże Kurjer Poznański zg 32 666

Wózek
dziecięcy tania sprzedam. Skład, Kościelna 27. zg 32 581

„Studebaker”
samochód sprzedam 5 000. Polna, garaż Zagórskiego, garaż 1 od 11-12. zg 32 593

Kanapa
8 foteli, stół lustrzany tania. Wskaże Kurjer Poznański zg 32 704

Kuchnia
gazowa piec żelazny, pokój tania. Wskaże Kurjer Poznański zg 32 705

Pianino
„Quandt” tania. — Górna Włda 76, mieszkanie 5. zg 32 716

Złoto
marki niemieckie korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 689

Nowy
Dom Komioowy, Włda 16, sprzedaje i kupuje meble używane garderobe różne inne przedmioty. P 4 170-56.432

Kapelusze Krawaty Koszule
najtaniej — Ceglowski Poczta. wa 5. Pg 4 612-39.67

Klubowy
garnitur za zł 70. Poplińskich 5, mieszkanie 4. zg 32 627

Tanio
sprzedam kloek. Strzelecka 15. zg 32 631

Lornetę
Goera 8 X oraz zbiór motyli sprzedam. Zupańskiego 13 a, mieszkanie 14. zg 32 563

Tanio
sprzedam skład kapeluszy mieszkaniem na każdej branzie natychmiast. Adres Kurjer Pozn. zg 32 673

Parcela
1 050 kw m. tania sprzedam. — Stroma 23, m. 4. zg 32 762

Restauracji - winiarni
Poznaniu potrzebny współnik, ożenek niewykluczony, jestem młoda, przystojna lub sprzedam, cena 20 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 758

Motocykl
Indian światło, tania sprzedam. Romana Szymańskiego 9, mieszkanie 11. zg 32 756

Dla fachowca
składzik obuwia dobrze zaprowadzony zatrudniam 3 czeladzi, sprzedam z powodu wyjazdu. — Oferty Kurjer Pozn. zg 32 748

Maszynę
piezając Ideal sprzedam korzystnie. Włdy Królowej Jadwigi 5, mieszkanie 1. zg 32 963

Jadalnia
półdebowa, pięknie rzeźbiona bardzo tania. Stolarska, Bukowska 9. zg 32 771

Restauracja
centrum Poznania sprzedam lub zamienię na dom, gospodarstwo. „Agrariusz”. Św. Marcina 27, m. 9. zg 32 773

Płaszcz
zimowy większa figurę, czysta wełna sprzeda Pogotowie Krawieckie, Św. Marcina 27. zg 32 774

Radjo
w dobrym stanie sprzedam. — Grzegorzewski, Zielona 3. zg 32 775

Szamotowa
cegły płyty piekarskie sprzedaje najkorzystniej Makulatura, Spichrzowa 80 telef. 77 60. zg 32 778

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy sprzedam 180 — Grobla 4 m. 2. zg 32 783

Zareczynowe
piersiaki obrączki ślubne od 12 zł para. Chwiłkowski, Św. Marcina 40. zg 32 732

Karoserje
autobusowa, dobry stan okazynie. Wrocławska 5, mieszkanie 5. zg 32 897

Foksterjerki
oddam. Młyna 1, m. 13. zg 32 892

Piec
szamotowy duży sprzedam. Kramarska 21, m. 3. zg 32 737

Restauracja
i jadalnia z mieszkaniem od zaraz do sprzedania, dzielnica Jeżyce. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zg 33 000

Okazynie
wskutek likwidacji przedsiębiorstwa szafa skladowa ozkłona z regalem, stół skladowy ozkłony z biurczkiem i kilka stołów zwykłych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 32 993

Westfalkę
białą sprzedam. Górczyńska 32. zg 32 990

Tanio
na sprzedaż salonik wiedeński, dywan kilim 3x4, sypialnia biała, stół duży, skromna szafa, biżuteria, Włda, Przemysłowa 34, m. 6, od 9-11. zg 32 986

Tanio
ciemne ubranie płaszcz zimowy meksi, półbuty meksi i dwa płaszcze damskie wszystko na szczupłą figurę. Adres Kurjer Poznański zg 32 821

Skład
ul. Szkolna odstąpię. Rzeźnospółkiej 9, mieszkanie 15. zg 32 804

„Antyki”
M. Flasiński, Włda 9
Meble używane. Wielki wybór polecam po cenach najtańszych. Zakup — Sprzedaż. — Pg 4 776-57.15

Łóżka
jasno debowe sprzedam. Bandel, Kantata 7. Pg 4 912-40.18

Swetry najtaniej
w Składzie Fabrycznym Władysława Trojanowskiego Wielkie Garbary 36. — Dzieciacie od 1,50 zamskim 2,90 damskie 4,50; pulawery mekskie od 2,25; kalesony ciepłe trykotowe 1,90; koszule 2,50; kombinacje dziecięce 1,40; staniki 1,50; berety 0,90; szale białe 1,25; rękawiczki damskie kremowe 1,25. 1,95; skórkowe 2,50 3,50; pończochy Bemberga 1,85; strzałka 2,50; Macco 0,50; skarpetki meksi 0,55; bielizna; krawaty. Wielki wybór. Pg 4 910-57.155

Kanarka
samo, dobrego śpiewaka sprzedam. Łukasiewicz 19 4. zg 32 657

5 KUFA

Kolonjalne
kupię. Oferty Kurjer Poznański zg 32 611/2

Maszynę
pisaną walzkową dobrym stanie kupię. Oferty cena do Kurjera Poznańskiego zg 32 540

Leica
kupię. Oferty Kurjer Poznański zg 32 637

Wózek
dziecięcy modny dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zg 32 621

Skład cukierków
dobrze prosperujący kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 32 542

Drogerzysta
kupię, mniejszą drogerję. Oferty Kurjer Poznański zg 32 579

Szpital
Państwowych dla psychicznie chorych w Tworkach zakupi około 1 000 quint, siano wyborowej jakości na paszę dla koni i krów 500 quint, słomy żytniej prostej i 500 quint, słomy prasoanej lub tarczanej. Oferty z dołączeniem próbek oraz z podaniem cen francuski Pruszków. Wzrostków płatności i terminu dostawy należy składać w biurze Dyrekcji Szpitala w Tworkach. — Tamże można otrzymać wszelkie niezbędne wyjaśnienia. ng 5 560

Urządzenie
składowe z gablotką kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 32 842

Bibliotekę
czarny dab, kupię. Oferty Kurjer Poznański zg 32 962

Aparat
do wyrobu wód mineralnych, skrzynki i butelki używane kupię. Opis, cena do Kurjera Poznańskiego zg 32 965

Silnik
elektryczny 1 KM, prąd zmienny kupię. Oferty Kurjer Pozn. zg 32 908

Wannę
do siedzenia używaną kupię. Oferty Kurjer Pozn. rg 3 521

6 KAMIENICE

Kamienice
nowa, dochodowa przy wpłacie 50 tysięcy sprzedam właściciel. — Oferty Kurjer Pozn. zg 32 652

Kamienica
na Łazarzu 63 000, wpłata 30 000, dochód 10 400. Oferty Kurjer Poznański zg 32 548

Kamienice
komfortowa, dochód 20 000 sprzedam 150 000. Ożarnecki, Marcińska 62, II. zg 32 900

7 PIENIADZ

Pożyczkę
5 do 7 000 zł na I. hipoteke poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zg 31 289

Poszukuję

3 000 zł pożyczki za procent, pokój z całkowitem utrzymaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 661

6 000

1. hipotekę wypoczyć. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 665

1 000,—

urzędnicze kto pożyczki, zastaw dobre pianino? Oferty Kurjer Poznański zdg 32 671

Inkaso — Windykacje

„Arja”, Poznań Ratajczaka 15. zdg 32 588

Wspólnika

do większej restauracji kawiarni wymagana siła kupiecka 10 000,— poszukuje „Agrariusz”, św. Marcin 27, m. 9.

1 000 — 2 000

na dokończenie za to tania 2 pokoje komfortowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 813

Pożyczki

1 500 zł poszukuje urzędnik etatowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 832

Współniczeki

z gotówką 15—20 tysięcy złotych do współpracy oraz powiększenia przedsiębiorstwa zbożowego na prowincji poszukuje zbożowiec, kawaler, lat 31. Warunek za 1/2 roku ożenek. Wyczerpujące zgłoszenia możliwie z dołączeniem fotografii, której zwrot ręcznym słowem honoru, upraszam do Kurjera Pozn. zdg 32 945

Poszukuję

na I hipotekę 2 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 32 952

50 000 zł

poszukuje się na I. hipotekę domu wartości 200 tysięcy, nieobciążonego długami. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 3 524

Parcelację majątków

przeprowadzam za 4%. Oferty Kurjer Pozn. zdg 3 522

8 DO WYNAJECIA**6 pokojowe**

wszystkie frontowe I. piętro komfort, słoneczne, ciepłe blisko Parku Wilsona od zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 30 314

4

pokoje mieszkanie komfortowe. Jarochońskiego 50, informacja Zachodnia 1 m. 4. zdg 32 524

2 mieszkania

5 pokojowe I. wolne zaraz — 7 pokojowe II. do wynajęcia od 1 listopada. Informacje telef. 61-54 zdg 31 282

Pokój

kuchnia ogrodem, Górczyn, Murawski Górna Włda 96. zdg 32 567

Skład narażony

mieszkaniami 4 pokoje wynajęcie zaraz Wały Jagiello 7. Informacja portier. zdg 32 556

Pokój

kuchnia od gospodarza zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Aleja Hetmańska 1. Łazarz. zdg 32 544

Skład

proszkownik, Wodna 26, do wynajęcia. Gospodarz. zdg 32 700

Mieszkanie parterowe

4 pokoje i kuchnia od zaraz do oddania, czynsz zgóry. F-a Gade. św. Wojciech 29/30. zdg 32 745

Siedmiopokojowe

sześciopokojowe, pięciopokojowe, centrum. Czarnecki, Marcina 62, II. zdg 32 770

7 pokojowe

Matejki 57, II. piętro, m. 8 zaraz wolne. Informacja od 4—6, m. 3. zdg 32 776

Mieszkanie

2 pokojowe I. piętro, balkon. — Focha 114 wydzierżawi właściciel. zdg 32 781

2 pokoje

kuchnia z meblami, lub bez, czynsz miesięczny zaraz do oddania. Gen. Umińskiego 20a, II. w podwórzu, m. 23. zdg 32 726

Skład

3 pokoje, kuchnię wydzierżawia. Bittner Wierzbicice 23. Telefon 74-92. zdg 32 983

Małżeństwo

poszukuje trzypokojowego komfortowego mieszkania ewentl. czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 002

Dwupokojowe

komfortowe Józefa Chociszewskiego odstąpię za pożyczkę 1 000 do 2 000, dzierżawa zgóry 1 020, potem 70 miesięcznie. Poważne oferty Kurjer Pozn. zdg 32 814

Pokój

i kuchnia słoneczne frontowe przy stacji Luboń czynsz miesięczny. Adres gospodarza wskazuje Kurjer Poznański zdg 32 828

Dwupokojowe

mieszkanie (Jeżyce), zwrot kosztów 1 800, czynsz 60. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 970

4

pokoje, komfortowe, zwrot remontu, dzierżawa 100,— Zgłoszenia Soltysiak, Prusa 18. zdg 32 911

Czterpokojowe

Jeżyce 130,— Pięciopokojowe, Śródmieście 200,— „Informator”, Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 32 907

Dwupokojowe

kuchnia, elektryka wynajme. — Wrocławska 1. III. rg 32 519

Mieszkania

dwupokojowe trzypokojowe, czteropokojowe, pięciopokojowe wolne tylko za dzierżawę odda „Biuro Agrarne”, Plac Wolności 9. zdg 32 878

Mieszkanie

4 pokojowe na parterze w śródmieściu za zwrotu, renowacji odda gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 812

2

pokoje i kuchnia zaraz do wynajęcia. Łukaszczyca 28. zdg 32 805

Skład

3 pokoje kuchnia, zaraz do wynajęcia. Ul. Poznańska 20. zdg 32 801

9 SZUKA MIESZK.**Trzypokojowe**

małżeństwo okolica Łazarz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 723

Szukam

mieszkania 2 lub 1 pokojowego, kuchni wzrost od gospodarza, dzierżawa zgóry Oferty Kurjer Poznański zdg 32 286

5—7

pokojowego mieszkania śródmieście od gospodarza poszukuje lekarz. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 697

Poszukuję

3—4 pokoi, plac Nowomiejski, początek Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 760

Mieszkania

3—4 pokojowego poszukuje młode małżeństwo, ewtl. przyjęcie administracji, prima referencje, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 735

4 pokojowe

mieszkania poszukuje solidny lokator. Czynsz pewny 160—200 zł. Łaskawe zgłoszenia pod dg 1 322

4 pokoje

mieszkanie od zaraz poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 33 006

Poszukuję

2 pokoi kuchnia od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 830

Od stycznia

4—5 pokoi komf. Śródmieście. Jeżyce. Łazarz, pewny platnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 947

„Informator”

poszukuje mieszkań dla poważnych reflektantów. — Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 32 905

2 pokoje

z kuchnią szuka bezdzietne małżeństwo, czynsz miesięczny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 863

3—4

pokojowego mieszkania poszukuje urzędnik państwowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 943

Bezdzietnel

urzędnik poszukuje 1—2 pokojowego mieszkania. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 807

10 ZAMIANA MIESZKANIA**Zamienie**

pokój z kuchnią na takowe, okolica Chwaliszewo. Śródk. Jeżyńska, Łanowa 43, m. 9. zdg 32 964

11 POKOJE UMEBL**Tanio**

Wierzbicice 58, m. 17. zdg 32 721

Niegoelwskich

1. mieszkanie 9. zdg 32 129

Ogródowa

12, m. 3. paniom pokoje utrzymanie. zdg 31 287

Działyńskich 3

m. 4. pokój. zdg 31 500

Pokój

Niegoelwskich 12, mieszkanie 7, jedno, dwuosobowy. zdg 32 626

Pokój

niekrepujący jedno dwuosobowy, centralne elektryczność łazienka. Wyspiańskiego 12, mieszkanie 7. zdg 32 636

Panom

frontowy elektryczność. Strzelecka 20, III. 9. zdg 32 640

Tani

27 Grudnia 19 Strzelecka. zdg 32 641

Pokój

2 panom wynajme. Marszałka Focha 55, mieszkanie 6. zdg 32 598

Pokój

frontowy. Gasiorowskich 5, mieszkanie 4. zdg 32 601

Dwuosobowy

Skryta 1, mieszkanie 5. zdg 32 617

Na

pokój przyjme pania. Św. Marcin 15 Mendel. zdg 32 573

Pokój

dla 2 panów. Jeżycka 35, mieszkanie 7. zdg 32 574

Pokój

1 lub 2 panów, elektryka telefon. Gasiorowskich 5, m. 6. zdg 32 576

Biuro

i pokój. Stary Rynek 45, mieszkanie 3. zdg 32 411

Pokój

dla spokojnego pana. Górna Włda 73, mieszkanie 6. zdg 32 481

Niekrepujący

telefonem. Żupańskiego 13 a, mieszkanie 14. zdg 32 569

Niekrepujący

wynajme. Kreta 24, mieszkanie 10. zdg 32 546

Jasna

6/7. mieszkanie 6 centralne ogrzewanie, telefon 1 lub 2 panów. zdg 32 537

Studentom

studentom — utrzymaniem bez, śródmieście czyste. Wały Kosciuszki 7, mieszkanie 1. zdg 32 686

Dwuosobowy

Łakowa 16, mieszkanie 5. zdg 32 688

Zaraz

skromny pokój. Bukowska 33, mieszkanie 2. zdg 32 653

Wynajmę

1—3. Śniadeckich 3, mieszkanie 7. zdg 32 656

Skarbowa

7 — 10 także dwom. zdg 32 669

Pokój

umeblowany. Poznańska 27 a, I. prawo. zdg 32 670

Pokój

dwom panom. Dąbrowskiego 69, III., mieszkanie 11. zdg 32 583

20 zł

wspólny inteligentnemu panu. — Przemysłowa 28 a, 5. zdg 32 584

Balkonowy

ładny dwom, solidnym. Łakowa 10, mieszkanie 8. zdg 32 713

Frontowy

dwuosobowy. Rybaki 12, mieszkanie 24. zdg 32 711

Elegancki

zazaz. Podgórna 18, mieszkanie 10. zdg 32 701

Pokój

pani. Piekary 7, m. 5. zdg 32 702

Dwuosobowy

ładny. Wielkie Garbary 5, mieszkanie 9. zdg 32 706

Pokoje

eleganckie, niekrepujące, elektryczność, także przyjezdny. — Młyńska 12 a II. ptr. zdg 32 708

Eleganckie

czyste słoneczne frontowe, piękne pokoje umeblowane z balkonem dla pp. na stanowisku do oddania korzystnie. Zielona 3, mieszkanie 6, I. piętro. zdg 32 695

Pokój

zazaz wynajme, drugi mały tylny. Długa 12 I. prawo. zdg 32 696

Pokój

panienkom. — Ratajczaka 17, m. 12 (dom boczny). zdg 32 717

Pokój

2 studentkom — studentom zaraz, elektryczność. — Małeckie 19, mieszkanie 3. zdg 32 716

Gabinet i sypialnia

1—2 osob. komfort. Spokojna 24, m. 7. zdg 32 941

Niekrepujący

ładny, 3 Maja 5, m. 13. zdg 32 857

Dwuosobowy

Piekary 5, II. lewo. zdg 32 855

Małżeństwu

inteligentnemu pokój. Ul. Małeckie 21, m. 6. zdg 32 867

2

osobowy tanio od zaraz. Śniadeckich 21, m. 4. zdg 32 866

Pokój

Śniadeckich 9, m. 10. rg 3 518

Jeden

dwuosobowy. Wielka 18, m. 14. rg 3 517

Dwuosobowy

zazaz. Focha 72, m. 12. zdg 32 817

Pokój

Skryta 1, parter, lewo. zdg 32 808

Dwuosobowy

Żupańskiego 8, m. 3. zdg 32 609

Dwa

pokoje złączone w willi 61 zaraz. Zgłoszenia Śniadeckich 44. telefon 60 29. zdg 32 853

Studentom

rolnictwa blisko Uniwersytetu umeblowany. Sołacz, Mazowiecka 5. zdg 32 849

Kraszewskiego

8 mieszkanie 21, frontowy panom. zdg 32 850

Pokój

centralne, elektryczność. Chelmońskiego 4, mieszkanie 4 2—20. zdg 32 833

Jednoosobowy

czyste, elektryczność. Wierzbicice 13, mieszkanie 16. zdg 32 835

Pokój

duży, mały. Reya 1, mieszkanie 6. zdg 32 841

Centrum

pokój front, elektr. ogrzew. tylko panu lub biuro. Pocztowa 10, mieszkanie 8. zdg 32 910

Focha

41, mieszkanie 21, panom. zdg 32 827

Niekrepujący

spokojnym domu utrzymaniem lub obiadem. Skarbowa 8, III. lewo. zdg 32 682

Pokój

Wały Jagiello 18, m. 1. zdg 32 676

Dwuosobowy

Patrona Jackowskiego 9, m. 6. zdg 32 785

Centrum

duży, frontowy, słoneczny, telefon, dom kulturalny, utrzymaniem — bez Mielżyńskiego 26, III, m. 9. zdg 32 767

Pokój

ogrzewany. Matejki 60, m. 7. zdg 32 761

Panu

Mylina 15, m. 19. rg 3 495

Frontowy

Rzeczypospolitej 2. Chudzińska. zdg 32 755

Próżny

wolny. Kozia 23 I. zdg 32 746

Pokój

intelig. Młyńska 13, I. 8. zdg 32 744

Futra
pracownia futer damskich me-
skich naprawy modernizowanie
poszywanie obsady kołnierze,
fachowo rzetelnie. Jankowski ul.
Kreta 23. zdg 32 158

Bilansista
wykonuje prace buchalteryjne,
bilanse, lekcje buchalterji i spra-
wy podatkowe. Oferty: Derfert,
Zielona 6. zdg 23 266

Plaszcz
jesiennie zimowe piek-
ne modele po cenach
najniższych poleca P
Szczenińska S-ka
Wodna 1. Przyjmuje-
my asygnyaty. Kredy-
tu". Pg 4158-35.95

Bardzo tanio
elegancko wykonuje plaszcz,
i sukienki i sukienki oraz przera-
bia i naprawia futra. Skarbowa
4, podwórce lewe wejście. II.
prawo. zdg 32 518

Plaszcz
damskie wykonuje solidnie ta-
nio wszelkie kuśnierstwo. Doma-
szewski Mielżyńskiego 22 mie-
szkanie 24. zdg 32 825

Dziecko
chłopczyka, pół roku, oddam za
własne. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 32 931

Wykonuje
sukienki plaszcz, kostjumy ta-
nio Salon M6d „Siawa”. Aleje
Marcinkowskiego 15 I.
zdg 32 901

Przyjmę
jeszcze kilku panów i pań do
wspólnych smacznych obfitych
zdrowych obiadów. Aleje Mar-
cinkowskiego 1, pr. prawo, m. 3.
zdg 32 875

Obiady
kuchnia warszawska 3 Maja 5,
mieszkanie 13. zdg 32 856

Pogotowie Buchalterów
książkowość bilanse w abonamencie
30 zł miesięcznie. „Aria”.
Poznań Ratajczaka 15. zdg 32 539

Samochód
wypożyczam. Telefon 7019 dla B.
zdg 32 502

Ślawnia
chiromantka-grafolog z Amery-
ki widzi przeszłość, przyszłość,
jak przyjdzie do wielkich pie-
niędzy, majątku Wskaże narze-
czanego, przeznaczanego na me-
ża. Otrzymasz bezpłatnie numer
loteryjny, na który wygrasz
wielką sumę pieniędzy. Posiadam
setki pochwalnych listów. Pro-
wadzę biuro matrymonialne —
wielki wybór pań i panów. Po-
znań. Wierzbicice 27, parter,
prawo. zdg 31 794

Plaszcz
kostjumy, suknie, modernizowa-
nia wykonuje elegancko tanio.
Słowackiego 39 m. 9.
zdg 32 725

Dom
murowany 2 piętrowy z mieszka-
niem dla gospodarza z ogrodem
owocowym z 2 placami budowa-
niem w Bydgoszczy przy ulicy
Gdańskiej zamienię na dom z
mieszkaniami w Poznaniu. Wia-
domość Zarzecki ul. Staszycza 14.
zdg 33 015

95 gr
koszula damska z
klocka, kolorowa z
toleod od 1.85 —
Garnitur (koszula
i pantalon) 3.90,
koszula nocna od
3.90, kolorowa z
ładną dekoracją
od 4.90, pantalon
trykotowy od 95
gr, jedwabne (mi-
lanais) od 2.90,
bielizna elastyczna
„Nirwana” i je-
dwabna z najlep-
szej przędzy egip-
skiej, welinianej i
jedwabnej, białe i kolorowe. Jak
pantalony, koszulki, kombinacje,
stanciki, koszule nocne w wiel-
kim wyborze po cenach najniż-
szych poleca Dom Elżbiety i Fa-
bryka Bielizny J. Schubert,
Wrocławska 3. Specjalność: Wy-
prawy gotowe, na zamówienie i z
metra, trykoty zimowe.
Pg 4 460 37.75

Szczury!
tepie pod gwarancją radykalnie
na majątkach młynach i d. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 32 595

Krawcowa
szyje tanio najnowe fasony,
wszelka garderoba damska. Wiel-
kie Garbary 54 m. 8. zdg 32 562

Zawiadomiam
laskawe moje klientki, prze-
prowadziłam się ul. Pocztowej 20 na
Podgórną 7 I. piętrowo, polecam
fachowe wykonanie po niższych
cenach. Z poważaniem „Modni-
sia”, wł. Fran. Uhlizowa, pra-
cownia garderoby damskiej Pod-
górną 7 I. piętrowo. zdg 32 687

Instalacja
Wykonuje wszelkie prace instal-
acyjne centralne ogrzewanie su-
miennie i tanio. Spokojna 25,
mieszkanie 10. zdg 32 582

23 OZENKI

Samotna
panna, lat 44, wysoka brunetka,
własne mieszkanie, z braku zna-
jomości szuka męża. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 31 780

Kupiec
kawaler lat 30, przystojny, po-
ważnie myślący, posiada kilka
tysięcy złotych, tą drogą pragnie
poznać dobrą i oszczędną towa-
rzyszke życia do lat 28. Cel ma-
trymonialny. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 32 510

Kawaler
przystojny szatyn, lat 37, posia-
dający własne dobrze zaprowa-
dzone przedsiębiorstwo i gotówkę
10 000 zł pragnie nawiązać w ce-
lu matrymonialnym koresponden-
cję z religijną, sympatyczną pa-
nią od 24—30 lat. Dla wspólnego
dobrego majątku pożądanym. Ła-
skawe zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego ng 5678

Dwóch prawników
szuka znajomości pań w celu ma-
trymonialnym w wieku do 22 lat
religijnych przystojnych, inteli-
gentnych miłych z odpowiednim
poziomym pośrednictwem osób trze-
cich ze względów kurtuazyjnych
młde widziane. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 087

Dwaj
bracia posiadający pierwszorzę-
dną piekarnię w Poznaniu pozna-
ją w celu matrymonialnym dwie
panie miłego charakteru, posia-
dające 20 000 posagu. Poważne
oferty kandydatek fotografiami
Kurjer Poznański zdg 32 628

Wdówka
młoda wesoła niezależna bez-
dzietna posiadająca własne mie-
szkanie pozna panna przystojnego,
kulturalnego w celu matrymo-
nialnym. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 32 559

Inteligentna
przystojna brunetka na stałe po-
sadzie znudzona samotnością,
szuka towarzysza życia o wyso-
kim poziomie ducha. Panowie do
lat pięćdziesiąt zechcą złożyć
oferty Kurjer Pozn. zdg 32 550

Panna
lat 36 posiadająca 4 pokojowe
mieszkanie gospodarną miłą re-
ligijną poszukuje odpowiedniego
pana na stanowisku Cel matry-
monialny. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 32 836

Wdowa
z córeczką urzędniczką państwo-
wa, posiadającą umeblowane
oraz 3 000 zł gotówki pragnie po-
ślubić pana od lat 35, „wzros-
łego o dobrych zaleceniach”. Pano-
wie, którym zależy na dobrej i
gospodarniej żonie, zechcą łaskawe
zgłoszenia skierować do Ku-
rjera Pozn. pod zdg 32 916

24 NAUKA

Książkowość
spraw podatkowych rachunko-
wości, stenografji, koresponden-
cji wyczuć tanio. Wpisy co-
dziennie. Postępowanie. Pl. Sapieżyń-
ski 2a zdg 32 379 80

Angielskiego
w czterech miesiącach! Wyniki
bezwzględnie pewne! Miesięcznie
tylko dziesięć złotych! Zgłoszenia
u sekretarza Gilewskiego. Wroc-
ławska 38 między 1—2.
zdg 30 254

Parisienn
Diplôme supérieur donne leçons
de français Grammaire — Con-
versation — Littérature Prépa-
ration au baccalauréat s'adresser
Ogrodnia 12, 28. Pour les
enfants (de 6 à 12 ans) cours spé-
cial. zdg 28 509

Szkoła Tańców
Mikołajczak
Kledecka
rozpoczyna nowe kursy, także
gimnazjalno - pensjonarskie. Po-
cztowa 29. Pg 4723-57.127

Żeńskie
Kursy Techniczne
(budowlane) Poznań Kraszew-
skiego 17, mieszkanie 15, przy-
muja jeszcze zgłoszenia. Przygo-
towanie średnie, sześcioklasowe
Urzednikom 75% zniżki.
Pg 4701-57.135

Na wieś
wyjedzie student U. P. energicz-
ny, korepetytor-rolnik (praktyka
rolnicza) przygotował do 4 kl.
gimn. włącznie, niemieckie łaci-
ne, francuskie. Bardzo dobre po-
lecenia Ziemi. Zgłoszenia wa-
runki Kurjer Poznański
zdg 32 629

Matematyk
z ukończonymi studiami U. P.,
zdolny i doświadczony korepety-
tor z kalkulem i praktyką ze
wszelkich przedmiotów gimna-
zjalnych szuka korepetycji. Wy-
nagrodzenie ewent. w natura-
liach. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski pod 32 630

Potrzebny
korepetytor do francuskiego z
przygotowaniem do matury, wa-
runki. Zgłoszenia do Kurjera
Pozn. zdg 32 873

Kto
udzieli lekcji niemieckiego (rów-
nież konwersacji) panu? Podać
szczegółowe warunki Kurjer Po-
znański zdg 32 624

Kursy Tańców
Szczurkówny
Pocztowa 23, parter
Zgłoszenia każdego czasu.
zdg 32 535

Nauczycielka
udziela tanio korepetycji. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 533

Student
praktyka we Francji studia w
Ameryce udziela francuskiego
angielskiego — natychmiastowa
konwersacja, lekcja 1.50. Adres
wskaże Kurjer Poznański
zdg 32 654

Konwersacji
francuskiej wzajemnie niemieckiej
poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 32 664

Korepetycje
Student matematyki udzieli lek-
cji. Łaskawe zgłoszenia: Dom
Akademicki pod 303. zdg 32 084

Książkowości
podwójnej korespondencji han-
dlowej w językach polskim fran-
cuskim i rosyjskim wyczuć
gruntownie szybko i tanio. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 693

Nauczycielka
dyplomowana — udziela lekcji
wszelkich przedmiotów a spe-
cjalnie języka polskiego, niemiec-
kiego i francuskiego ortografji,
historji literatury. Lekcji udzie-
lam u siebie w domu. Zofia
Sperlingowa Piekary 10, mie-
szkanie 9 zdg 32 664

Studentka
udziela korepetycji tanio. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 787

25 MUZYKA

J. Skotarkówna
dyplom państwowy, b. nauczyciel-
ka Państw. Kopsów, Muzyczn.
w Poznaniu udziela lekcji gry
na fortepianie i teorii. Kursy
przygotowawcze. Zgłoszenia ul.
Staszycza 5. zdg 31 901

Pianino
dobrze oddam w najem w 27 mies.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdg 32 113

Historja muzyki
Nauka o formach stylach z ilu-
stracją muzyczną. Wyrabianie
słuchania koncertów. Początek
kursów 4 października. Podgórną
7 Szymańska. dr 1264

Lekcji
fortepianu początkującym poza
domem 8 zł miesięcznie. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdg 32 647

Kwartet
lub kwintet pierwszorzędną po-
trzebną. Zgłoszenia z fotografią
do Kurjera Poznańskiego pod
33 012. Orkiestra potrzebna
od 15. 10.

Dyplomowana
Śpiewaczka
uczy śpiewu solowego oraz gry
fortepianowej. ceny bardzo przys-
tępne, postępy zapewnione.
Ziemniaczowa. Strona 26.
zdg 32 959

26 ROZRYWKA

Miły
pobyt poleca „Paryżanka”. P61-
wiejska 30. zdg 32 743

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Czeladnik
stelmach kolodziej na wszelką
pracę poszukuje pracy. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 540/1

Poszukuje
pracy książkowości, podobnej;
minimalne wymagania ewent.
zabezpieczenia 1 500. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 32 663

Panna
lat 21 dobrego charakteru, pra-
cowała 2 lata w szpitalu przy
chorych szuka posady do chorej
osoby lub dzieci. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 578

Samodzielną
gospodynię kucharkę poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 585

Elektro - radiomechanik
lat 26, obszerne wiadomości fa-
chowe, dobra prezencja, język
polski niemiecki poszukuje posady
w warsztacie lub kupiectwie.
Łaskawe oferty Kurjer Pozn.
zdg 31 220

Nauczycielka
szuka posady Poznań Jeskiego 2
mieszkanie 20. „Nauczycielka”.
zdg 32 532

Osoba
zaufana poszukuje lepszej posłu-
gi z dobrem gotowaniem od za-
raz. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 32 176

28 SZUKA PRACY

Nowe formularze
Funduszu Bezrobocia

1. Wyciąg z ksiąg płacy 2 gr.
2. Zawiadomienie o robotnikach nowo-
przyjętych:
a) mały format na 6 nazwisk. 1 „
b) duży 2 „
3. Zawiadomienie o robotnikach zwol-
nionych:
a) mały format na 6 nazwisk. 1 „
b) duży 2 „
4. Formularz do zgłoszenia prawa do
korzystania z zasiłków Funduszu
Bezrobocia 2 „

za egzemplarz loco drukarnia. Przy zamówie-
niach zamiejscowych należy doliczyć na porto:
przy 50 egzemplarzach 25 groszy
100 — 50 —
200 — 60 —
ponad 200 — 70 —

Drukarnia Polska S. A.
Poznań, św. Marcin 70.
zg 15 650

Kursy
stenografji polskiej, niemieckiej,
książkowości, korespondencji, pi-
sania maszyną, Kromczyńska.
Ogrodnia 16, II. zdg 32 754

Lekcji
języka niemieckiego dzieciom i
dorosłym udzieli. Zgłoszenia Ku-
rier Poznański zdg 33 007

Łaciny
udzieli student za pokój lub wy-
nagrodzenie. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 32 937

Emerytowany
nauczyciel semin. udziela pry-
watnie lekcji w zakresie szkoły
powszechnej wydziałowej i niż-
szego gimn. Wynagrodzenie przy-
stępne. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 620

29 MUZYKA

J. Skotarkówna
dyplom państwowy, b. nauczyciel-
ka Państw. Kopsów, Muzyczn.
w Poznaniu udziela lekcji gry
na fortepianie i teorii. Kursy
przygotowawcze. Zgłoszenia ul.
Staszycza 5. zdg 31 901

Pianino
dobrze oddam w najem w 27 mies.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdg 32 113

Historja muzyki
Nauka o formach stylach z ilu-
stracją muzyczną. Wyrabianie
słuchania koncertów. Początek
kursów 4 października. Podgórną
7 Szymańska. dr 1264

Lekcji
fortepianu początkującym poza
domem 8 zł miesięcznie. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdg 32 647

Kwartet
lub kwintet pierwszorzędną po-
trzebną. Zgłoszenia z fotografią
do Kurjera Poznańskiego pod
33 012. Orkiestra potrzebna
od 15. 10.

Dyplomowana
Śpiewaczka
uczy śpiewu solowego oraz gry
fortepianowej. ceny bardzo przys-
tępne, postępy zapewnione.
Ziemniaczowa. Strona 26.
zdg 32 959

26 ROZRYWKA

Miły
pobyt poleca „Paryżanka”. P61-
wiejska 30. zdg 32 743

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Czeladnik
stelmach kolodziej na wszelką
pracę poszukuje pracy. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 540/1

Poszukuje
pracy książkowości, podobnej;
minimalne wymagania ewent.
zabezpieczenia 1 500. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 32 663

Rutynowany
buchalter, bilansista korespon-
dent ma dziennie trzy godziny
wolne Łaskawe oferty do Kurje-
ra Poznańskiego zdg 31 272

Panienska
inteligentna z lepszym rodzi-
nem, znająca pierwszorzędną kraw-
czyznę robotki gospodarstwo do-
mowe, kochająca dzieci poszuki-
je posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 32 635

Stenotypistka
z kilkoletnią praktyką poszukuje
jakiegokolwiek posady biurowej.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 642

Dziewczyna
do dzieci poszukuje pracy. Ku-
rier Poznański zdg 32 596

Chemik
zdolny energiczny, ostatnio na
stanowisku kierowniczem szuka
posady zaraz. Posiada bardzo do-
bre świadectwa. Łaskawe zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdg 32 597

Biegła
maszynistka poszukuje posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 600

Śluząca
do wszystkiego poszukuje posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 603

Osoba
starsza w przykrem położeniu po-
szukuje posady za życie i pracę
domową do 1 lub 2 osób. Mie-
jscowość obojętna. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 609

Śluząca
do brze polecana z gotowaniem
do wszelkiej pracy szuka posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 610

Wychowawczyni
pielęgniarka krawcowa 12 lat
pracy poszukuje posady do nie-
mowiat, starszych dzieci pomoc
w nauce, pielęgniarką chorych,
zarząd domem od 15/10 lub póź-
niej. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 618

Kucharka
do wszelkiej pracy poszukuje po-
sady zaraz lub 15. Oferty Kurjer
Poznański zdg 32 623

Kuśnierka
szuka pracy. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 32 576

Kuśnierka
z kilkoletnią praktyką poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 32 577

Nauczycielka
młodsza poszukuje posady biu-
rowej za skromnym wynagrodze-
niem. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 534

Gospodyni
kuchmistrzynie
samodzielną szuka posady od 15.
X. lub później. Okolica obojętna.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 32 560

Maszynistka
ze znajomością stenografji pol-
skiej szuka posady. — Łaskawe
oferty Kurjer Pozn. zdg 32 557

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem, dobrem
połączeniem poszukuje posady za-
raz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 32 555

200,—
kaucji złoży młody mężczyzna za
otrzymanie jakiegokolwiek pracy.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 562

Sekretarz
adwokacki młodszy poszukuje po-
sady w kancelarii adwokackiej,
przedsiębiorstwie lub na majątku.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdg 32 540

Posługaczka
poszukuje posługi na popołudniu.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 539

Dziewczyna
poszukuje posługi okolicy Ławar.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 536

Wiejska
dziewczyna szuka posady do
wszystkiego za skromnym wyna-
grodzeniem zaraz lub później.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 32 646

Mężatka
młoda, ma bezrobotny poszuki-
je posługi. Łaskawe oferty Ku-
rier Poznański zdg 32 051

Młodszy czeladnik
piekarski pracował półtora roku
samodzielnie, poszukuje pracy
zaraz lub później. Łaskawe zgło-
szenia Polok. Szmarzewskie-
go 58. zdg 32 822/3

Magister
farmacji z przeszło 2 letnią pra-
ktyką, dobrymi referencjami po-
szukuje posady w aptece. Zgło-
szenia kierować: Hakowska Go-
stynin, Warszawskie. zdg 32 089

Nauczycielka
posiadająca cztery lata praktyki
szuka posady w szkole prywatnej
powszechnej. Halina Kosicka,
Marz. Pocha 184 a. zdg 32 079

Nauczycielka
dyplomowana, matura gimnazjal-
na, język niemiecki szuka posady.
Irena Fischerówna, Ostrów
(Pozn.) Koszarowa 42.
zdg 32 511

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje po-
sady w lepszym domu. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 32 586

Była
nauczycielka rządowa szuka po-
sady do dzieci lub innej. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 590

Inteligentna
panienka szuka posady do dzie-
ci lub do składu. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 32 591

Pracznia
sumienna czysto pierze. Oferty
Kurjer Poznański zdg 32 114

Dziewczyna
uczciwa, z dobrem gotowaniem,
poszukuje posady do lepszemu
państwa do wszelkich prac do-
mowych od 15. 10. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 32 720

Wychowaw

Sierota

inteligentna bez środków do życia blaga o jaką pracę. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 992

Posługi

w okolicy Jężyce poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 991

Dziewczyna

lat 25, sumienna uczciwa, pracownica z dobrym gotowaniem i prac domowych, poszukuje posady od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 979

Stenotypistka

młodsza z praktyką w kancelarii adwokackiej poszukuje posady najchętniej w nowo utworzonej kancelarii ewent. później. Oferty Kurjer Poznański zdg 33 014

Maszynistka

z własną maszyną poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 810

Posługaczka

młodsza poszukuje posługi przychodni. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 852

Służąca

samodzielną gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 851

Osoba

znajdująca się w krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 840

Młoda

kucharka poszukuje stosownej posady. Zgłoszenia: Półwiejska 31. m. 15. zdg 32 946

Dziewczyna

uczciwa, dobrą świadectwami, gotowaniem, poszukuje posady zaraz lub 15/10. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 956

Absolwent

Sredniej Szkoły Rolniczej poszukuje posady praktykanta. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 32 957

Posługi

poszukuje starsza wiejska. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 958

Szukam

posługi lub jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 728

Dziewczyna

samodzielną gotowaniem, prowadzeniem sztywniej bielizny i do wszystkiego, z dobrą świadectwami, poszukuje posady zaraz lub 15. 11. 32. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 960

TEATRY

Teatr Wielki (Opera): Dziś: „Cyganeria”.
Środa, 5. 10. — „Hrabina”.

Teatr Wielki: Czwartek, 6. 10. VI Koncert symfoniczny. — Solista: Ferenc de Vecsey. Dyrygent: Grzegorz Fitelberg.

Teatr Polski: Dziś i codziennie „Dzika Puczoła” L. H. Morstina.

Teatr Nowy: Dziś — „Głupi Jakób” z M. Frenklem.
Środa, 5. 10. — „Głupi Jakób” z M. Frenklem.

Czwartek, 6. 10. — „Głupi Jakób” z M. Frenklem.

Komedja Muzyczna: Dziś — teatr nieczynny z powodu próby generalnej.

Środa, 5. 10. — „Wiktoria i jej huzar”, premiera.

Czwartek, 6. 10. — „Wiktoria i jej huzar”.

Piątek, 7. 10. — „Wiktoria i jej huzar”.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Ostatnia noc kawalerów”.

Aurora: „Djabełski reporter”.

Corso: „Wilki i szakale morza”.

Colosseum: Harry Piel, on albo ja.

Metropolis: „Braterstwo Ludów”.

Muza: Na Sybir.

Orzeł: „W pogoni za miljonami”.

Gideon: „Wołga — Wołga”.

Rox: „Żeński Batalion Śmierci”.

Renaissance: I. „W daleki świat”. II. „Higiena seksualna i choroby weneryczne”.

Slinks: Mezczyzna szuka miłości.

Słońce: „Księżna Łowicka”.

Tęcza: Pocałunek.

Wilsona: „Idjota”.

Dziewczyna

uczciwa poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 935

Poszukuje

jakiegokolwiek pracy tapicerskiej. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 923

Dziewczyna

uczciwa, z porządną rodziną poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej najchętniej do miasta. Zna cośkolwiek z życia i różnej robotki ręcznej. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 914

Krawcowa

szyciela suknie, kostiumy, płaszcze, ładnie i tanio poszukuje pracy. Wodna 7. m. 7. zdg 3516

Dziewczyna

uczciwa szuka posługi zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 881

Dziewczyna

z gotowaniem poszukuje posady zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 871

Dziewczyna

z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 861

Gospośia

chętna, uczciwa, dobrze gotuje szuka posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 3513

Młody doktor ekonomji niemiecki, francuski, perfect, z awansu, angielski, rosyjski poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 3511

Posługaczka

starsza poszukuje posady od zaraz. Oferty do Kurjera Poznański zdg 32 506

Służąca

poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 905

Gospodyni - kucharka poszukuje posady w Poznaniu — ewentualnie jako przychodnia, długoletnimi świadectwami, poleceniami. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 108

Nauczycielka

wychowawczyni język polski, niemiecki z pozwoleniem nauczania poszukuje posady zaraz lub później dzieci do 12 lat. Górniewska, u p. Siodłskich. Majątek Górniewski Działdowo (Pomorze). zdg 31 518

Samodzielną

dysponent - buchalter, bezpretensjonalny, matura, długoletnie praktyki z bankowości, handlu, rolnictwa egzaminowany nadzorca sądowy poszukuje współpracy w zaprzysiężonego rewizora ksiąg, względnie przyjmie zaufane stanowisko w solidnym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 558

Zaufana służąca

z samodzielną gotowaniem, dobrą świadectwami, szuka posady do wszystkiego od 1 lub 15. 10. Miejsce obojętne. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 30 601

Była

kierownicza filii z długoletnią praktyką, dobrą świadectwami szuka odpowiedniej posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 318

Gospodyni

samotna, lat 27, z dobrą świadectwami, poszukuje posady z małym wynagrodzeniem u inteligentnej osoby, zaraz lub 15. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 330

Dziewczyna

z dobrą świadectwami poszukuje posady zaraz lub od 15. 10. 32. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 406

Poszukuje

jakiegokolwiek pracy lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 395

Samodzielną

kucharka, zaprawa, pranie, do dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 373

Kucharka

restauracyjna poszukuje posady do wszystkiego zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 376

Posługaczka

poszukuje posługi na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 354

Pracząca

rzetelna, uczciwa, czysta, poszukuje prania. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 32 349

Poszukuje

posługi z praniem gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 428

Zaufana

gospośia, służąca, lat 35, uczciwa, czysta, umiejąca wszelkie prace w gospodarstwie, włada polskim, niemieckim językiem, biega w piśmie i rach. kupo, poszukuje posady zaraz. Wynagrodzenie skromne. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 32 425

Młoda

gospośia, lat 23 poszukuje posady do samotnej osoby od zaraz lub 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 502

Poszukuje

posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 239

Maszynistka

wykwalifikowana praktyka, szuka posady, także w dom. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 442

Pracząca

dobrze polecona, czysto pierze, 3.50 zł dziennie. Andowa, Kwiatowa 11. m. 14. zdg 32 230

Dziewczyna

długoletnie świadectwa, z dobrem gotowaniem, szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 202

Dziewczyna

pracownica szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 399

Młoda

inteligentna, zajmie się domem samotnej osoby lub wyreczeniem pani domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 398

Ogrodnik

zawodowy warzywno-owocowo-kwiatowy rocznie produkował jarzyn na 620 osób, zmienił posadę, Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 31 578

Kucharka

samodzielną, dobrze poleconą szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 247

Kotlarz

miedzi na samodzielną pracę szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 090

Syn

uczniwych rodziców najchętniej chciałby się wyuczyć rzemiosła szuka miejsca. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 092

Dziewczyna

skromna z długoletnimi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 153

Posługaczka

poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 154

Poszukuje

posługi na popołudnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 145

Kucharka - gospośia

przyjme posadę w majatku lub probostwie od 15/10. lub 1/11. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 296

Pracząca

szuka prania w restauracji. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 282

Szukam

posługi Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 082

Dziewczyna

umiejąca gotować szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 094

Praktykant

leśny mając rok praktyki szuka dalszej, Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 32 485

Młoda

dziewczyna szuka posady do dzieci i lekkich prac domowych zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 986

Urzędnik gospodarczy

trzydziestoletni poszukuje posady również pisarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 31 883

Krawcowa

szyciela elegancko szuka pracy w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 257

Gospośia

lat 35, oszczędna, poszukuje posady, zajmie się gospodarstwem, emacnie gotuje, może złożyć kaucję 100. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 337

Fryzjerka

starsza siła poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 189

Pomocnik

piekarski poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 149

Panna

z lepszego domu, znająca życie, haftowanie poszukuje posady do dzieci. Oferty do Kurjera Poznański zdg 32 152

Absolwent

seminarium poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 32 317

Poszukuje

posady pokojowej zaraz lub od 15. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 219

Służąca

z dobrą świadectwami, szuka posady do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 245

Dziewczyna

starsza szuka posady do wszystkiego od 1. lub 15. Skrzypczak, Słowackiego 30. zdg 32 027

Panna

inteligentna miła, kochająca dzieci, szczerą cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady również na wyjazd. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 220

Panienska

z praktyką poszukuje posady do dzieci. Łaskawe oferty do Kurjera Poznański zdg 31 098

Osoba

umiejąca gotować żyć prasować przyjmie jakiegokolwiek posadę najchętniej u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 821

Ogrodnik

poszukuje posady samodzielną lub pomocnika. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 023

Kucharka

skromna, uczciwa, szuka posady zaraz do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 516

Parogodzinny

zajęcia w biurze poszukuje zdolną biuralistkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 075

Aptekarski

pomocnik chrześcijanin kawaler z kilkoletnią praktyką. Zgłoszenia przyjmie od zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 31 431

Osobę

do zarządu i prowadzenia gospodarstwa w internacie lub prywatnemu domu energiczną pracownią i zaufania godną może polecić. Stanisławowa Turno Poznań. Chopina 4. zdg 30 977

Szofer

żonaty sumienny, dobrym świadectwami poszukuje posady oraz przyjmie wszelką inną pracę. — Oferty Kurjer Poznański zdg 31 179

Młody

detektyw, zdolny rachmistrz korespondent książkowy szuka posady chętnie na majatku. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 31 170

Książkowa-

maszynistka z lepszym wykształceniem kilkoletnią praktyką do biurowych i kancelaryjnych poszukiwana. — Oferty Kurjer Poznański zdg 31 929

2x WOLNE MIEJSCA**Chłopiec**

do roznoszenia czekolady w kinie potrzebny. Zgłoszenia: Dąbrowskiego 3. delikatesy. zdg 32 622

Uczciwa

dzielną do wszelkich prac domowych bez spania. — Piekarnia Kuast 8. Maja 6. zdg 32 605

Służąca

lepsza Niemka, do sprzątania, prania małego dziecka. Od 2—3. Wasowiczowa Focha 4. zdg 32 606

Kuśnierki

do reki dobrze wpracowane, potrzebne zaraz — Marian Bak, skład futer, Aleje Marcinkowskiego 18. zdg 32 716

Posługaczka

potrzebna z praniem prasowania 6 razy w miesiącu. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 32 712

Podróżujących

wprowadzonych w kolonjalkach na Poznań i prowincję poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 615

Szewe

potrzebny na naprawę i nowe damskie Marcinkowskiego 5—16. zdg 32 708

Do

składu rzeźnicznego pierwszorzędna siła potrzebna zaraz. Severyna Mielżyńskiego 1. zdg 32 797

Kuśnierka

maszynistka potrzebna od zaraz. Stary Rynek 89 m. 8. zdg 32 752

Obuwnik

potrzebny. Dąbrowskiego 41 a. zdg 32 731

Biuralistka

początkująca absolwentka Miejskiej Szkoły Handlowej potrzebna specjalność: stenografia maszynowa, rachunki. Oferty ręcznie pisane Kurjer Poznański zdg 32 886

Ekspedjentka

młodsza sympatyczna, grzeczna potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 32 843

Uczennica

krawiecka potrzebna zaraz. — Grudnia 17. zdg 32 859

Kelner

do lepszej klienteli potrzebny — Hala Tatrzańska, ul. Noskowskiego. zdg 32 823

Na

skrzypcach i mandolinie potrzebny nauczyciel do dwójki dziewczynki od zaraz. Roman Gruszczyński handel żelazą i metalami Poznań Przemysłowa 21. telefon 33-61. zdg 32 571

Służąca

starsza do wszystkiego potrzebna Górczyńska 36. zdg 32 998

Dziewczyna</